

TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI

THE LIGHTS OF HOMELAND

Nr. 12 (1519) 1979 KOVAS - MARCH 22 • LIETUVIŲ SAVAITRAŠTIS — LITHUANIAN WEEKLY • 2185 STAVEBANK RD., MISSISSAUGA, ONT. L5C 1T3, CANADA • Tel. (416) 275-4672 • 30 ct.

Spauda ir tauta

Šią temą kelti skatina lietuviškosios spaudos sukaktis, būtent, 75-sios metinės nuo laisvės atgavimo. Jos sueina šių metų balandžio 24 d. Carinė Rusija, paglemžusi Lietuvą, panūdo ją suvirškinti, t.y. surusinti. Tam užmojui įnai pajungė valstybines institucijas, mokyklas, sustiprino ortodoksų tikybos įtaką, suvaržė Katalikų Bendrijos veiklą ir tikėjosi išauginti naują lietuvių kartą jau rusiškoje dvasioje. Per 40 metų (1864-1904) Maskva buvo išvysčiusi ypač didelį spaudimą spaudos srityje: išleido potvarkį, draudžiantį spausdinti lietuviškas knygas lotyniškais raidėmis ir įsakančią vartoti vien rusiškas raides. Atrodė, kad lietuviams buvo suduotas mirtinis smūgis. Ne be reikalo skundėsi vysk. A. Baranuskas, sakdamas: "anei rašto, anei druko mums turėt neduoda". O vis dėlto įvyko atvirkščiai: lietuvių tauta ne tik nesurusojo, bet dargi tautiškai sustiprėjo. Kova už lietuvišką spaudą tapo visos tautos kova už savo gyvybę. Įnai stiprino tautinę sąmonę, jungė lietuvius prieš bendrą priešiną, kuris pagaliau įžvelgė, kad tokios kovos laimėti negali. Jis pamatė, kad ir Prūsijoje, ir Amerikoje gimstanti lietuviška spauda įvairiais keliais pasiekia Lietuvą. Knygnešiai kaip skruzdės gabeno lietuviškas knygas į savo kraštą ir maitino tautiečius laisvės žodžiu.

SLAPTOJI spauda ruošė kelią į spaudos, o kartu ir tautos laisvę. Spaudos draudimo dekretas po 40 metų kovos buvo atšauktas, nes patys rusai įsitikino, kad jis padeda daugiau lietuviams nei Maskvai. Atėjusi iš pagrindžio į viešumą, lietuviškoji spauda ruošė kelią tolimesniam laimėjimui, būtent, visos tautos laisvei, kuri buvo įkūnyta Vasario 16 akto. Įžengusi į nepriklausomo gyvenimo etapą, lietuviškoji spauda tęsė tradicinę savo paskirtį — stiprinti tautinę krašto sąmonę, kurti savitą kultūrą, gauti tautos moralę, statyti nepriklausomą valstybę. Įvairių srovių spauda, kad ir pasigindama, ypač politiniais klausimais, sutarė pagrindiniuose dalykuose ir brandino tautą ateities grėsmėms, kurias pramatė tik vienas kitas. Šiaip jau visa tauta buvo įnikusi į atstatymo ir kūrybos darbus visose gyvenimo srityse. Ir tai, ko tauta negalėjo pasiekti carinėje baudžiavoje per šimtmetį, padarė per 20 metų. Jeigu ne naujoji Maskvos grėsmė, sugriovusi laisvę pradėtą valstybės kūrimo darbą, Lietuva šiandien būtų pirmaeilis valstybių pozicijose. Raudonoji Maskva, sunaikinusi Lietuvos valstybę, sunaikino ir laisvą jos spaudą. Liko šį sykį lotyniškiosios raidės, lietuviški žodžiai, lietuviški laikraščiai, bet per juos kalba nebe Lietuva, o maskvinė Rusija, paglemžusi daugybę tautų ir pasivadinsi Sovietų Sąjunga.

LIETUVISKOJI spauda betgi yra nepavergiamą. Kai ji buvo uždrausta 1864 metais, rado kelius į Prūsiją, į JAV-bes. Taip pat nesvetimas buvo jai ir pogrindis bei tos Rusijos sritys, kur nebuvo taikomas draudimo potvarkis. Tuo būdu spauda tapo tylia srove, palengva griauiančia vergijos krantus. Panaši būklė yra ir dabartinėje Lietuvoje, kur siaučia tie patys rusai. Šalia oficialiosios spaudos, kalbančios okupacinės valdžios vardu, atsirado pogrindžio spauda, kuriai neprieinama nė viena spaustuvė, o tik labai primityvios dauginimo priemonės. Dėlto jos išvaizda skurdi, bet dvasia stipri. Iš jos dvelkia autentiškas tautos balsas, žadinantis lietuviškąją sąmonę ir parodantis grėsmingus okupacinės valdžios kėslus. Į jos balsą jungiasi ir visa išeivijos spauda, išskyrus komunistinę "Laisvę" ir "Vilnį", kurios išreiškia ne lietuvių tautos, o Maskvos balsą. Tiesa, išeivijos spauda yra daugiavė, nepasizyminti vieningumu, tačiau Lietuvos laisvės klausimu ji sudaro solidų frontą, jei neskaityti vieno kito taktinio susyvaravimo. Tai reiškia, kad visa lietuviškoji spauda — ir pogrindinė Lietuvoje, ir laisvoji išeivijoje yra gyvoji jėga, kuri ruošia tautą naujai laisvės epochai. Tai esminė jos paskirtis, apimanti ir kultūrinį, ir politinį aspektą. Dėlto visi turėtume lengvinti spaudai kelią, skatinti jos kūrybiškumą, stiprinti pajėgumą ir smerkti pasitaikančią destruktivumą.

KANADOS ĮVYKIAI

Turtingoji provincija

Albertos parlamento rinkimus vėl laimėjo konservatoriai su savo premjeru P. Loughheedu, atkakliai ginančiu šios provincijos teises konferencijose su Kanados vyriausybe. Naftos išteklių dėka albertiečiai šiandien turi augščiausią gyvenimo lygį visoje Kanadoje, mažiausius provincinius mokesčius, biudžetinį perteklių, milijonus dolerių ateičiai skirtame fonde. Šį kartą atstovų skaičius parlamente nuo 75 buvo padidintas iki 79. Konservatoriai parlamentan grįžo su 74, socialinis kreditas — su 4, o NDP socialistams teko tik viena vieta, kurią apgynė jų vadas G. Nottley. Oficialia opozicija lieka socialinio kredito sambūris su savo vadu R. Clarku. Skaudžiausias smūgis ištiko provincijos liberalus, negavusius nė vienos vietos parlamente. Pralaimėjimo susilaukė net ir jų vadas N. Tayloras. Premjeras P. Loughheedas turės pertvarkyti savo

ministrų kabinetą, nes rinkimuose nedalyvavo ir tuo pačiu iš aktyvios politikos pasitraukė 9 buvusieji ministrai. Prieš rinkimus premjeras P. Loughheedas pažadėjo Albertą padaryti medicininių tyrimų centru. Šiam tikslui Edmontone bus įsteigtas specialus \$300 milijono fondas, kurio metinės \$25-30 milijonų palūkanos bus naudojamos tyrimams, pasikviečiant žymiausius šios srities specialistus. Pasak P. Loughheedo, pasiektais laimėjimais medicinoje tada galės naudotis visa Kanada.

Kai Alberta džiaugiasi bilijoninėmis dolerių atsargomis, Kanada klimpsta vis į didesnes skolas. 1978 m. atsiskaitymo su užsienio balansas davė net \$5,29 bilijono deficitą, kuris ateityje gali dar padidėti. Prekybiniuose ryšiuose balansas buvo \$3,5 bilijono Kanados naudai, tačiau net \$8,73 bilijono nuostolį atnešė turės pertvarkyti savo

(Nukelta į 8-tą psl.)

Profesorius dr. ROMAS VASTOKAS, dėstantis antropologiją Trento universitete, pokalbyje su Kanados ministeriu pirmininku PIERRE-ELLIOT TRUDEAU Otavoje. Prof. R. Vastokas ateinančiuose rinkimuose kandidatuoja į Kanados parlamentą Hastings-Frontenac apylinkėje, remiamas liberalų partijos

Lietuva - laisvės fronto priešakyje

Britanijos profesorius apie disidentų sąjūdį Sovietų Sąjungoje ir kitose šalyse

Kanados ukrainiečių fondas "William Kurelek Memorial Lectures" neseniai buvo pakviestas iš Anglijos prof. P. B. Reddaway, sovietologijos specialistas, kuris Toronto unto-patalpoje skaitė dvi paskaitas. Prof. P. B. Reddaway profesoriuja Londone, Anglijoje, School of Economics and Political Science; yra baigęs Cambridge un-tą, specializavosi sovietologijoje Harvardo ir Maskvoje. Gerai moka rusų kalbą. Duodame jo paskaitų santrauką. RED.

Demokratinio judėjimo Sovietijoje pradžia reikia laikyti 1966-68 m. laikotarpi. Į viešumą jis išėjo 1969 m. su protestu prieš nežmonišką elgesį su Krymo totoriais. Nuo to pereita prie akcijos užtarti visų kitų Sovietijos tautų persekiojamuosius. Ryšium su tuo, sąjūdžio branduolyje esantieji rusai pradėjo kelti mintį, kad šis dienu Sov. Sąjunga yra ne kas kita, kaip carų Romanovų imperijos kopija. Sov. Sąjunga, kaip ir ano meto carai, užėmė Rusijai politiškai ir ekonomiškai reikalingus kity tautų gyvenamas kraštus, paskui pradėjo persekioti užimtuose kraštuose kylančią tautinį judėjimą. Tuo būdu cariniai rusai tiek susilpnino patys save viduje, kad nebegalėjo atlaikyti I D. karo spaudimo ir sugriuvo. Demokratinio judėjimo narys Andriejus Amarlikas ėmė pranešauti, kad dabartinė Sovietų Sąjunga, jei nepajėgs išspręsti tautybių klausimo greitai ir tinkamai, sulauks Romanovų imperijos likimo.

Disidentinio judėjimo išryškina profesorius tęsė, atsakydamas į klausimą, prašantį apibūdinti tą judėjimą aiškiau. Pradžioje jis buvo grynai humanistinis, panašiai kaip žmogaus teisių sąjūdžiai Vakaruose, bet vėliau gyvenimo sąlygos privertė jį prisiminti ir politinių elementų. Vis dėlto ir dabar sąjūdis remiasi skatinimu veiklos už tautų laisvę taikiu būdu. Tautų laisvės atgavimo ginklu tas sąjūdis neremtų, nors pats profesorius prisipažino esąs

tarptautinės organizacijos Amnesty International aktyvus narys.

— Ką gi tas sąjūdis konkrečiai veikia? — nerimo paklausė.

— Svarbiausias to sąjūdžio darbas esąs demokratinio laisvės įvedimo idėjos kėlimas, o taip pat skelbimas priešpaudos faktų. Be to sąjūdžio ir jo leidžiamam leidinio "Dabartinio Iyvykių Kronika", niekas rimtai nežino, kas Sovietijoje darosi: ne tik užsienis, bet ir patys to sąjūdžio centrai atskirose respublikose.

Po to, paskaitą konkretizuodamas, paskaitininkas sugrupavo disidentinius sąjūdžius į keturias grupes: 1. kovojantieji už tautines laisves savose žemėse, 2. rusų disidentai, 3. norintieji emigruoti iš Sovietų Sąjungos, 4. disidentai, atsidūrę užsienyje.

Visi rusai disidentai sutaria, kad komunizmas yra netinkamas jų tautos dvasiai. Jis esąs importuotas iš užsienio ir nepriėjo tautoje iki šiol. Bet kai einama toliau, prasideda nesutarimai, nes jų pačių tarpe ideologiniai skirtumai yra labai dideli — nuo kairiųjų liberalų iki rusiškųjų nacionalistų ir net fašistų, tebesvajojančių apie "didžiąją Rusiją". Nežiūrint to, visi disidentų pagrindinis centras yra Maskvoje. Jis yra tiek stiprus, kad net ir valdžia su juo skaitosi. Nedrįsdami to centro žmonių suimti, valdžios organai stengiasi jį izoliuoti. Todėl daugiausia suėmimų susilaukia ne tiek centro žmonės, kiek įvairūs ryšininkai, ypač tie, kurie palaiko ryšius su atskiromis respublikomis. Profesorius suminėjo kelis nukentėjusius ryšininkus, jų tarpe vieną lietuvį.

Emigracijos siekiančią grupę daugiausia sudaro žydai ir vokiečiai. Žydai išvažiavimo siekia visomis galimomis priemonėmis. Esą net iš Izraelio ateinančios instrukcijos pataria žydams rūpintis tik žydais ir negadinti santykių su valdžia, kišantis į

kitų tautų žmonių reikalus. Dėlto žydų gana daug išvažiuoja.

Volgos vokiečių yra apie 2 milijonai. Savo laiku jie kompaktiškai gyveno prie vidurinės Volgos. Stalinas juos visus išvežė į Aziją. Jų prašymas leisti įsteigti sovietinę respubliką buvo atmestas. Todėl jiems ir liko vienintelis kelias — emigruoti.

Apie grupę disidentų, jau išvykusių į užsienį, buvo pasakyta tik tiek, kad pradžioje jų ryšys su centru Maskvoje buvo labai geras, bet dabar pradeda silpnėti, nes kaikurie iš jų pradėjo reikšti nuomones, nesutinkančias su Maskvos centro nusi-statymu.

Daugiausia laiko paskaitininkas skyrė savose tėvynėse vykiantiems disidentams, s v a rbiausiais iš jų kraštų suminėdamas Lietuvą, Ukrainą ir Armėniją.

Ukrainoje, kaip ir Lietuvoje, pradžioje ėjo laisvės kova ginklu. Nuo 1960 m. susiorganizavo demokratinis disidentinis sąjūdis kaip protestas prieš Chruščiovo žiaurumus Ukrainoje. Ilgai veikė atskirai, ukrainiečiai nuo 1968 m. prisijungė prie centro Maskvoje. Jie leidžia savų pogrindžio laikraštį ir vieni iš pirmųjų sudarė Helsinkio grupę.

Lietuvoje daug kas, išskyrus valdžios agentus, yra didesni ar mažesni disidentai. Tą patvirtina ir pogrindžio spaudos gausumas. Didelę atramą tam sąjūdžiui teikia religija. Stipriai veikia Helsinkio grupė. Į centrą Maskvoje ateina gerai dokumentuotos vietinės žinios.

Pabaigoje dar buvo paklausta, ar profesorius žinomas bet kurioje respublikoje sąjūdis už išstojimą iš Sovietų Sąjungos, kaip tai numato sovietinė konstitucija. Paskaitininkas atsakė, kad apie tokį sąjūdį respublikose jis nėra girdėjęs. Netgi ir pačiame centre Maskvoje toji mintis tebėra grynai teorinė. A. A.

Pasaulio įvykiai

POPIEZIUS JONAS PAULIUS II PASKELBĖ PIRMAJĄ SAVO encikliką "Redemptor Hominis" ("Žmogaus Atpirkėjas"), kurioje pagrindinis dėmesys tenka žmogaus teisėms ir socialiniam teisingumui. Šias temas Jonas Paulius II jau buvo palietęs P. Amerikos vyskupų konferencijoje Meksikoje. Enciklika pabrėžia, kad žmogus žmogiškąjį orumą tegali suvokti, laikydamas save Dievo vaiku. Gindamas religijos laisvę, Jonas Paulius II pasisako prieš ateizmą, kuris pilnais piliečiais viešajame bei socialiniame gyvenime padaro tikrai ateistus. Tikintieji tik toleruojami, traktuojami kaip ant-klasias žmonės, o kartais iš jų atimama ir pilietybė. Šie popiežiaus žodžiai aiškiai yra skiriami komunistinės diktatūros valdomom šalim. Demokratinį pasaulį Jonas Paulius II perspėja saugo-

tis materializmo, kuris žmogų paverčia ekonominės sistemos bei gamybos vergu, kai technologinė pažanga pralenkia moralę ir etiką. Šiandien pasaulyje yra turtingų bendruomenių, o šalia jų — ir tokių, kurios kenčia alkį, ypač neišsivysčiusiose šalyse. Joms dažnai vietoj duonos ir kultūrinės paramos tiekiami ginklai. Jei ginklais ir karams panaudoti didžiuliai pinigai būtų buvę nukreipti maitinui, gyvenimo paslaugoms, pasaulyje nebūtų skurdo ir alkio. Enciklika siūlo įieškoti priemonių teisingesniai turto bei išteklių paskirstymui, kuris tegali būti įgyvendintas nuosirdžia mintimi, gera valia, gailestinga širdimi.

Pasirašys sutartį

Prez. J. Carteriui pavyko surasti Izraeliui ir Egiptui priimtą taikos sutarties formulę, kuri oficialiai tebėra nepasirašyta. Ją jau patvirtino premjero M. Beginio ministrų kabinetas ir greičiausiai patvirtins Izraelio parlamentas. Egipto prez. A. Sadatas, atrodo, neturės jokių problemų savo parlamente. Spėjama, jog kompromisiniai sutarties punktai lietu Sinajaus naftos pardavimą Izraeliui, paspartintą pasikeitimą ambasadoriais ir finansinę JAV paramą Izraeliui bei Egiptui. Spaudoje kalbama apie \$5 bilijonus, kuriuos Izraelis su Egiptu gaus sekančių trejų metų laikotarpyje. Į šią sumą greičiausiai nėra įtrauktas Izraelio aviacijos bazių perkėlimas iš Sinajaus pusiasalio į Negevo dykumą. Šiam tikslui prez. J. Carteris yra pasiūlęs \$2,5 bilijono, o premjeras M. Beginas nori \$3,5 bilijono. Technines sutarties detales Vašingtone aptaria abiejų šalių krašto apsaugos ministrai: Izraelio — E. Weizmanas, Egipto — K. H. Alis.

Arabų reakcija

Didžiausią problemą prez. J. Carteriui dabar sudaro kitų arabų valstybių reakcija, ypač finansinškai Egiptą remiančios Saudi Arabijos ir Jordanijos, kuriai iki 1967 m. karo priklausė vakarinė Jordano pusė pakrantė su dalimi Jeruzalės miesto. Šių šalių valdovus jau apklankė prez. J. Carterio patarėjas saugumo reikalams Z. Brzezinskis. Kalbama, kad jo misija buvo nesėkminga, kad Izraelio ir Egipto taikos sutar-

čiai nepavyko gauti viešo pritarimo dėl kitų arabų šalių bei palestiniečių PLO organizacijos spaudimo Saudi Arabijai ir Jordanijai. PLO vadvas Y. Arafatas taikos sutartį laik o tiltų sudeginiu, prez. A. Sadatą — arabų išdaviku. Prieš taikos sutartį nusistačiusios arabų valstybės pernai Bagdade įvykusioje konferencijoje reikalavo politinių bei ekonominių ryšių nutraukimo su Egiptu, jei prez. A. Sadatas pasirašys atskirą taikos sutartį su Izraeliu. Toje konferencijoje dalyvavo ir Saudi Arabija, kurią Sirija su Libija dab a r tikriausiai spaudžia laikytis konferencijos nutarimų.

Sustabdė teismus

Irano revoliucijos vadas A. R. Chomeinis sustabdė revoliucinius mahometoniškus teismus, kurių dėka jau sušaudyta apie 60 buvusių šacho M. R. Pahlavio valdžios pareigūnų ir 16 seksualinių nusikaltėlių. Prieš šiuos teismus kovoję Irano premjeras M. Bazarganas, susidorojimą su revoliucijos oponentais pavadindamas nežmonišku ir negarbingu, kenkiančiu Irano prestižui užsienyje. Atrodo, jam pavyko peršnekti A. R. Chomeinį su kito populiaraus religinio vado A. K. Sariatmario pagalba. Siuo žingsniu laikinai buvo išgelbėta buvusio premjero A. A. Hoveydo gyvybė. Pastarasis buvo suimtas pernai rudenį, kai Iraną valdė dar šacho M. R. Pahlavio režimas, tačiau šis faktas nesukludė revoliuciniam tribunolui pradėti jo bylos, kurią dab a r teko nutraukti.

Neleidžia aplankyti

Žydų disidentas A. Sčaranskis, KGB agentų suimtas prieš dvejus metus ir nuteistas kalėti 13 metų, bausmę atlieka Čistopolio kalėjime, totorių respublikoje. Pagal įstatymus jo motina Ida turi teisę jį aplankyti kas pusę metų. Paskutinis jos vizitas buvo 1978 m. rugpjūčio 2 d., o sekantis turėjo būti š. m. vasario 2 d. Šis vizitas betgi buvo atšauktas, oficialiai teigiant, kad A. Sčaranskis pažeidė kalėjimo taisykles. Priežastis greičiausiai yra kita. Motina spėja, kad sūnus jau yra gavęs teismo sprendimo raštą, kurį dabar norėtų jai perduoti. Tokiu atveju motina galėtų pradėti bylos apeliaciją.

Šiame numeryje:

- Tauta ir spauda
- 75-ri metai nuo spaudos laisvės atgavimo
- Lietuva — laisvės fronto priešakyje
- Zymus anglų profesorius apie disidentų sąjūdį Sovietijoje
- Kam tie dejavimai?
- Lietuvių-lenkų santykiai praeties lapus sklaidant
- Besididžiuojanti ir katalikiška Lietuva
- Kanados prancūzės įspūdžiai iš viešnagės Vilniuje
- Filmas, kurį matė milijonai
- Nuomonės apie "Holocaust" ir su juo susijusios išvados
- Lietuvius — kandidatas į parlamentą
- Profesorius Romas Vastokas — liberalų partijos kandidatas
- Per 16 metų — 16 milijonų
- Toronto Prisikėlimo kredito kooperatyvo veikla
- Grįžta dabartin Platerytė
- Pokalbis su "Emilijos Platerytės" kompozitoriumi A. Jurgučiu
- Liublo unija teisės istorijos apvokale
- Dr. J. Jakštas apie dr. J. Zmuidzino veikalą prancūzų kalba
- Nedaug parašyta, daug pasakyta
- Kun. dr. J. Gutauskas recenzuoja prel. P. Celiešiaus knygą

TEVIŠKĖS ŽIBURIAI

2185 Stavebank Road, Mississauga, Ont. L5C 1T3, Canada
Telefonas (416) 275-4672

Leidėjas: Kanados Lietuvių Katalikų Kultūros Draugija "Žiburiai"
Redaguojas: k. dr. Pr. Gaidamavičius ir Vyta. Kastytis

Metinė prenumerata \$14, pusmetinė — \$7.50. Rėmėjo prenumerata \$20.
Skelbimai ruošiamam numeriui primami iki ketvirtadienio. Už skelbimų turinį redakcija neatsako. Rankraščiai taisymsi redakcijos nuostatai. Autorių pasirašyti straipsniai nebūtinai reiškia redakcijos nuomonę.

The Lights of Homeland — Lithuanian Weekly

Published by Lithuanian Canadian R. C. Cultural Soc. "Žiburiai", Inc.
Subscription rates: \$14.00 per year, \$7.50 per 6 months. Deadline for advertisements — Thursday. Second class mail registration number 0509.

RELIGINIAME GYVENIME

★ III P. AMERIKOS VYSKUPŲ

SUVAŽIAVIMAS galutiniam savo dokumente nurodė, kad socialinėje ir politinėje srityje pagrindinis vaidmuo priklauso pasauliečiams, kurie turi vadovautis teisingumu ir ginti žmogiškąjį kilumą. Dvasiškia turi skelbti Dievo žodį ir Kristaus asmenį bei Jo Evangeliją, ypatinę dėmesį kreipdama į vargšus ir jaunią. Nurodomas ir didesnis krikščioniškų vertybių įtakos reikšmės. Amerikos vyskuperioje. 200 puslapių dokumentas pasisako prieš bet kokią sukilimų ar valdžių smurtą; apibūdina Evangelijos skleidimą, išsilaisvinimą ir žmogiškąjį tobulinimą; kalba apie politiką bei ideologiją ir viską įjungia pagrindinėms. Bendrijos išganymo uždutinis. Pasak dokumento, reikia skelbti pilną Kristaus įsikūnijimo paslaptį — Jo dieviškumą ir žmogiškumą. Negalima Kristaus skaldyti ar Jo asmenį menkinti bei žaloti, paverčiant politiniu vadu, sukilėliu, eliniu pranašu arba nukreipiant Jo veiksmą į privatinę asmeninę plotmę. Kristus esąs visos istorijos Viešpats. Per Kristų Dievas įsijungia žmonijon, ir žmogus įgauna neišmatuojamą kilumą, vedantį į dieviškąją malonę bei laisvę.

★ POPIEŽIUS JONAS - PAULIUS II pritarė III P. Amerikos vyskupų suvažiavimo dokumentui, kalbėdamas žmonių miniai bendrosios audienijos metu Vatikane. Jis išsilaikė, kad išsilaisvinimo samprata buvo pateikta Evangelijos šviesoje ir su ja glaudžiai sujungta. Pasak popiežiaus, išsilaisvinimo teologija dažnai būdavo priskiriama išmintinai P. Amerikai, tačiau iš tikro tai šiuolaikinis aiškinimas žymaus teologo kun. Hans Urs von Balthasaro, pagal kurį šis išsilaisvinimas turi apimti visas visatos plotmes evangelinėje šviesoje. Kun. Urs von Balthasar, 73 m. amžiaus šveicaras, popiežiaus buvo paminėtas galbūt ir todėl, kad prieš kiek laiko jis nurodė, kad klaidingų išsilaisvinimo teologijos pakraipų P. Amerikoje, kurios yra nukrypę nuo evangelinio kelio ir remiasi marksizmu. Pasak popiežiaus, išsilaisvinimas — tai tikėjimo tikrovė, viena pagrindinių Sv. Rašto minčių, giliai įrašytą įganingojon Kristaus atperkamojion uždutini. Ši tema visada buvusi krikščionių dvasinio gyvenimo dalis. P. Amerikos vyskupai ją tikrai pateikė naujosios istorinės aplinkybės. Popiežiaus buvo pertrauktas ovacijų, kai jis pareiškė, kad K. Bendrija turi būti pranašas balsas, smerkias kiekvieną neteisę, ir kad Kristus yra tikrasis žmonių išsilaisvintojas. Popiežiaus pabrėžė, jog reikia aiškiai nurodyti kiekvieną neteisę; kiekvieną žmogaus išnaudojimą, kurį vykdo paskiras žmogus ar valstybė; kiekvieną neįturtumą žmogui, glūdintį ekonominę sistemą, režimą bei institucijų santvarką; kiekvieną smurtą prieš žmogaus kūną ir dvasią, sąžinę ir įsitikinimus.

★ GAVENIA turi būti išsilaisvinimo iš civilizacinių patogumų bei pertekliaus ir atsidavimo vargams laikotarpis — pareiškė Jonas-Paulius II savo gaveniniame atsisaukime. Pastarąjį paskelbė popiežiškioji "Cor Unum" taryba, derinanti katalikų kųjų šalpos organizacijų veiklą. Pasak popiežiaus, paslinkas visada

žmogui reikalingas, tačiau K. Bendrija liturginių gavenių laikotarpiu kviečia tikintuosius liudyti pasauliui, jog Dievo tauta, būdama nusidėjėlių bendruomenė, savo atgaila liturgiškai išgyvena Kristaus kančią, mirtį ir prisikėlimą. Krikščioniškosios mėsės vynuogynas yra didelis, tačiau darbininkų mažas. Todėl negalima kvietimo atidėti iki to laiko, kai bus pėrvėly Kristų aplankyti kalėjime, nuoga aprenkti, persekiojami ar pabėgę priglauti, išalkusi pavargdyti. Savo kalboje bendrosios audienijos metu popiežiaus pabrėžė vidinio atsivertimo ir išvirsnių atgailos veiksmų reikala. Jis nurodė Kristaus kvietimą šelpiti vargšus, atgailoti, melstis slapta ir nesistengti kitus stebinti savo šventumu.

★ KATALIKAI IR METODISTAI savo teologiniuose pokalbiuose Romoje pabrėžė Sv. Dvasios integracinę veiksmą šv. Trejybės ir tokiu būdu dalininkę dieviškajame žmonių gelbėjime bei gydyme. Konferencijoje, kuri truko 5 dienas, buvo aiškinamasi Sv. Dvasios, kaip asmens, doktrina. Konferencijai vadovavo Vatikano Krikščionių Vienybės kongregacijos atstovas vysk. J. Francis Stafford iš Baltimorės, Md., ir metodistų vysk. William R. Cannon iš Atlantos, Ga. Po konferencijos vysk. Stafford nurodė, kad pabrėžimas Sv. Dvasios veiklos žmonių išganyimo istorijoje yra itin svarbus mūsų laikais, kad dvasinė žmogaus prigintis nuvertinama, o kaltė, gėda bei nuodėmė bandomos panaikinti grynai humanistinėmis metodais.

★ "PRARASTASIS ROJUS", lenko kompozitoriaus Krzysztof Pandecki sukurtoji opera pagal J. Miltono veiklą, buvo atlikta vasario mėnesį popiežiškųjų audienčių salėje Vatikane popiežiumi Jonui-Pauliui II. Operą bendromis jėgomis pastatė Čikagos Lyrinė Opera ir Milano "Lo Scala". Operą dirigavo pats kompozitorius, senas popiežiaus pažįstamas, su kuriuo dabartinis popiežiaus tada kartu darbovosi teatre po II D. karo. Trumposios kalboje po operos popiežiaus pabrėžė, jog kiekvienas meno veiklas savo įkvėpimu bei šaknimis yra religinis. Kadangi muzikos kalba yra tarptautinė, jis išreiškė viltį, kad jo tautiečių kūriny įkvėps kitus pasaulio menininkus kilniems veikalams.

★ ARGENTINOJE ŽYMIAI PAKILO KANDIDATŲ I KUNIGYSTĖ SKAICIUS. Buenos Aires arkivyskupas kard. Juan Carlos Aramburo nurodė, kad 1934 m. Argentinoje buvo tik vienas arkivyskupas visam kraštui, suskirstytam į 10 vyskupijų. Dabar yra net 11 arkivyskupų, iš kurių 3 kardinolai. Po II Vatikano santarybos pašaukimai į kunigus buvo taip sumažėję, jog 1966 m. tik du kandidatai visoje Argentinoje įstojo kunigų seminarijon. Šiais mokslo metais net 130 jaunų vyrų įstojo į kunigų seminarias. Kardinolas taipgi pastebėjo, kad trys ketvirtėliai įstojančių seminarijas baigia ir tampa kunigais. Tai labai didelis nuosimtis. Šiuo metu katalikų Argentinoje yra apie 24 milijonai. Juos aptarnauja 5,100 kunigų.

KUN. J. STS.

• Ar naikindami religinę kultūrą, nesunaikinsim ir visos kultūros? (Jonas-Paulius I).

Vasario 16 minėjime Ročesteryje, JAV-se; viduryje — pagrindinis kalbėtojas prof. A. MUSTEIKIS

Pogrindžio "Aušra" apie Petkų

Laisvąjį pasaulį pasiekęs 13-sis "Aušros" numeris kreipiasi į tautiečius ir kitus, prašydamas kovoti už Viktoro Petkaus išlaisvinimą

Jau metai, kai jo nebesutinkame sūsiuose Vilniaus senamiesčio gatvėse, nebematome nei koncertų salėse, nei literatūros vakaruose. Neabeitina jis ir į senąsias Vilniaus bažnyčias nulenkti galvos Nukryžiuotajam. Gal jis savo mažame kambarėlyje sklaido neseniai išleis-ty knygų lapus ar, aptikęs naują gimtojo krašto poetą, skuba jo vardą įtraukti savo didžiojo Lietuvos poetų kartotekon? Deja, nėra jo ir čia. Jis jau nebeliečia savo pamėgtųjų knygų, nebeįsako naujų Lietuvos poezijos medžio atžalų, kurių jau buvo radęs apie 3000, niekam jis nebeatveria durų ir nepakviečia maloniai peržengti savo kuklios pastogės sienelės. Gimtajame krašte jo jau nėra. Ir nežinia, kada mes vėl jį išvysime po Lietuvos dangumi, kada dar kartą pajusime jo rankų šilumą, akių gerumą ir išgirsime vyrišką lietuvišką jo šneką. VIKTORAS PETKUS, ketvirtą kartą pasmerktas okupacinio teismo, vėl išvyko Gulago kančių keliais. Šį kartą jis dar daugiau suniekintas, supurvintas, idant niekas nemėgtų eiti jo pėdomis, nepanorėtų jo ginti ar užtarti.

Mums tačiau, pažinojusiems jį keliolika ir daugiau metų,ėjusiems kartu sunkiais nelaisvės keliais, regėjusiems nekartą jo pasiaukojimą ir karštą meilę Lietuvai, mažą ką tesako keletas anoniminių autorių skilčių, idėjų okupacinėje "Tiesoje". Ir vis dėlto, kai teršiamas žmogaus vardas, kai vylingai iškraipomi jo gyvenimo tikslai, nevalia tylėti.

Skandžiausias Lietuvos gyvenimo permainas Viktoras išgyveno dar būdamas vaikas. Vokiečių okupacijos metais jis nešdavo maistą ujamiesiems Lietuvos žydams. Už tai buvo nuplaktas ir vokiečių būžono. Būdamas jautrus kitataučiams, jis negalėjo likti abejingas ir sąvųjų nelaimėms. Todėl pokario metais, kai lietuvių kraujas tekėjo upeliais, jis karštu moksleivišku žodžiu kovojo už savo tautos teises ir jos egzistenciją. Už aktyvų ateitininkų pažiūrų propagavimą ir lietuvių Viktoras buvo sumintas ir nuteistas ilgiems kalnimo metams. Bet, patekęs į Gulagą "kanalizaciją" srautą, nepilnametis jaunuolis nesutruko, laikėsi vyriškai, net godžiai sėmėsi žinių iš čia patekusių šviesuolių.

O Lietuvos giriose vyko žūtinė kova, ir sunku buvo sutramdyti laisvės išilgusią dvasią. Veikiamas nenumaldomo laisvės ilgesio, jaunuolis pabėga iš Gulago ir per snieguotą tundra keliauja tėvynėn. Sušalęs užsuka į pastebėtą geležinkelio įėjimininko būdelę pasiūlydyti. Čia jis išduodamas ir su laikomas. Teisiamas bėglys laikosi vyriškai. Teisėjos paklaustas, ar dar kartą nemėgins pabėgti, atsako: "Nežinau". "Mat koks..." — pasipiktinusi teisėja palydi Viktorą keiksmuodžiu. Tada Viktoras jai atrežia: "Tokio keiksmuodžio Lietuvoje nebūtų ištarusi ne tik teisėja, bet jokia moteris". Išraudusi teisėja nuleidžia akis.

Nepavykęs mėginimas atgauti laisvę ir nauja papildoma bausmė nesužlugdo jaunuolio. Jis atkakliai šviečias ir grūdina savo valią. Jautriai išgyvena tautos kančią. Jis mena Lukiškių kalėjimo kamara, kur įmestas laukė etapo. Prasivėrė ka-

VIKTORAS PETKUS, kovotojas už žmogaus teises okupuotoje Lietuvoje, sovietinio Saugumo buvo apšmeižtas, sumintas ir nubaustas 3 kalėjimo, 7 metais lagerio ir 5 metais tremties.

meros durys. Įvedė Lietuvos partizaną. Šis priešo prie groto to lango, pažvelgė į mėlyną dangų ir užtraukė ilgesingą laisvės dainą.

Rusija. Kalėjimai. Persiuntimo punktai. Ir čia varomų žmonių sumaištyje, aidai lietuviška daina. Senas vengrų generolas klausosi nesuprantamos dainos ir, taria pasididžiavimo žodžius: "Niekad nežus tauta, einanti vergijon su laisvės daina". Ir Viktoras tiki, kad bus įveiktos visos kančios ir tautai nušvis laisvės rytas.

Tirono mirtis atneša kaikiurių permainingą ir kalinių gyvenimą. Visi nuteistieji nepilnametis grįžta namo. Tarp jų ir Viktoras. Jis vėl išvyta gimtąją Zemaitiją, Raseinius. Ten įgyja brandos atestatą, išlaiko stojamuosius egzaminus į universitetą. Tačiau iš universiteto jis išvaromas. Politškai nepatikimiems mokslas nereikalingas. Po to vėl darbas, vėl atkakli sąsivietė ir domėjimasis Lietuvos problemomis.

"Heriškos partizaninės kovos etapas jau baigėsi" — konstatuoja Viktoras. — "Prasideda naujas kovos etapas — tautos kultūros, jos dvasinių vertybių išsaugojimas, jos kūrybinių galių skatinimas".

Viktoras dabar visur, kur tik gyva mintis, kur bunda nauji lietuvių daigai. Jo įžvalgas, vyriškumą, vis stiprėjančią intelektą atveria daugelio širdis, paskatina darbuotis tautos gerovei.

Deja, pačios ankstyvosios politinės šalnos paliečia ir Viktorą. Nors ir neturėdami jokių teisiųjų įrodymų, saugumiečiai jį suima ir "prikergia" prie vilniškių inteligentų bylos. Lietuvos TSR Augščiausias teismas, vadovaudamasis vien operatyvinių nurodymais ir neturėdamas kaip "daiktinį įrodymą" ranka persirašytą svetur išleistą J. Aisčio eilėraščių rinkinį, Viktorą nuteisia 8 metus kalėti. Teisme Viktoras Petkus laikosi drąsiai, jokios malonės neprašo, tik įspėja teismą nepamiršti svarbiausio — teisingumo.

Kelaudamas vėl Gulago keliais, jis nesiskiria su knyga, bendrauja su daugeliu tautiečių bei kitataučių kalinių. Dėl savo atkaklumo, sugebėjimo kantriai pakelti visas nuoskaudas daugeliui likimo draugų jis tampa pavyzdžiu. Taišetas, Mordovijos užkaboriai, pagaliau dar ir Vladimiro kalėjimas — niekas jo neparbloškia, visur jis suranda naujų draugų, dalinasi su kitais savo žiniomis ir godžiai renka kiekvieną naują faktą. Jis darosi savotišku Gulago lietuviškojo gyvenimo enciklopedis-

tu ir lietuviškosios būties skleidėju.

Pagaliau prabėga aštuoneri kalnimo metai. Kiek nuvargintas fiziškai, tačiau stiprus dvasia, Viktoras Petkus grįžta į Vilnių. Vėl mėgina studijuoti universitete lituanistiką, bet tuoj susilaukia "vilko bilieto". Dirba įvairius darbus, mažai atitinkančius jo dvasinį pašaukimą, pelyndamasis iš jų tik duonos kash. Labiausiai domisi Lietuvos istorija, literatūra, apskritai, visa Lietuvos gyvenimo panorama. Turėdamas didžiulį žinių bagažą ir būdamas komunikatyvus, gausiai lankomas jaunų literatų, dailininkų, filosofų ir kt. Dažnas jo kambarėlio svečias buvo taip pat ir tragiškai žuvęs poetas M. Tomonis. Vėliau, materialiai kiek sustiprėjęs, dalinasi duonos kashiu su buvusiais Gulago draugais, lankosi kitose respublikose pas bendraminčius. Saugumas nerimsta ir nusprendžia sufabrikuoti bylą — nuteisti Viktorą, dirbusį tada Liaudies meno draugijoje vyr. buhalteriu, kaip materialinių vertybių grobstytoją. Tačiau Liaudies kontrolės komiteto komisija, visą mėnesį tikrinusi jo darbą, jokių pakaltinamųjų pažeidimų nesuranda. Belieka prievarta atimti darbą, kas ir padaroma.

Viktoras Petkus po to kurį laiką dirba zakristijonu Sv. Mikalojaus bažnyčioje. Šios jo pareigos, be abejonės, taip pat nepatenkina Saugumo — sekliai sunku susigaudyti, kada jis gaus laisvų dienų išvykoms. Saugumui griežtai pareikalavus, bažnyčios komitetas Viktorą Petkų iš zakristijono pareigų atleidžia. Vėl tenka imtis atsitiktinio darbo Antakalnio klinikose.

Pagaliau, susibūrus Helsinkio nutarimų įgyvendinimo stebėjimo Lietuvos grupei, darosi aišku, kad Saugumas imsis bet kurių priemonių V. Petkui sudoroti. Nektartą ir nevienas asmuo praneša Viktorui apie jam gresiantį pavojų, apie Saugumo rengiamas provokacijas, tačiau jis lieka ramus ir tęsia savo pradedtą plačios apimties ir kraštui labai reikalingą darbą. Jis fiksuoja Lietuvoje vykdomas teisiųjų pažeidimus ir apie juos tinkamai referuoja. Jis, kaip ir anksčiau, bičiuliškas, paslaugus, jaučia kitų vargus ir, kiek įmanydamas, padeda. Neturėdamas savo lėšų sušelpiti, prašo kitus padėti ir pats lanko nelaimės ištiktuosius, palydi į paskutinę kelionę tuos, kas jau baigė žemiškąją, ir nesibijo tirti karštą lietuvišką atsivėikimo žodį.

Viktoras Petkus mylėjo Lietuvą. Tai meilė buvo jo gyvenimo leitmotyvas. Dėl jos jis atsisakė asmeninio gyvenimo, dėl jos jis paaukojo savo gražiausius metus. Siekdamas savo kraštui laisvės ir gerovės, jis vadovavosi Kristaus mokslu. Be Kristaus tiesų įgyvendinimo, jis neįsivaizdavo Lietuvos ateities. Tikėjimas Kristumi jam padėjo išverti sunkiausius išmėginimus. Esame tikri, kad ir naujus vargus jis sutinka su karšta malda Kristui ir begaline meile Lietuvai.

Mes kreipiamės į visus geros valios tautiečius, gyvenančius tėvynėje ir svetur, taip pat kitaučius, suprantančius ir remiančius mūsų kovą dėl pagrindinių žmogaus teisių Lietuvoje, visais įmanomais būdais padėti sutramdyti raudonosios mafijos kėslus ir išvaduoti Viktorą Petkų. Tautiečiai!

PADĖKA

Dėkoju visiems, kurie prisidėjo prie mano rinkiminio vajeaus antrame rinkiminiam rajone. Aukėjo rinkiminiam vajui šie asmenys ir organizacijos:

Lietuvos Kankinių parapija	\$300.00	V. Bireta	50.00
Toronto Lietuvių Namai	250.00	V. Marcinkevičius	25.00
Prisikėlimo Kredito Kooperatyvas	200.00	L. ir L. Kuliavai	20.00
Kredito Kooperatyvas	200.00	E. ir R. Girdauskai	20.00
"Parama"	100.00	V. Aušrotas	20.00
W. Dauginis	100.00	V. Montvilas	20.00
J. Strazdas	100.00	Dr. S. Čepas	20.00
W. Drešeris	100.00	V. Krikščionas	20.00
Prisikėlimo parapija	50.00	Dr. J. E. Birgiolas	20.00
A. Baubinas	50.00	V. Sendžikas	10.00
V. Ignaitis	50.00	L. Kalinauskas	10.00
		M. Abromaitis	10.00
		Dr. J. Vingilis	10.00
		Iš viso	\$1555.00

Be šios paramos nebūtų buvęs įmanomas rinkiminių vajus, kandidatuojuojant į švietimo vadybą.

Spaudiniai	\$618.57	Telefonas	112.29
Plakatai	359.00	Vynas ir leidimai	84.90
Pranešimai spaudoje	198.54	Raštinės išlaidos	26.70
		Iš viso	\$1400.00

Nuoširdus ačiū Lietuvių Namam, Lietuvių Pensininkų Klubui ir "Aukuro" teatriniam vienietui, užleidusiems patalpas šiam vajui. Ypatingą padėką reiškiu V. Bačėnui ("All Seasons Travel"), kuris perleido dalį savo patalpų rinkiminei būstinei. Ačiū visiems darbuotojams, kurie išdolino spaudinius, išskabino plakatus, rinko aukas, atliko administracinį darbą, paruošė ir aukėjo maistą bei moraliai prisidėjo prie vajeaus.

Kadangi pajamų buvo daugiau, negu išlaidų, tai ir aukų, skirtų švietimo reikalams, likutis \$155.00 atiduotas šeštadieninei Maironio mokyklai, kurios dabartinės patalpos yra antroje rinkiminėje apylinkėje.

Nuoširdžiai ačiū,
A. Puteris

MYLIMAI MOTULEI

a.a. ONAI MATUKYNIENEI mirus,

jus dukras ELENUTĘ ir MARYTĘ, sūnų JUOZĄ bei jų šeimas nuoširdžiai užjaučiame ir kartu su jais liūdime —

Danutė ir Juozas Petroniai

BRANGIAI MOTINAI

A+A

EMILIJAI AZUBALIENEI

amžinybėn iškeliavus, jos sūnus — Lietuvos Kankinių parapijos kleboną kunigą PETRĄ AZUBALĮ, JONĄ su šeima ir a.a. Stanislova šeimą giliai užjaučiu —

Maria F. Yokubynienė

A+A

Emilijai Azubalienei

mirus, sūnus — JONĄ su šeima ir kunigą kleboną PETRĄ AZUBALĮ nuoširdžiai užjaučiu —

Bronius Agurkis
Chicago, Ill.

Canadian Art Memorials Ltd.

176 Lakeshore Road West, Port Credit, Ontario L5H 1G4

LOUIS TEMPORALE - oficialus skulptorius -
Bank of Canada, Bank of Montreal,
Bank of Nova Scotia ir Archives Bldg.
King George VI Niagara Falls

Atlieka įvairius kapų paminklų akmenis ir skulptūras darbus — greitai ir meniškai. Užsakymus atliekame pagal projektus ir taip pat turime didelį pasirinkimą pagamintų paminklų.

Užsakykite jau dabar, kad mes galėtume neskubėdami atlikti visą meniską darbą pagal pageldivimus.

Darbovietės telefonas 278-2757
Namų telefonas 278-4529

KAZLAUSKAS

Mobawk Furniture Ltd.

PILNAS NAMŲ APSTATYMAS

Nemokamas pristatymas į namus.

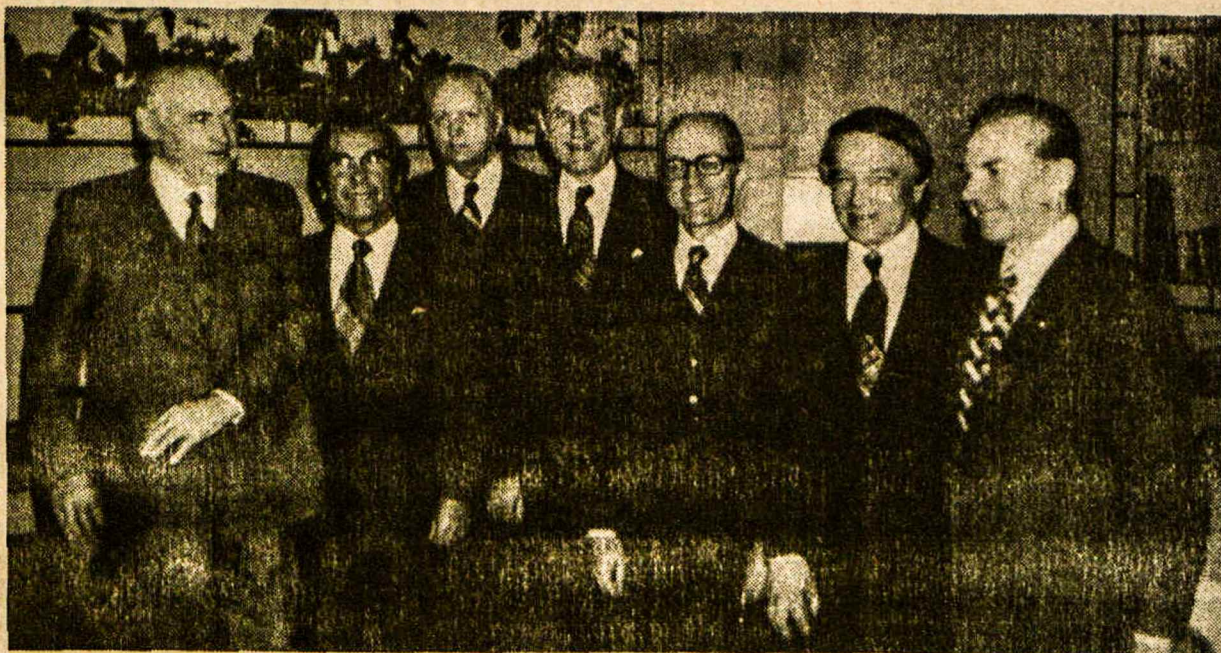
- Elektros reikmenys
- Televizijos aparatai
- Skalbiamosios mašinos
- Vaikų baldai
- Įvairūs kilimai
- Saldytuvai
- Valgomųjų kambarių apstatymas ir kt.
- Siuvamosios mašinos
- Rašomosios mašinėlės

KRAUTUVES:

Vakaruose — 137 RONCESVALLES Ave. — Tel. 537-1442
Rytuose — 2448 DANFORTH Ave. — Tel. 699-4444

Krautuvės atidarytos nuo 9 valandos ryto iki 9 val. vakaro.

YONGE MEMORIALS LTD.
2019 YONGE ST., Toronto 7 (torp. Davisville ir Eglinton)
Tel. 487-2147, vakareis 445-8955
Meistriškos darbos, pulkūs lietuviški projektai
ESTŲ PAMINKLŲ BENDROVĖ

Kanados baltiečių vakaro proga parlamento rūmuose 1979. II. 20 įvyko specialus priėmimas Estijos, Latvijos ir Lietuvos konsulams. Nuotraukoje — to priėmimo dalyviai. Iš kairės: gen. Lietuvos konsulas dr. J. Žmuidzinas, senatorius P. Yuzik, latvių atstovas dr. E. Parups, Estijos konsulas I. Heinsoo, užsienio reikalų ministerijos R. Europos skyriaus direktorius H. B. Singleton, Latvijos konsulas dr. E. Upenieks, estų atstovas Kanados Baltiečių Federacijoje W. H. Pent

Kam tie dejavimai? Br. Zumeris

Lietuvių ir lenkų santykius sklandant praities ir dabarties šviesoje

Paryžiuje leidžiamas lenkų žurnalas „Kultura“ išspausdino informaciją, kurioje skundžiamasi, jog lietuviai ligi šiol tebemano, kad „klasingiausi ir Lietuvai daugiausia skriaudų buvo padarę lenkai“. Nors rusai deportavo ketvirtį milijono lietuvių, bet tam tikriems lietuviams santykiai su lenkais visada būsiąs kovos frontas.

Patys apie save

Ankstyvesnieji rusų rašytojai nevienu atveju yra nurodę, kad slavuose yra tam tikrų dvasinių kraštutinių. Kązoks staigus žuolis į dorybių sferą iš vienos pusės ir betikslis neriimas į niekšybį klaną — iš kitos pusės. Tai esąs bendras slavų bruožas. Neslavas Leninas, tai pastebėjęs, sako: „Kas savotiškai Rusijoje, tai nepaprastai greitas perėjimas nuo laukinio smurto prie gudriausios apgavystės“ (Raštai, 36 t., p. 398, Vilnius, 1958). Turgenovas ta būseną charakterizuoja vienu sakiniu: rusų ne tik kepurė, bet ir smegenys: ant šono. Kitoje vietoje jis nurodo: „Rusai labiausiai įpratę meluoti žmonės visame pasaulyje, bet nieko taip negerbia, kaip tiesą“ (Naujas baras, p. 195, Vilnius, 1974). Gorkis, jam pritardamas, rašo: „Pas mus visur netvarka: fabrikuose, mūluose, ypač smege-nyse“ (Raštai t. 10, p. 537, Vilnius, 1955).

Apgavystės ir melas

Du didieji tamsybių šešėliai yra nutysę ilgame lenkų su lietuvių kaimynystės kelyje: apgavystės ir melo. Pasikukio bet kuriame istorijos kampelyje, bemaž užkliusi už lietuviams supinto apgavystės voratinklo ar įsmuksi į tebetvyrančią melo klampynę. Šimtai faktų tai byloja. Laikraščiams straipsnelyje nėra vietos apie juos kalbėti. Štai, pvz. lenkų filmas „Kryžiaučiai“. Sakykite, ponai lenkai, ar gi Didžiosios Lietuvos Kunigaikštijos armija ir jos vadas Vytautas Žalgirio mūšyje tik tokį bereikšmį vaidmenį atliko? Savą didybę pridengti lietuvių sąskaiton nėra nei gražu, nei garbinga, juo labiau dejuoti apie kovos frontus.

Arba andai — Australijos priemiesčio bibliotekoje išsitraukiu knygą anglų kalba. Lenkijos valstybė tokiam ir tokiam šimtmečiui. Nupieštos sienos šiaurėje nuo Palangos ligi Daugpilio ir gilyn Rusijon. Lietuvos nė ženklo nėra. Skaudu ir pikta pasižiūrėjus. Pagalvojau: tik lenkai gali šitaip istoriją falsifikuoti. Gaila, nepasizymėjau tos knygos. Bet iš kitos pusės — nevienu juk tokia „istorija“ yra.

Nuo Vytauto laikų

Vienas Lenkijos žydas man kelis kartus aiškino, esą lenkai istorijos pradžioje buvo neblogi žmonės, tik lietuviai juos išmoko imperiškumo, ir dabar ta liga tebeserga. Nežinau, kiek šia me teigime yra tiesos, bet su Jogailos ir Jadvygos jungtuvėmis tuometinė maža Lenkija, įsikibusi Didžiosios Lietuvos Kunigaikštijos skverno, išplaukė į Europos valstybių gretas. Pačiu negarbingiausiu būdu lenkai sugebėjo pagrobti imperatoriaus siuončiamą Vytautui karaliaus vainiką. Vytautui mirus, lenkai tuojau atplėšė derlingas Lietuvos sritis ir priskyrė prie Lenkijos. Kai Lietuva vedė sunkų karą su beįsigalincia Maskva, lenkai, užuot pagelbėję, atplėšė nuo Didžiosios Lietuvos Kunigaikštijos Kijevą su

didžiuliais žemių plotais ir prisiskyrė prie Lenkijos. Čia nekalbėsime apie tą lenkų neužmirštamą Liublino uniją, kurioje suktųbių ir melo kalaitis susisuko sau puošniausią sostą. Kaip naujausiais laikais lenkai, pasinaudodami Čekoslovakijos sunkumais, atplėšė Tešino sritį, taip anais laikais, pasinaudodami lietuvių sunkumais su Maskva ir švedais, rasdavo progos atplėšti tą ar kitą D. Lietuvos Kunigaikštijos žemių plotą, kol pagaliau tai pati Maskva uždėjo tiek lietuviams, tiek lenkams savo leteną — daugiausia dėl grobuoniškos ir trumparegės lenkų politikos.

Vos pakėlė galva...

Iš I D. karo griuvėsių pakilo Lenkija ir Lietuva. Užuot kovoję prieš bendrą priešą sutartinai, lenkai užsimojo Lietuvą užgrobti. Patys slegiami sunkumų, lenkai politinėmis intrigomis ir kariniais manevrais stenėsi užsmaugti prisikeliančią Lietuvą. Nepajėgdami užgrobti ją, lenkai ėmėsi apgavystių ir politinių intrigu. Sąjūgininkų atstovų akivaizdoje pasirašę Suvalkų sutartį, lenkai ją trečią dieną klasingai sulaužė ir iš pasaly užgrobė Lietuvos sostinę Vilnių su kitais etnografiniais Lietuvos miestais — Švenčionimis, Smurgoniais, Lyda, Gardinu, Suvalkais. Nors lenkai nuo amžių žino, kad Vilnius yra Lietuvos sostinė, kaip Krokuvą — Lenkijos, kad Seinai buvo lietuvių kultūros centras, kad Gardinas buvo Didžiosios Lietuvos Kunigaikštijos pramonės centras ir t. t., — bet pasauliui neraudamai melavo, esą šios sritys ir miestai nuo amžių lenkų žemės. Maskvos sutartis, Suvalkų sutartis, tarptautinis Hagos teismas, politiniai sąjūgininkų sluogsniai pripažino Vilnių Lietuvai, bet lenkai tuomet gėdin-gai melavo ir dar šiandien tremtyje tebesukauja, kad Vilnius yra lenkų miestas.

Visi žinom, kokia grobuonė buvo caristinė Rusija, bet ir jos politinis grobuoniškumas nenuėjo taip toli, kaip lenkų. Caristinė Rusija Vilniaus, Gardino ir Kauno gubernijas viešai vadino „Litovskąja gubernija“ — sritis pietuose dar už Balstogės, o sritis rytuose už Molodečnos rusams buvo „Lituanija propria“ — tikroji Lietuva. Tik po nelaimingų „lenkmečių“ Muravjovės ėmė vadinti Lietuvą „Sievėrozapadnyj kraj“. Labai greitai šiuo rusų pramintu takeliu pradėjo eiti ir lenkai. Klasingai užgrobė Vilniaus kraštą, lenkai jį pavadino „Litva srod-kova“. Paskui, sekdami Muravjovo Koriko pėdomis, lenkai Vilniaus kraštą ėmė vadinti „Polnocno Zachodni Kraj“.

Lenkų elgesys

Lenkai gerai žinojo, jog Lietuvos sostinę užgrobė pačiu klasingiausiu būdu (net pado-

rūs jų generolai atsisakė dėtis prie šios negražios aferos, išskyrus Želigovskį), bet jie nesidrovė vėliau Lietuvai įteikti ultimatumą ir prievarta užmegzti santykius. Vos į Lietuvą atvykęs lenkų pasiuntinys, nespėjęs nė gerai apšilti, ėmė kalbėti apie „Kauno vaivadiją“, atseit, visos Lietuvos užgrobimą, nors po kelių mėnesių kito grobuoninio — Hitlerio armija pavertė niekais visas grobuoniškas lenkų užmačias.

Kaip lenkai elgėsi su pavergtais lietuviams Vilniaus krašte, čia nėra vietos kalbėti. Vilniaus vaivados Bocianskio ir arkivyskupo Jalbzyčovskio metodai įėjo į lietuvių tautos istoriją šalia rusų Muravjovo Koriko. Norintieji su tais metodais nuodugnau susipažinti ir Vilniaus lietuvių persekiojimo odėsęj suprastai gali pasiskaityti J. Ciceno „Vilnius tarp audrų“, B. Kvickio „Mūsų Lietuva“, V. ir M. Biržiško „Dėl mūsų sostinės“, Miškinio atsiminimų ir tada bus aišku, kaip elgėsi katalikiška tauta su pavergtais lietuviams. O apie istorinį kelią tegul „Kultūros“ darbuotojai pasiskaito B. Dundulio, A. Sapokos, Z. Ivinskio, V. Sruogienės parašytus istorinius veikalus. Ar lenkų kunigus medžiagos yra „Polskie apostołstwo w Litwie“ (K. Prapuolenis). Tuomet bus aišku kaip diena, kodėl santykiai su lenkais neįeina į normalias vėžes.

O šiandien?

Dar anais laikais klasingai pagrobtais Seinų kraštas tebėra lenkų valdžioje. Nutautinimas varomas kiek slystiškai leidžia, nors netaip drastiškai, kaip ankščiau. Yra lietuviškų pradžios mokyklų. Dėl formos leidžiamas neperiodinis lietuviškas laikraštėlis. Iš Amerikos ar Kanados siunčiamos Seinų lietuviams lietuviškos knygos nepa-siekia adresatų. Siųsta „Lietuvių Enciklopedija“. Punksio lietuvių bibliotekai dingio be garsu. Knygos ar žurnalai grįžta atgal. Seinų lietuvių jau apie 30 metų prašinėja paprasčiausio, rodos, dalyko — leisti lietuviškas pamaldas lietuvių statytoje Seinų katedroje. Lietuviškų pamaldų neleidžia ne komunistinė Lenkijos valdžia, bet Lomžos vyskupas. Štai, kaip Evangelijos dvasia ir Kristaus mokslą supranta lenkas vyskupas!

Visa, kas šiame straipsnelyje užsiminta, tėra nuotrupos. Lietuviškas priežodis sako: syki nūdegęs vėliau ir šalta pučia. Lietuvių santykiuose su lenkais tokių „nūdegimų“ buvo ne vienas, bet šimtai. Kaip galima pasitikėti tauta, kuri darė ir tebedaro niekšybes? Lenkai turėtų suprasti savo elgesį lietuvių atžvilgiu ir turėtų skaičiuoti ne rusų mums padarytas žaizdas (tai mes ir patys gerai žinome), bet savąsias. Tuomet jiems nereikės stebėtis lietuvių abejingumu.

Visuomenės darbuotojai ir Anapilio steigėjai kunigui klebonui PETRUI AZUBALUI,

liūdinčiam mirusios savo MOTINOS,

reiškiame gilią užuojautą. Taip pat nuoširdžiai užjaučiame jo brolių JONĄ AZUBALĮ su šeima ir kitus gimines bei artimuosius —

Kanados Lietuvių Katalikų Centras

Baltijos valstybių konsulai Otavoje

Jau kelinti metai iš eilės baltiečių vakaro Kanados parlamento rūmuose Otavoje proga gen. Lietuvos konsulas dr. J. Žmuidzinas, Latvijos konsulas dr. E. Upenieks ir Estijos konsulas I. Heinsoo susitinka su Kanados vyriausybės atstovais. Siemet šis susitikimas įvyko baltiečių vakaro išvakarėse ir truko beveik dvi valandas. Dalyvavo parlamento narys Louis Duce, užsienio reikalų ministerio Donald Jamieson parlamentinis asistentas, H. B. Singleton, užsienio reikalų ministerijos Rytų Europos skyriaus direktorius, senatoriai Paul Yuzik, Richard Stanbury ir dr. Stanley Haidasz.

Pernai tokiam susitikime dalyvavo pats užsienio reikalų mi-

nisteris D. Jamieson.

Šiuose susitikimuose konsulams yra proga asmeniškai pasikalbėti jiems rūpimais klausimais su vyriausybės atstovais.

Tą patį vakarą trys konsulai buvo pakviesti stebėti senato posėdžio. Jie buvo pasodinti į diplomatams skirtą ložę. Posėdžio metu senatorius dr. S. Haidasz iš Toronto oficialiai pristatė kiekvieną konsulą senatui.

Pernai konsulai stebėjo parlamento posėdį taip pat iš diplomatams skirtos ložės ir buvo pristatyti kaip Lietuvos, Latvijos ir Estijos konsulai Kanadoje. Tiekiam pristatymui reikia turėti vienbalsį visų parlamentų partijų ir narių pritarimą.

J. V. Dns.

Kanados Lietuvių Fondo šūkis - KAPITALAS LIETUVAI, NUOŠIMČIAI LIETUVYBEI!

STOKIME NARIAIS / KL FONDA — DIDES KAPITALAS IR NUOŠIMČIAI

Besididžiuojanti ir katalikiška Lietuva

“La fiere et catholique Lithuanie”

Montreališko dienraščio “Le Devoir” bendradarbis Monique Nuytemans, aplankiusi Latviją su Estija, nuryko į Vilnių ir savo įspūdžius išspausdino minėto dienraščio 1979 m. vasario 23 d. laidoje. Čia pateikiame jos rašinio vertimą.

Priešingai savo kaimynėms sostinėms Rygai ir Talinui Vilnius nestovi prie Baltijos. Jis yra už 300 km nuo pajūrio. Bet pats kraštas turi vartus į jūrą šiaurės iškyšulyje, kur yra 92 km pajūrio.

Lietuva — pati turtingiausia iš trijų Baltijos respublikų. Žmonės sakosi esą darbštesni už kitus. Kadangi jie patys taip sako, nežinia ar tai tiesa, ar ne. Tam patikrinti reikėtų ilgiau pabūti.

Kiekvienu atveju praeityje lietuvių katalikai buvo savo kaimynų protestantų — estų ir latvių kiek žeminami (quelque peu boycotté). Bent tokį įspūdį aš susidariau iš savim besigrožinčių ir atšiaurių žmonių tono, kai kalbėjau su “Inturisto” pareigūnais Taline, ruošdamasi Lietuvon.

Bet “Inturistas” ir čia, kaip ir visur Sovietų Sąjungoje, pasitinka lankytojus. Jis atidaro duris, padeda išvengti laukimo eilės, duoda bilietus ir skiria rinktinio kambarius. Tačiau rinktinio kambario sąvoka čia keisto-ka. Juo suprantamas butukas (suite). Užuot buvęs kuriame nors augstė, atokiau nuo triukšmo, jis yra įrengtas pirmame aukšte tiesiai į gatvę. Žodžiu, įsitaissai tame butelyje: miegamasis, saloneris, prausykla ir tualetas, bet naktį negali užmigti dėl eismo triukšmo ir dainuodančių gatvės žmonių, ypač šeštadienio vakarą.

Eismas? Iš kur jis, sakysit? Iš kur automobilis? Reikia pripažinti, kad šiandien SSSR yra daug automobilių gamyklų, ir kiekvieno žmogaus svajonė yra juos įsigyti; lygiai kaip kad tuomet mieste trijų kambarių butuką, o kaimė — vasarnamį (“da-čą”).

“Dačai” įsigyti sovietinis pilietis neprivalo pirkti žemės. Jis jos pasiprašo iš valdžios, ir jį nain po tam tikrų būtinų formulu- mų jam paskiria su sąlyga, kad pasistatytų sau namiukštį penkerių metų būvyje. Antraip sklypas atimamas ir duodamas kitam.

Vilnius — buinios žalumios miestas. Jo centre yra kalva. Ant jos stovi restauruota pilis, kurios viename bokšte įrengtas muzėjus. Didesnė jo dalį sudaro atrastų kasinėjimuos įrangių, puodų, ginklų bei šarvų rinkiniai. Iš ten atsiveria nuostabi panoraminis reginys į miestą, kurio kiekviena gatvė apasodinta medžiais ir kurio gausūs parkai puošiasi skulptūromis.

Vilnius garsus savo istoriniais paminklais. Jame rado prie- globstį vienas seniausių Europos universitetų, kitados jėzuitų. Bet už vis labiau Vilnius įžymus savo gotinio stiliaus šventovėmis. Truputėlį išskirtinios gotikos, vadinamos “šiaurės gotika”, kurios linijos persipina įmantriom arabeskom.

Viena jų yra Sv. Onos šventovė, kuria grožėjosi Napoleonas. Jis išbuvo Vilnių du mėnesius, traukdamasis iš Rusijos. Sakoma, jis taręs: “Man labai būtų miela persinėti ją ant delno ir Prancūziją”.

Yra staigmena matyti senamiestyje daug katalikų moterų, besimeldžiančių gatvės prieš ortodoksų ikoną, kuri yra senų tvirtovės vartų angoje. Rankose jos laiko katalikišką Rožinį, o meldžiasi į ortodoksų Madoną. Si pakanta įvairiems religiniams įsitikinimams ir kulto objektams yra dažnas reiškinys Lietuvoje. Tai išskiria ją iš kitų dviejų kaimyninių baltiečių kraštų. (Minima ortodoksų ikona yra Aušros Vartų Marija. Autorė, matyt, mažai orientuota į ikonų srityje, nes neskiria katalikiškų paveikslų nuo ikonų, Red.)

Kaip Rygoje, Vilniuje esama rūšių, tik juose įrengtos ne kavinaitės, o restoranai; geriau apšviesti ir žiugesni. Juose gausi desertų specialų patiekalų — plaktą grietinėlę su riešutais.

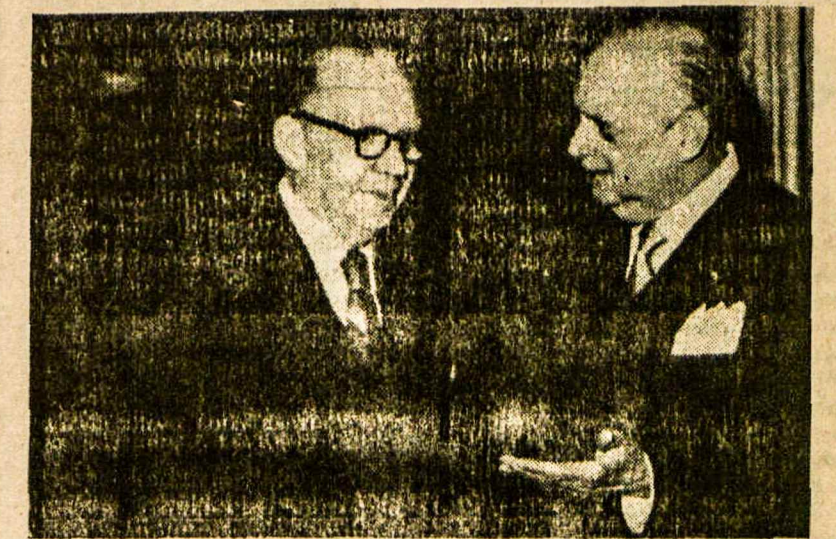
Aplankius Vilnių, tenka padaryti iškylą į Trakus, vieną seniausių Lietuvos miestų ir buvusios feodalinės valstybės sostinę. Trakai yra už 20 km nuo Vilniaus. Jų stambiausias traukos taškas — pilis. Pradžioje buvo tvirtovė, pastatyta atremti kryžiuočių puolimams. Statyta D. Lietuvos kunigaikščio Gedimino. Ji yra Galvės ir Lukos ežerų vidury. Šis 3172 hektarų vandens plotas ją tinkamai saugojo.

Šiandien atnaujinta pilis yra prigludusi muzėjui, kuriame suteikti archeologiniai radiniai, atkasti jos teritorijos. Vidaus kieme vasarą būna kamerinės ir laudies muzikos koncertai.

XIV šimtmečiui Didysis Lietuvos kunigaikštis Vytautas, prisibijodamas savųjų išdavysčių, pasikvietė apsaugai karaimus. Karaimai, turkų kilmės tautelė, buvo tuo metu įsikūrę Kryme. Kadangi Vytautas buvo jiems geras, jie jį sėkmingai gynė.

Trakų mieste dar esama karaimų palikuonių. Jų nameliai turi tą ypatybę, kad juose yra trys langai: vienas ponui, antras ponai, trečias — velniui.

Panorasi susipažinti su lietuviškąja tautodaile, nuėjau pėsčia į Vilniaus senamiestį, kur vyko labai graži dirbinių paroda. Neskaitant kitų darbų, labai patrauklios buvo lėlės tautiniuose drabužiuose su mažyčiais gintaro karolėliais. Labai daili keramika, labai dekoratyvūs bareljefai, išdrožti medyje, taip pat ištisas skyrus dirbinių. Tai labai įspūdingi dalykai — milžiniški vėriniai natūralaus arba lydyto gintaro, senoviški arba modernūs. Bet tie dalykai neparduodami — jie yra pastovūs rodiniai. Pasiklausiau vedėją, ar galima jų rasti krautuvėse. “Savaime aišku” atsakė ji. Ir veda mane parduotuvėn. Bet aš aiškiai matau, kad ten yra vien labai banalaus išdirbimo gaminiai, kurie tėra menkutės rodinų kopijos.

JAV sostinėje Vašingtone reziduojančio diplomatinio korpuso dekanas dr. GUILLERMO SEVILLA-SCASA perduoda sveikinimus Lietuvos atstovui dr. S. BACKIUI Vasario 16 proga. Specialus priėmimas buvo suruoštas Lietuvos pasiuntinybeje ponios O. Bačkienės ir Lietuvos atstovo pastangomis

PRANEŠIMAS IS V. VOKIETIJOS

Filmas, kurį matė milijonai

J. KAIRYS

Mūsų bendradarbis Vokietijoje

Trečiojo Reicho diktatūra daug kas vadina nacizmu, hitlerizmu, o vokiečius — naciais, hitlerininkais ir t.t. Taip pravar- džiuojami vokiečiai vakariečiai, o ne rytų zonos. Be to, pravar- džiuoti juos bene pirmoji pradė- jo Maskva, kai nutrūko jos bi- čulystė su Trečiuoju Reichu. O ji nutrūko Hitleriui pradėjus karą prieš Sovietų Sąjungą.

Pravardžiavimas buvo sieja- mas su tam tikra agitacija prieš vokiečius. Visa tai nesibaigia dar ir šiandien. Panašiai daro ir Maskvos satelitai. Paskutiniu metu prie šios akcijos prieš vo- kiečius prisidėjo ir filmas “Ho- locaust”, kuris neseniai per te- leviziją buvo rodytas ir V. Vo- kietijoje.

Pagal kaikiurių žydų pareiški- mus, šis filmas esąs gera prie- monė gelbėti vokiečių jaunimui nuo nacizmo.

Sį filmą matė keliolika milio- nų žmonių. Jis sukėlė kalbų dėl tikslingumo, objektyvumo ir pan. Kaikurie jų tvirtina, jog tuo filmu žydai siekia sukelti neapykantą prieš vokiečius ir pažeminti juos, išgarsinti save ir kitos naudos jaunimo nesą- reikalo baidyti pasikartojimų tokios ar panašios diktatūros, nes istorija nesikartojanti.

Dėl Trečio Reicho diktatūros kaikiurie vokiečiai padarė prie- kaištų ir ano meto užsieniui. Esą dėl Hitlerio siuntėjimo valsty- bės ne tik nenutraukė diplo- matinių ryšių su ja, bet nepa- reikšė nė protesto. Jie iškelė ir bolševikinės Rusijos vykdytą bei tebevykdomą terorą ne vien prieš kitas tautas ir kitaip ma- nančius savuosius, bet ir prieš žydus. Priminė taip pat, kad ir lagerius pirmoji įvedė bolševi- kinė Rusija. Paminėjo ir ne- žmoniškumus, svetimųjų pada- rytus vokiečiams trėmimo me- tu, kai jie buvo visai kankina- mi, žudomi.

Yra sugestijų pagaminti fil- mą, kuris būtų be jokių tenden- cijų ir parodytų tikrą Trečiojo Reicho istoriją, o po “Holo- caust” filmo esą turėtų sekti antras, parodantis palestiniečių šeimų likimą, ir trečias — vo- kiečių.

Buvo ir pasisakymų, jog Tre- čiojo Reicho diktatūros padary- ti žiaurumai nėra užtušutini ne- žmoniškumais, padarytais bei tebedaromais kitų tautų ir prie- kaištais pastariesiems.

Brazilijos lietuvaite pamaldų metu Riodežaneire, kur nedaug lietuvių beliko

Ir dar kartą pamačiau, kokia keista vyraujanti SSSR meno samprata: menininkai, atrodo, kuria vien valstybei ir tik tam, kad jų darbai būtų rodomi paro- dose.

Sovietiniai piliečiai, negalė-

Vienas bene plačiausiai skai- tomas bulvarinis dienraštis “Bild” atspausdino “Holocaust” tekstą, kad mačiusieji filmą ga- lėtų dar ir pasiskaityti. Be to, tenka nugirsti balsų už pakarto- jimą šio filmo ir rodomą jo mo- kyklose.

Yra sakančių, esą tuo filmu siekiama įtaigoti panaikinimą galimybes kelti bylas naciams, žudžiusiems kacininkus, dėl senaties. Mat, teisė traukti mi- nėtus nusikaltėlius teisminėn atsakomybėn baigiasi šiemet. Kelti jiems ir toliau bylas rei- kės naujo įstatymo. Daug vokie- čių yra už baigimą šios rūšies teismų, nes, girdi, sunku su įro- dymais. Be pavienių teisininkų, ir teisėjų sąjunga pasisakė už baigimą jų. Bet po parodymo šio filmo visuomenėje daugėja balsai už baudimą kaltųjų ir to- liau.

“Holocaust” filmas nėra pil- nas. Juk naciai persekiojo ne vien žydus, bet ir kitas tautas, kurias jie buvo pasiekę. Jie persekiojo net ir kitai manančius vokiečius. Pilnesniam pavaizda- vimui Trečiojo Reicho žiauru- mo reikėjo įpinti į tą aplinkybę. Filmo pilnumui reikėjo, bent trumpai, pavaizduoti ir priežas- tis, kurios privedė Vokietiją prie Trečiojo Reicho diktatūros.

Baidyti jaunimą nuo galimo nacizmo reikia ne Trečiuoju Reichu, kurio jau seniai nebėra, bet komunizmu. Kaip komunis- tinių šnipų bei agentų veikla V. Vokietijoje rodo, čia komuniz- mas yra ne vien gyvastingas, bet dideliu tempu žengia pir- myn ir daro viską, kad ir čia įvestų raudonųjų diktatūrą, so- cializmą vadinamą. Komunistų propaguojamas siekis vokiečių jaunimo tarpe yra populiarus, kaip ir seniau — nacizmas.

Sis “Holocaust” filmas turė- tų ir mus, išeivius, paskatinti ryžtis panašiam dalykui. Tai bū- tų bene veiksmingiausia prie- monė parodyti pasauliui XX š. tautų pavergimą ir naikintoją. Šitokios akcijos iniciatoriai tu- rėtų suėti į kontaktą su išeivi- joje esančiais atstovais visų tų tautų, kurios nukentėjo nuo ko- munistinės Rusijos tironijos bei dar tebekenčia. O dokumenti- nės medžiagos užtektinai turim mes, turi jos ir visi kiti. Veik- liant bendrai, atrodo, būtų ga- lima išspręsti ir klausimą lėšų, reikalingų šitokiai ar panašiai akcijai.

V. A. J.

PAVERGTOJE TĖVYNĖJE

JŪROS TILTAS

Antanas Stanevičius vasario 18 d. "Tiesoje" prašė apie jūros tiltą Palangoje. Jo požiūris dabar skylauna šaltos Baltijos bangos, pasivaikščiodami tiltu ateina tik vienas kitas žmogus. Vasaros mėnesiai tiltą užgrūnia marga vasarotojų minia, atėjusi pasižiūrėti saulėlydžio. Vaziuojantieji Palangon negaista laiko su adresų pasikeitimu — pasitenkina pamažu susitikti ant tilto. Ant jo kadaise susitiko M. K. Čiurlionis ir Sofija Kymantaitė. XVI šimtmečio pabaigoje čia buvo pastatytas molas laivams, į kuriuos buvo pakraunami rugiai, kailiai, medus ir linai, o iš jų iškraunami įvairūs frankai, geležis, druska. Uostą su jo molo sunaikino švedų kariuomenė XVIII a. pradžioje. Jūros tiltą praejusio šimtmečio viduryje pastatė Palangos savininkai grafi Tiškevičiai. Prie jo taip pat glaudėsi dvasios laivai, kol uostą užėmė smėlis. Tiltas liko pėstiams pasivaikščioti, saulei į Baltijos jūrą palydėti. Dabartinį tiltą, sugriautą audros 1967 m. rudenį, teko vėl atstatyti. Jis vėl romantiškai tarnauja Palangos gyventojams bei gausiems jos svečiams.

LAISKAI IR TELEGRAMOS

Rysininkų apsilėidimus sovietų okupuotoje Lietuvoje atskleidžia skaitytojų laiskai, paskelbti "Komjaunimo Tiesoje" vasario 17 d. ir "Tiesoje" vasario 15 d. Skaitytės Eugenija Labinaite ir Aldona Berčiūnaitė rašo, kad iš Kauno išstūmus laiskus jos gauna tik po trijų savaitių. Kauno zonos techninės mąžų laivų navigacijos inspekcijos viršininkas Eduardas Abramaitis atskaita Vilniui pasirašytą pastą, tačiau ją teko atlikti pasvalandį trukusiu telefoniniu pasikalbėjimu, nes paštas tą raštą pristatė tik po 12 dienų. Radviliškio rajono Grinkiškio mokyklos mokytojas Vytautas Tička stebisi Rokiškio rajono Kraunų ryšių skyriaus priimta telegrama: ranka rašytame 12 žodžių telegramoje tekste yra net 8 gramatinės klaidos. Telsiečio K. Viržinto į Mažeikius pasiūsta sveikinimo telegrama adresuotą pasiekė tik po 11 dienų, nors į Mažeikius buvo perduota, praėjus aštuonioms minutėms nuo priėmimo. Kažkur užkliuvo ir tuo pačiu adresu telegrafu išsiųsta piniginė perlaida. Ją mažeikičiai surado tik tada, kai K. Viržintas po savaitės kreipėsi į Telsių ryšių skyrį. Gargždienis kamuoja telefono ryšiai su Vilniumi. Sirinkus reikiama numerį, neįmanoma susikabinti: perduodamas tik vienas pašneškas arba Gargžduose, arba Vilniuje.

SVEČIAI IS TOKIJO

Vilniuje lankėsi Japonijos užsienio prekybos firmos "Tojo Bojeki" vadovas C. Namba ir "Seibu" bendrovės atstovas U. Kurisakis prekybos su Sovietų Sąjunga. Jie pasirinko beveik 100 pavadinimų prekių Tokijo mieste rengiamai Pabaltijo parodai. Japonai tas prekes galės įsigyti.

NORS LEDAS STORAS

Šiemet Lietuvoje šalta žiema, ežerai dengia storas ledas, tačiau žūjūnų visdėlio pasitaiko. Porą pavyzdžių "Tiesos" 31 nr. pateikia Petras Prascienius. Rokiškio rajono Onušio kolchozo keliais "Moskvitium" važiuavo išgėręs Jonas Deksnys. Atsidaužęs į pakelės šlaitą, jis užlėkė ant Apyvaliojo ežero ledo. Kadangi toje vietoje yra šaltinių vandens, automobilis paniro į 7 metrų gelmes. Neblaivus vairuotojas spėjo išlįsti, o automobilį pavyko ištraukti tik po geros savaitės specialiai iškviesto nuro paslaugų dėka. Sarty ežere plūžo to paties rajono "Sviestos" kolchozo traktorininkas Rimantas Meskėnas, taip pat gerokai išgėręs, nakties metu važiuojamas traktorium su prisikabinutu mėšlo kratytuvu. Jį išgelbėjo Dumblynės kaimo gyventojai Anastazija Dudienė ir Alfonsas Simonėlis, atskubėję nelaimės vietoje su virvėmis.

V. Kst.

Hamiltono, Ontario, skantai su savo dvasios vadu prel. J. Tadausku vienos šventės sveikėje, įvykusioje parapijos salėje

Nuotr. J. Miltenio

KNYGOS ŽEMDIRBIAIS

"Moškio" leidėjas rašo apie literatūros redaktorius V. K. Kaminską "Valstiečių" laikraščio skaitytojus supažindina su išleistomis knygomis, kurios skirtos žemdirbiams. Jų sąrašą — autorių kolektyvų paruošta knyga "Lietuvos žemės ūkio specializavimas ir koncentravimas", redaguota A. Tindžio "Žemės dirbimas", J. Tylos "Bulvių kultūra Lietuvoje", S. Kriščiūno ir K. Bėčiaus "Ankstyvosios bulvės", V. Ramanausko ir J. Danilevičiaus "Misko seklinės plantacijos", E. Vagino ir N. Zusmano "Trisų augimas". Memuarinei literatūrai atstovauja autorių kolektyvo paruošta monografija "Akademikas Jonas Kriščiūnas". Vadovų darbe pasitaikančias problemas bei jų sprendimus nagrinės V. Gikio ir T. Juknevičiaus knygelė "O kaip jūs pasiegtumėte?" Nežmirstamas ir kolchozininkams skirtas "Kolūkiečio kalendorius".

METRINĖ LYDEKA

Siaulių televizijos gamyklos tarnautojas Romualdas Šimaška švedės tvenkinį, kuris prieš šešerius metus buvo įrengtas tarp Ginkūnų ir Aleksandrijos, iš eketės ištraukė rekordinio dydžio lydeką: 110 centimetrų ilgio, 58 centimetrų storio, svėrusį 14,8 kilogramo. Algis Puožiūnas vasario 25 d. "Tiesoje" pasakoja: "Nuo pat ryto sėdėjo Romualdas ant tvenkinio ledo ir avizėle traukė kuojas, ešerukus. Popiečių, kai oras pabjuro ir ant avizės žuvis neikiho. Į eketę įleido valą su blizguote. Po kiek laiko pajuto stiprų smūgį. Užkibo. Prasidėjo ilga kova. Vienoje ledo pusėje žvejas, antroje — nematoma, bet — tai gerai juto — didelė žuvis. Pagaliau žvejis pasiekė pirmąją pergale — žuvis atsivėrė prie eketės. Tačiau eketė buvo siaura, ir žvejas matė tik žuvis narsus. Į pagalbą atskubėjo kiti meškeriojai. Užkabino papildomus kabliukus, pririšė virvutes. Ir žuvis išėjo. Tai buvo didelis laimėjimas. Žuvis pagaliau atsivėrė ant ledo..." Spėjama, kad tokia lydeka turėjo būti bent 20 metų, o tvenkinys įrengtas tik prieš šimtą metų. Ankščiau tvenkinio vietoje buvo durpynai, turėjusieji žuvų juosę, matyt, ir užaugo rekordinio dydžio lydeka.

STRIBAS JŪROJE

Naru Klaipėdos uoste jau 20 metų dirba komunistinis spartuolis Povilas Balčiūnas, po vandeniu pralaidęs 9.000 valandų. Trumpos žinutės primena, kad pokaryje jis priklauso stribų gretoms, naikinusioms Lietuvos partizanus. P. Balčiūni teko kelti nusikendusius laivus prie Danijos, Švedijos, Lenkijos bei kitų valstybių krantų. Neseniai jis su kitais sovietų nariais netgi buvo pasiųstas tolimojon Bengalijon.

KOMUNISTŲ VIESNAGĖ

Vasario 27 — kovo 2 dienomis sovietų okupuotoje Lietuvoje vėl viešėjo grupė užsieniečių žurnalistų iš Maskvos. Ankstesnėje viešnagėje dalyvavo Vakarų pasaulio valstybių spaudos, radijo ir televizijos atstovai. Šį kartą buvo pakviesti tik komunistai iš Čekoslovakijos, Lenkijos, Vengrijos, R. Vokietijos, Graikijos, Liuksemburgo, Argentinos, V. Berlyno, JAV, Kongo ir Japonijos, rašantys komunistinei spaudai. Juos, kaip ir pirmąją grupę, priėmė į ministerių tarybos pirmininko pavaduotojas K. Kairys, kompartijos centro komiteto užsienio ryšių skyriaus vedėjas F. Strumilas, kultūros ministras J. Bielinis ir, žinoma, užsienio reikalų "ministeris" V. Zenkevičius. Komunistams spaudos darbuotojams buvo leista lankytis vydomosiuose Kauno ir Vilniaus miesto komitetuose, susipažinti su Vilniaus, Kauno, Trakų žymybėmis, žiūrėti P. Čaikovskio baletą "Gulbių ežeras" spektaklio. Pirmąją vakarietių žurnalistų grupę buvo parodyta V. Klovos opera "Pilėnai".

Lietuvos nepriklausomybės šventė buvo paminėta ir JAV atstovų rūmuose Vašingtone. Atstovų rūmų pirm. T. P. O'NEILL sveikina kun. dr. T. ŽIGRAITĮ, OP, sukalbėjusį maldą prieš atstovų posėdį. Iš kairės: dr. J. Genys, inž. G. J. Lazauskas, kongreso narys F. Annunzio ir atstovų rūmų kapellonas kun. J. D. Ford

Nuotr. K. Jewell

HAMILTON

SI SESTADIENĮ pradeda II-asis Kanados lietuvių talentų saskrydis. Visi dalyviai 11 v.r. renkasi Jaunimo Centre. Sekmadienį, 4 v.p.p., bus baigminės varžybos, pažymėjimų ir žymenų įteikimas. Scenoje taip pat matysime Toronto "Gintaro" ir "Atžalyno" tautinių šokių grupes bei "Gintaro" mergaičių oktetą. Hamiltono ir apylinkių lietuvių kviečiami savo atsilankymu paremti mūsų jauną meno jėgą. K. B.

ISVYKO PARYŽIUN. Rita Vasiliauskaitė Aldershot gimnazijoje buvo išrinkta 1977 m. "sniego karalienė". Budama augšto ūgio, dar lankė Nicolas Harvey modeliavimo mokyklą Burlingtone. Balgusi 12 klasių, įstojo į Hamiltono Mohawk College, tačiau kartu gavo pakvietimą iš Paryžiaus "Elite" modeliavimo agentūros, siūlančios visą trijų mėnesių išlaikymą. Kovo 1 d. Rita išskrido į Paryžių. Iš ten ji lankysis ir kitus Europos kraštus. Po to jai sudaryti planai išvykai į Niujorką.

RITA VASILIAUSKAITE, 19 metų amžiaus, išvykusi Paryžiun kaip "Elite" bendrovės modeliutoja

KAUKIŲ BALIUS, ruoštas vasario 24 d. "Aido" rėmėjų komiteto, buvo sėkmingas. Į šį kaukių balių atsilankė per 200 svečių Dalyvavo daug įdomių kaukių. Išrinktos penkios įdomiausios bei gražiausios. Vertintojų komisiją sudarė: T. Apavičienė, A. Mikalauskas ir J. Krištolaitis. Jie pirmąją premiją paskyrė "Grybui", kuria laimėjo S. Stonkutė. Antroji premija teko lietuviškai "Piliui" — R. Sadauskaitė, tre-

čioji — "Bitėms" — E. Budininkaitė ir L. Trumpickaitė, ketvirtoji "Medžiui" — E. Norkutė ir R. Lukavičiūtė, penktoji — "Bonkai" — L. Stankutė. Kaukėms premijas paskyrė A. E. Liaukai. Jiems nuosirdi padėka. "Medis" — E. Norkutė ir R. Lukavičiūtė savo premiją paskyrė "Aidui". Ačiū!

Rengėjai dėkoja visiems, atsilankiusiems į šį vakarą ir tuo parėmusiems trečios "Aido" plokštelės išleidimą. Nuosirdi padėka visiems, prisidėjusiems prie loterijos paruošimo laimikiais ar pinigine auka, taip pat — laimės statulių aukotojams. Komitetas nuosirdiai dėkoja visoms mamytėms už kepinius ir talaką virtuvėje. Ypač didelė padėka A. Deksnienėi už darbą virtuvėje. "Aido" rėmėjų komitetas dėkingas visiems, kurie savo darbu, patarnavimu prisidėjo prie šio kaukių balius pasiekimo. Jaunimas visada liks jums už parodytą meilę dainai dėkingas.

"AIDO" DEVINTOJO GIMTADIENIO koncertas įvyks balandžio 28 d. Jaunimo Centre. Šiame koncerte sutiko dalyvauti Toronto tautinių šokių grupė "Atžalynas", vad. S. Martinkutės-Leparskienės, "Atžalynas" į Hamiltoną atvyksta pirmą kartą ir kartu su "Aidu" koncertuos. Po koncerto — smagūs šokiai. Dalyvau daug jaunimo. J. P.

Sudbury, Ontario

VASARIO 16 MINEJIMAS, surengtas KLB vietinės apylinkės valdybos ukrainiečių salėje, praėjo labai paklausioj nuotaikoj. Minėjimą pradėjo pirm. J. Bataitis. Sugiedojus Lietuvos himną, turinčią paskaitą skaitytė Erikas Rotkis. Sveikino estų ir latvių atstovai. Meninę dalį pasigėrėtinai atliko šeštadienės mokyklos mokiniai. Pirmiausia keturias dainas pagrojo smuikais, gitara ir pianinu Teresė, Diana, Joana ir Vida Stankutės. Po to sekė išpūdinimas montazas — dailiusis skaitymas apie Lietuvos laisvės kovotojus, rašytojus, visuomenininkus. Padėklamuta Vinco Kudirkos "Varpas", Maironio "Jūratė ir Kastytis". Montazė dalyvavo Diana, Joana, Vida Stankutės, Marytė ir Rūtelė Rudytės. Antrąją meninės programos dalį labai gražiai atliko Rita ir Jonas Cebatoriai, Petras ir Jūratė Tolvaišos, M. Cebatorienė su E. Tolvaišiene. Padainavo penktą dainą ir pasakė eilėraščių. Pianinu, būgnu ir gitara palydėjo J. Tolvaišaitė ir J. Cebatorius. Meninę dalį paruošė mokyklos vedėja N. Paulaitienė, S. Rudienė, E. Tolvaišienė ir M. Cebatorienė. Joms buvo įteikta gėlių. Pasirodė, turint gerą jėgą bei įdedant darbo, ir mūsų mažą koloniją gali

(Nukelta į 5-tą ps.)

Vienintelis lietuvių bankelis Kanadoje

įsikūręs nuosavyse namuose —

Hamiltono Lietuvių Kredito Kooperatyvas

830 Main Street E., tel. 544-7125 L8M 1L6

TALKA

Darbo valandos: pirmadieniais - ketvirtadieniais nuo 10 iki 5 val., penktadieniais nuo 10 iki 7 val., šeštadieniais nuo 9 iki 12 val. Liepos - rugpjūčio mėn. ir prieš ilgas savaitgalius šeštadieniais uždaryta. Nemokama gyvybės ir asm. paskolų drauda. Nemokamas pilnos čekių potervinimas. Kapitalas — virš \$12,000,000.

MOKAME UŽ:

depozitus (P.C.A.) 6%
santapus 9 1/2%
term. depozitus 1 m. 10 1/2%
term. depozitus 3 m. 10%
pensijų fondas 10%

IMAME UŽ:

asmenines paskolas 12%
nekiln. turto pask. 11%

LIETUVIS MECHANIKAS

atlieka visų firmų automobilių mechaniskus pataisymus, šveicavimą ir ratų balansavimą. "SHELL" STOTIS prie 6 kelio (WHITE CHURCH RD., 1/2 km į pietus nuo Mount Hope prie HAMILTONO).

Dirba ir šeštadieniais.

ARVIDAS SVILAS

Tel. 679-6434 (Bus.) • 765-2415 (Res.)

LIETUVIAI PASAULYJE

JA Valstybės

NIUJORKO UKRAINIEČIŲ NAMOSE buvo surengta pogrindinių savivaldos leidinių paroda iš Sovietų Sąjungos. Jos atidaryme kalbėjo du politiniai tremtiniai — gen. P. Griorenka ir ukrainietė N. Svetlyčė. Daugiausia pogrindinių leidinių buvo parūpinę ukrainiečiai. Lietuviškiems atstovams "Lietuvos Katalikų Bažnyčios Kronika". Ši įdomi paroda buvo atidaryta vasario 9 d. ir veikė iki kovo 18 d.

VASARIO 16 PROGA Shenandoah mieste, Pensilvanijoje, leidžiamas dienraštis "Evening Herald" vasario 16 d. įsidėjo istorinę pirmojo lietuvių dūdų orkestro nuotrauką. Jis buvo suorganizuotas 1885 m. rudenį. Dienraščio redakcija ją gavo iš Arėjo Vitkausko, 1940 m. įsteigusio žinių agentūrą "World-Wide News Bureau" Jersey City. Po nuotrauka primenama, kad Vasario 16 yra Lietuvos nepriklausomybės šventė ir kad Shenandoah kadaise buvo laikomas JAV lietuvių sostine. Lietuvių orkestras buvo vienas žymiausių, dažnai grodavo šio miesto paraduose, išlydėdavo kariuomenės dalinius iš Shenandoah į amerikiečių-meksikiečių karą ir į I D. karą. Po šio karo pradėjo mažėti Shenandoah gyventojų skaičius, ir tyliai sunyko pirmasis lietuvių orkestras.

DR. VYTAUTAS DAMBRAVA, dirbantis diplomatinėje JAV tarnyboje Salvadoro sostinėje, lankė savo gimines bei pažįstamus Los Angeles mieste, Čikagoje, Vašingtone, susipažino su lietuvių institucijomis. Dirbdamas Venecueloje, dr. V. Dambra va paliko gilius savo pėdsakus lietuviškoje veikloje. San Salvadore jis taip pat rengia Vasario 16 minėjimus, nors Salvadoro valstybėje lietuvių beveik nebėra. Vasario 16 minėjimuose dalyvauja augstieji valdžios pareigūnai, dvasininkai, akademikai, JAV ambasados tarnautojai.

VYTAUTAS MATULIONIS, gyvenantis Cleveland Heights, Ohio, "Cleveland Press" dienraščiui pasiūstė ilgą laisną, kuriame primena ne tik žydus, bet ir lietuivius išlikusius "holocaustu". Laisšas taipgi atskleidžia nepriklausomos Lietuvos laikotarpį teišliuose veikusių rabinų kolegiją, kurią 1941 m. sunaikino naciai. Didžioji dėstytojų ir studentų dalis bėgti spėjo išsigelbėti, išvykdami į JAV. Tais pačiais metais Klevelande jų dėka minėtoji kolegija, angliškai pavadinta Rabbinical College of Telsho, buvo atkurta, vėliau perkelta į naują pastatą Wilcliffe, Ohio. Pastaroju metu kolegija ir Klevelando hebrajų kalbos akademijai vadovavęs rabinas B. Sorotkin, žymusis Talmudo žinovas, studijas buvo baigęs Telšiuose. Jis mirė vėliu vasario 9 d. ir buvo palaidotas Jeruzalėje, kur taipgi išlaido jo tėvas, buvęs garsus ortodoksų žydų veiklėjas.

Rocheater, N.Y.

JAV kongreso narys FRANK HORTON sveikina Ročesterio lietuivius Vasario 16 minėjime

Nuotr. Vyt. Staškevičiaus

Rochester, N.Y.

LIETUVOS NEPRIKLAUSOMYBES atgavimo sukaktis Ročesteryje paminėta vasario 18 d. per lietuvių radijo pusvalandį 9 v.r., kurį lietuvių ir anglių kalbomis gražiai pravedė Ald. ir R. Kiršteinai. 11 v. iškilmingas Mišias už žuvusius ir gyvus Lietuvos laisvės kovotojus atnėšavo klebonas kun. J. Vaškys. Jis apibūdino šventės prasmę ir pakvietė prof. Vladę Sabalienę paskaityti nepaprastai gražią savo maldą už Lietuvą. Prof. dr. Ant. Klimas ir poėtė Kaz. Miškinienė skaitė papildomas maldas. Visos organizacijos kartu su legionieriais pamaldose dalyvavo su vėliavomis. Jaunimas buvo pasipuošęs tautiniais drabužiais. Mišių metu giedojо vietos LB choras, vad. J. Adomaičio. Vargonais grojo muz. R. Obalis.

Iškilmingas minėjimas įvyko 3 v. p.p. parapijos salėje, kuriam labai įgavai vadovavo prof. dr. A. Klimas. Invokaciją skaitė kun. J. Vaškys. Susirinkusios sveikimo vengrų, latvių bei kt. pavergtų tautų atstovai ir kongresmanas Frank Horton. Savo ilgesnėje kalboje jis išreiškė nusivylimą dabartinės administracijos vėdama užsienio politika. Prof. A. Klimas perskaitė proklamaciją, kuria Ročesterio burmistras Thomas Ryan paskelbė vasario 16-tą Lietuvii Dieną Ročesteryje. Delegacijai pas buvimistrą vadovavo ALTOs sk. pirm. J. Jurkus.

Pagrindinę kalbą pasakė prof. dr. A. Musteikis. Jo tema buvo gana įdomi — galimybės bendradarbiauti su pavergtą Lietuvą. Jis išskė pliusus ir minusus. Rezoliuciją skaitė Gailutė Tamošiūnaitė. LB pirm. Br. Krokys įteikė Lietuvii Pordo medali Al. ir Agnei už etninio muzėjiaus suorganizavimą.

Meninę porgramą atliko LB choras, tautinių šokių grupė, vadovaujama Jadv. Reginienės, ir lituanistinės mokyklos mokiniai. Aukų buvo surinkta \$1800. Jos renkamoms ir toliau.

Abiejuose amerikiečių dienraščiuose buvo gana plačiai aprašytas minėjimas ir mūsų vedama kova už laisvę. J. J-kus

London, Ontario

SPAUDOS BALIUS šiemet įvyks rugsėjo 22 d. Kaimyninės apylinkės prašomos tą dieną nerengti (jei įmanoma) ką nors panašaus savo apylinkėje, nes spaudos rėmimas yra visų mūsų bendra tautinė pareiga. Didelis prašymas ir tiems, kurie numato vestuves šį rudenį. Sakydavo, kad vestuvėms tik ilgi savaitgaliai patogūs ir todėl mūsų interesai susikirsdavo. Šiemet lengva to išvengti, nes šį kartą pavyko gauti salę ne ilgąjį savaitgalį. Visiems li anksito dėkojame ir tikimės, kad i mūsų prašymą atsivėlgsite.

Rengėjai

LIGONIAL J. Eimantienė serga Viktorijos ligoninėje, E. Aleliūnienė — universiteto ligoninėje, K. Valaitis — Strathroy ligoninėje. Šiomis dienomis iš Viktorijos ligoninės sugrįžo namo muz. J. Petrauskas, J. E.

dalis įvyko Lietuvos respublikos mokyklos salėje. LB valdybos pirm. J. Papečkui pasiūlyta, pirmiausia tylos minute pagerbti už Lietuvos laisvę kovoję kariai bei partizanai. Vasario 16 rėkime išryškino kun. J. Petraitis, MIC, vaišių stalus palaimino kun. J. Margis, MIC. Po trumpų sveikinimų pradėti suneštiniai pietūs.

"RADIO NACIONAL LRA-5" tą dieną Martos Marinelli programą "Sekmadienis ir Jūs", trukusią vieną valandą, paskyrė Lietuvai ir lietuiviams. Jos metu apie Vasario 16 ir Lietuvos globėją šv. Kazimierą kalbėjo šio vardo lietuvių parapijos Rosario mieste kapellonas kun. J. Margis, apie parapijos įsteigimą — L. Castrogiani. Kalbas papildė penkos lietuviškų dainų ir tautinių šokių plokštelės. Tai buvo jau ketvirta savaitė, kai minėtoji radijo stotis Rosario mieste, Santa Fe provincijoje, davė rinktinės lietuviškos muzikos.

Australija

VASARIO 16 MINEJIMAI įvyko Geelonge ir Pertho. Geelonge minėjimas pradėtas kun. Pr. Daukno atliktomis pamaldomis ir pamokslu. Įvadinį žodį Lietuvii Namuose tarė šios ALB apylinkės pirm. M. Kymantas. Paskaitą skaitytė St. Karpalavičius, įspūdiškai iš Melburne įvykusio minėjimo dalijosi kun. Pr. Daukns. Nutarta pasiūti telegramas Australijos premjerui M. Fraseriui, Melburno arkivyskupui Little ir Viktorijos senatoriui A. Lewis. Grupę vietinių aktorių su pačia autore atliko P. Čerkavickienės poetinį vaidelį apie Lietuvą. Programoje taipgi dalyvavo muz. M. Kymanto vadovaujamas choras, deklamatorius D. Valaitis ir mažasis pianistas V. Kymantas. Pertho Vasario 16 minėjimą pradėjo šios ALB apylinkės pirm. J. Miliauskas, paskaitą skaitytė P. Kuzmickas. Sveikino ukrainiečių ir latvių atstovai, apie disidentinių sąjūdį stipriąją kalbėjo Pasaulio Laisvės Sąjungos atstovas P. Pearson.

Britanija

LONDONO LIETUVIŲ NAMUOSE vasario 16 d. buvo surengtas jau tradiciniu tapęs priėmimas svečiams. Apie Vasario 16 rėkime lietuvių tautai kalbėjo Lietuvių Namų bendrovės direktorių valdybos pirm. Z. Juras. Latvaitė M. Sapiet, dirbanti Kestono kolegijoje, pranešė, kad kun. M. Bordeaux negalės dalyvauti priėmime ir kad jo knyga "Land of Crosses" apie lietuvių katalikų būklę sovietinėje okupacijoje bus išleista šiemet. Lenkų egzilinės vyriausybės užsienio reikalų min. T. A. Laslo perskaitė 1978 m. lapkričio 25 d. lenkų žmogaus teisių sąjūdžio vadovų prilimtą lietuviams skirtą rezoliuciją. Joje šiltai vertinama lietuvių kova už religijos laisvę ir Lietuvos nepriklausomybę, prisimenama šimtmečių senumo lenkų-lietuvių draugystė, reikšlama vilts, kad ir Lenkijoje, ir Lietuvoje Katalikų Bendrija vieną dieną atgaus pilnas savo teises. Victor Raikes, buvęs Britanijos parlamento narys, savo sveikinime ragino R. Europos tautos siekti bendradarbiavimo, kad būtų išvengta nesutarimų, nepriklausomybė atgavus. Paskutinis kalbėjo lenkų atstovas Europos ryšių grupėje grafas S. Grocholskis apie R. Europos tautų veiklą šioje organizacijoje. Priėmimo dalyvavo Lietuvos atstovas V. Balickas, Latvijos pasiuntinys T. V. Ozolinis, estams atstovavusi A. Taru. Šį įvadą į Vasario 16 minėjimą kovo 2 d. laidoje plačiai aprašė Londone leidžiamas lenkų dienraštis "Dziennik Polski". Pats minėjimas įvyko vasario 17 d. ir buvo pradėtas tradiciniu Lietuvos atstovo V. Balicko žodžiu. Koncertinę dalį atliko P. Senkuvienis ir V. Juričienė vadovaujama tautinių šokių grupė "Lietuva", liaudies dainų padainavęs J. Černis su akompaniatorium V. O'Brien, šėsių akordeonistų ansamblis su vadovu E. Sova.

Brazilija

VASARIO 16 MINEJIMĄ Sao Paulo seselių pranciškiečių kolegijos salėje vasario 18 d. surengė BL Bendruomenė. Jos vardu sveikinimo žodį tarė J. Tatarūnas portugalų bei lietuvių kalbomis. Po jo sveikimo organizacijos "Už laisvę" atstovas dr. A. de Barros Filho, federacinio parlamento narys. Paskaitą skaitytė Brazilijos Lietuvių Jaunimo Sąjungos pirm. inž. Aleksandras Valavičius apie lietuviškos išlaikymo išveikloje. Porą tautinių šokių pasoko J. Lukoševičiaus vadovaujamas ansamblis "Nemunas", šiemet minintis veiklos dešimtmetį. Toliau pasirodė E. Bacevicienės vadovaujamas "Rūtelės" mergaičių oktetas ir 5-8 metų amžiaus "Rūtelės" daigėliai, padainavę dvi daineles, pasokę Suktinį ir "Noriu miego". Bene didžiausio dėmesio susilaukė prieš metus suorganizuotas "Volungės" choras, kurį sudaro 33 jaunimo atstovai su pianiste S. Banyte ir vadove K. Valavičiūte. Programos pranešėjais buvo A. Silošaitis ir S. Saldytė. Minėjimas baigėtas Lietuvos himnu. Jo dalyviai turėjo progą įsigyti lietuviškų knygų, kunkelių ir magnetofono kasečių.

KUN. PRANUI GAVENUI, SDB, Sao Paulo mieste, S. Cristovao ligoninėje, vasario 23 d. padaryta sėkminga vidurių operacija. Ligonis pamazū atgauna savo jėgas.

PREL. JUOZAS NEVERAUSKAS, Sv. Jurgio parapijos klebonas Shenandoah mieste, Pensilvanijoje, lankėsi Sao Paulo mieste. Buvo apsisistojęs V. Zelinos klebonijoje, laikė Mišias Sv. Kazimiero parapijos lietuiviams Mookoje. Jis taipgi buvo užsukęs į Rio miestą bei kitas įdomesnes Brazilijos vietas, bet pagrindinį savo dėmesį skyrė lietuiviams.

Argentina

BENDRUOMENES VALDYBOS surengtą Vasario 16 minėjimą Rosario lietuvių vasario 25 d. pradėjo pamaldomis Sv. Kazimiero parapijos šventovėje. Mišias su pritaikytu pamokslu atnėšavo kun. Juozas Petraitis, MIC, sveičias iš Buenos Aires. Giedojо Maironio vardo choras. Pamaldos užbaigtos Lietuvos himnu. Po to visi jį dalyviai prie lietuviško kryžiaus parapijos kieme pagerbė žuvusius už Lietuvos laisvę savo tautiečius, jiems sugiedodami "Viešpaties angelas". Oficialioji minėjimo

ŽIBURĖLIAI mūsų mažiesiems

Kuo aš norėčiau būti?

Aš norėčiau būti advokatu. Pirmą turėčiau pabaigti gimnaziją. Tada, jeigu gausčiau stipendiją, būtų lengviau pakliūti į universitetą. Jei persikėčiau į Ameriką, tai tikriausiai įsirašyčiau į Yale universitetą. Yale yra geriausia advokatų mokykla. Ten yra graži Connecticut valstija, kurioje gyvenau šešerius metus.

Per ilgesnį laiką advokatas gali pasidaryti teisėju ir pagaliau gauti gerą valdžios darbą. Kartais senatoriai pasidaro labai garsūs Amerikoje ir uždirba daug pinigų. Man pinigai nerūpi, aš tik noriu būti žinomas kaip garsus advokatas.

Man yra įdomios teisės komplikacijos. Jose galima ginčytis, kartais ir pamuiliinti teisėją. Bet tik negrįžti advokatai taip elgiasi. Aš noriu būti protingas ir geras.

Linas Banelis, X

Aš norėčiau būti archeologe. Gyvenčiau Egipte, kasinėčiau ir ieškočiau turtų prie "Valley of the Kings". Nuvažiuavusi pamatyčiau jau surastus kapus ir rastus turtus. Aš norėčiau pamatyti "King Tut's" kapus, nes ten turi būti labai įdomu. Jei ten ieščiau, turbūt pasiūsyčiau, kad gyvenau tais laikais. Jie tikėjo į kitus dievus, bet iš tikrųjų buvo labai protingi žmonės, pastatę piramides, miestus, turėjo gerą valdžią ir labai gerai gyveno.

Kristina Garbaliuskaitė, X

Aš dabar esu X skyriuje, bet jau žinau, kuo norėčiau būti, būtent, studijuoti inžineriją. Man patinka technikos programa mūsų mokykloje. Aš gavau technikos premiją už geriausius pažymius mūsų mokykloje. Aš noriu studijuoti elektroniką, nes jau greitai viską kompiuteriai tvarkys. Ir jei kas atsitiks, su-taisyti reikės inžinieriaus. Inžinierius tenka ilgai studijuoti, nes reikia viską išmokti apie kompiuterius, bet vėliau gauna daug pinigų. Mano brolis dabar yra universitete ir studijuoja inžineriją. Jis visa laiką rodo man ką daro mokykloje. Man tai labai įdomu.

Aras Gvildys, X

Kai mamytė paklausia mane, kuo norėsiu būti, aš atsakau — mokytoja. Mama klausia kodėl ir pradeda pykti:

— Darbas bus sunkus, nusi-bos mokytui tuos vaikus, jie ta-vo neklausys. Ar tikrai nori būt mokytoja? Būk gydytoja — tau labai patiks.

— Mamytė, tave aš labai my-liu ir tavęs nenoriu nuskriausti, bet nenoriu būti dantiste, gydy-toja ar artiste; noriu būti moky-toja. Aš noriu mokytį skaičiuoti, rašyti, skaityti, padėti su-prasti, kodėl gyvenimas yra ši-toks. Mama, aš noriu būti moky-toja.

Rasa Slapšytė, X

Esu X klasėje. Už trejų metų baigsiu gimnaziją ir eisiu į uni-versitetą. Bet kuo aš būsiu, dar nežinau. Yra tiek daug skirtingų profesijų, kad aš nežinau nuo ko pradėti.

Man arčiausiai prie širdies yra muzika. Man labai patiktų būti muzikos studente universitete. Bet aš norėčiau būti tokioje profesijoje, kad galėčiau padėti kitiems. Gal todėl norėčiau moky-tis medicinos mokykloje. Bū-ti gydytoja yra labai svarbi ir sunki profesija. Trunka daug metų, kol žmogus baigia visus mokslus, kad galėtų būti gydy-toju.

Aš turiu daug laiko apsispre-s-ti, kuo noriu būti, bet žinau, kad aš pasirinksiu tokią profesiją, kur galėsiu kitiems daug gero padaryti ir kur man bus smagu dirbti.

Audra Sinkevičiūtė, X

Jeigu išloščiau pinigų...

Jeigu išloščiau daug pinigų, tai pirmiausia užregistruočiau šešias vietas lėktuve skristi į Lietuvą. Ne viena norėčiau skristi, bet su savo mama ir tē-te. Jie labai norėtų pamatyti sa-vo tėvynę ir tą vietovę, kur gimė. Aš visai šeimai nupirkčiau bilietus. Mano močiutė jau buvo d kartus nuskrudusi į Lietuvą aplankyti savo giminių. Mano mamytė ketina irgi važiuoti. Aš turiu daug giminių Lietuvoje, kuriuos labai norėčiau pamaty-ti. Norėčiau aplankyti tėvynę Lietuvą, kur mano tėveliai už-au-go. Visi kalba, kad Lietuvoje labai gražu. Labiausiai norėčiau pamatyti Vilnių, Gedimino pilį, Kauną, Birštoną, Palangą, Trakus, Aušros Vartų šventovę. Vi-si sako, kad Gailestingoji Moti-na labai gražiai nupiešta. Iš Lie-tuvos parsivežčiau daug gintaro ir lininių staltiesių, padovano-čiau sugrįžus draugams lauktu-vių. Su likusiais išloštais pini-gais nežinau ką padaryčiau...

Rūta Sadauskaitė, VII

Tau, mamytė

Tu, mamytė,
Ryto saulė,
Spinduliai karšti
Ir šviesa skaisči.

Tau, mamytė, čiulbu rytą,
Čiulbu rytą —
Būk laiminga,
Būk rami.

Rūta Sadauskaitė,
Vysk. M. Valančiaus
lit. mokykla

Kur norėčiau keliauti?

Aš norėčiau keliauti per visą pasaulį — pažinti įvairių tautų kultūrą, papročius, gamtą ir su-sitikti visokių žmonių.

Pirmiausia aš norėčiau ke-liauti į Lietuvą, nes aš norėčiau pamatyti savo tėvų gimtinę, kur

jie maži gyveno, ir susipažinti su gimine. Iš Lietuvos aš no-rėčiau keliauti į Šveicariją, nes trečiame skyriuje mokiausi apie tą kraštą. Ten yra daug augštų kalnų ir labai graži gamta. Ta-da norėčiau keliauti į Prancūziją ir pamatyti Eifelio bokštą. Norėčiau važiuoti į Australiją ir pamatyti įvairių gyvulių, kengū-rų. Yra daug kraštų kuriuos no-rėčiau aplankyti ir daug ko pa-matyti.

Danutė Čepaitė, X

Pirmoji mano diena mokykloje

Aš jau dešimt metų lankau lietuvišką Toronto mokyklą. Nors gyvenu 30 mylių už Toron-to, bet kas šeštadienį atvažiuoju. Pirmą dieną, kai tėvai ma-ne atvežė į Maironio mokyklą, buvau labai išsigandęs. Jie įve-dė mane į klasę ir aš ten pama-čiau daug vaikų savo amžiaus. Jie visi žaidė ir išdykavo. Man tai labai patiko. Mokytis skaity-ti ir rašyti buvo smagu, bet dar smagiau buvo pertraukos metu. Kai grįžtu iš mokyklos, papasa-koju viską savo mamai ir laukiu vėl šeštadienio. Dabar jau esu 10 skyriuje ir pavasarį baigsiu mokyklą.

Algis Ankus, X

Prieš 10 metų įvyko labai svarbus momentas — pirmoji mano diena lietuviškoje mokyk-loje. Kai pagalvojau, tai paste-biu, kad tai įvyko labai seniai.

Tą dieną mama mane atvežė pirmą kartą į lietuvišką mokyk-lą. Labai išsigandau pamąčiusi tiek daug vaikų. Mama nuvedė mane į klasę ir paliko tenai su keliais vaikais. Tada įėjo seselė Loreta ir pasakė "labas rytas, vaikučiai", ir diena prasidėjo.

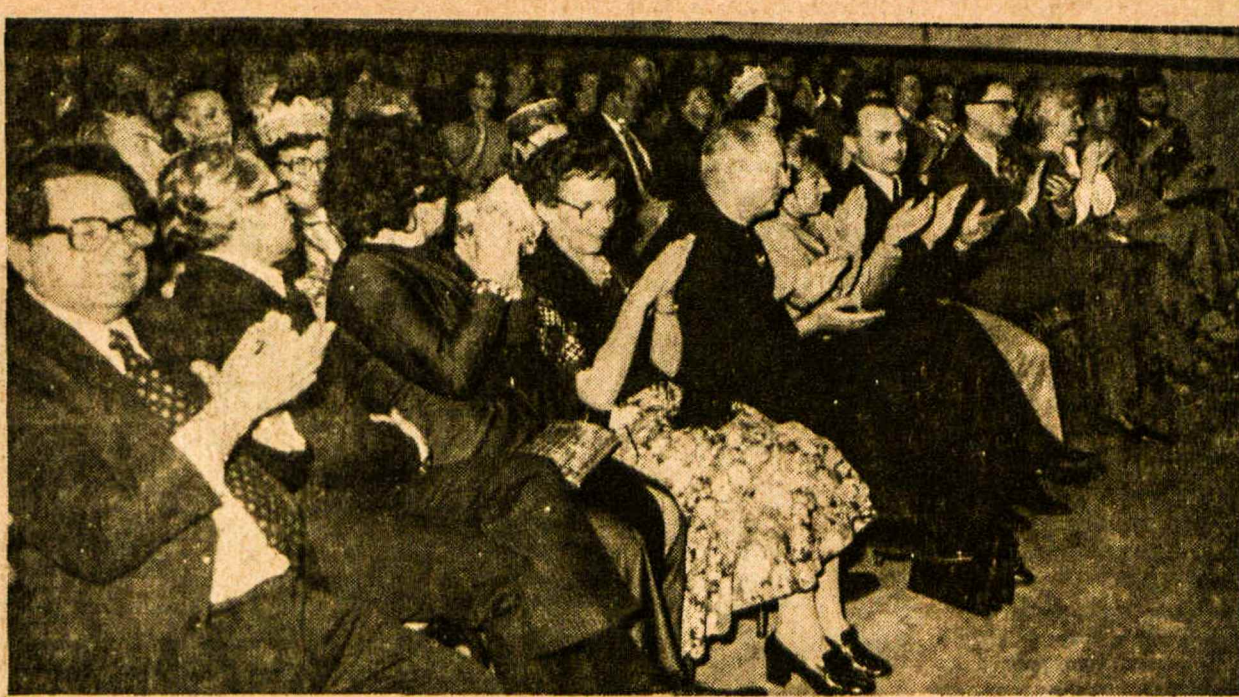
Visą rytą darėm įdomių daly-kų. Aš susitikau daug draugų. Staiga suskambėjo skambutis

— laikas eiti namo. Mama par-sivežė namo ir nuo to laiko aš visą laiką norėjau eiti į mokyk-lą.

Jūratė Uleckaitė, X

Jauniausia lietuviutė, deklamavusi e-lėraštį Vasario 16 minėjime Toron-te-Mississaugoje Nuotr. R. Puterio

Lietuvos nepriklausomybės šventės iškilmė Edmontone, Albertoje, Lietuvių Namuose. Pirmoje eilėje — prof. Galutsan, kun. Iz. Grigaitis (viduryje), S. Kudirka ir kt.

Edmonton, Alberta

SIMAS KUDIRKA ISKILMESE.

KLB Edmontono apylinkės v-bos ini-ciatyva Simas Kudirka lankėsi Ed-montone vasario 15-18 dienomis. Jo viešnagė nebuvo atostoginio pobū-džio išvyka, o sunkaus darbo dienos. Jis, pakviestas Albertos universite-to, kalbėjo pedagogikos fakultete. "Don't trust U.S.S.R. defector warns" — rašė "Edmonton Journal", kartu įdėdamas Simo nuotrauką. S. Kudirka taip pat turėjo pokalbį CFRN, CTV bei CBC televizijos sto-tyse. Be to, apie 8 valandas kalbėjo su dviem žurnalistais, kurie vasario 23 d. išspausdino Simo biografiją bei jo pergyvenimus, kartu su dviem nuotraukom "Edmonton Report" sa-valtraštyje. Lietuvių Namuose S. Kudirka, kaip pagrindinis kalbėto-jas, dalyvavo Vasario 16 minėjime. Visuose šiuose pobuvuose Simas skatino lietuvius ar nelietuvius vieningai dirbti bendroje kovoje prieš klaidingą, cinikinį bei žiaurų Mask-vo imperializmą.

RADIO PROGRAMA apie Lietu-vą ir lietuvių iš stoties CKUA įvy-ko vasario 11 d., 7.30 v.v. Programa, užtrukusia pusę valandos, paruošė apylinkės valdybos pirm. dr. Aras Balsys.

VASARIO 16 MINĖJIMAS įvyko Lietuvių Namuose vasario 17 d. va-karą. Oficialioje dalyje, trimitai da-vus ženklą, buvo įneštos Lietuvos ir Kanados vėliavos, o bendras baltie-čių choras, dalyviams pritariant, su-giedojo Lietuvos ir Kanados himnus. Iškilminga minėjimą pradėjo apy-linkės pirm. dr. Aras Balsys. Tylos minutę pagerbūs žuvusius už Lie-tuvos laisvę, jis dalyvius supažindin- su garbės svečiais ir pakvietė toli-mesnei programai vadovauti Antaną Romą Kasperavičių.

"Si Vasario 16 šventė, — tarė Ro-mas, šių metų Lietuvių Namų v-bos pirm., — sutampa su kita reikšmin-ga edmontoniečiams sukaktimi — si-dabrine Lietuvių Namų sukaktimi". Esa prieš 25 metus šiuose Namuose pirmą kartą atšventėm Vasario 16 ir, dar neužbaigę darbu, oficialiai paskelbėm Lietuvių Namų atidary-mą. Tai buvo reikšmingas įvyks mū-sų kolonijose gyvenime. Vėliau jis iš-vardino asmenis daugiausia pasidar-bavusius LN administracijos ir pa-prašė atsisotijimu pagerbti mirusius LN dalininkus, rėmėjus bei darbuo-tojus.

Latvių organizacijų vardu sveikino A. Stals, o estu vardu — S. Ruvsaik. Abu kalbėtojai išreiškė pagėdavimą artimesnio bei glaudesnio bendradar-

biavimo tarp Baltijos tautų.

Pagrindiniu vakaro kalbėtoju bu-vo svečias iš Niujorko — Simas Ku-dirka. Po jo įdomios bei turiningos kalbos, trumpai — lietuvių ir anglų kalbomis — prabilo jaunas inžinie-rus Linas Ciplijauskas.

Minėjimė dalyje mišrus baltiečių choras, vadovaujamas ponios Weir, puikiai padainavo "Kur bėga Sešu-pė", o tautinių šokių jaunimo grupė, vadovaujama A. Augytės, gražiai pa-šoko Šustą, Kalvelį, Grandinėlę ir Kepurinę.

Po meninės dalies buvo bufeto stiliaus užkandžiai ir šokiai, grojant geram orkestrui. Dalyvavo apie 150 asmenų. Dalyvių tarpe buvo nema-žai latvių ir estų. Pobūvio metu bu-vo renkamos aukos Tautos Fondui. Surinkta \$249. Aukų rinkėjai — Dai-na Gudjurgytė ir Rūta Read.

LIETUVISKOS PAMALDOS. Va-sario 18, sekmadienį, Lietuvių Na-mų koplyčioje iš Vankuverio atvy-kęs kun. Iz. Grigaitis atnašavo lietu-viškas Mišias su šventės proga pri-taikintu pamokslu. Po pamaldų bu-vo sugiedotas Tautos himnas. Pamal-dos, koplyčia bei dalyviai buvo be-veik ištisai filmuojami. Tai Albertos p-ovincinės valdžios kultūros minis-terijos atsiųsti pareigūnai, kurie re-korduoja įvairių etninių grupių kul-tūrinį bei religinį gyvenimą. Iš pa-ruoštos medžiagos bus pagamintas istorinis-kultūrinis filmas, o nepa-naudota medžiaga padėta į archyvus.

ATSIŠVEIKINIMAS SU SIMU KUDIRKA. Visuomet būna liūdna, kai ateina laikas atsisveikinti su mielu svečiu. Šį kartą nuotaišką slė-gė taip pat ir šalta, ūkanota sekma-dienio popietė. Faktas, kad savo tarpe turime žmogų, į kurį atkreip-tas Vakarų pasaulio dėmesys, apie kurio pergyvenimus pagamintas fil-mas bei parašytos knygos ir tūkstan-čiai straipsnių, pradėjo neviena jau-dinti. Ir tas žmogus, nors sovietų sistemoje užaugintas, yra mūsų bro-lis. Išgirdome jo drąsius, ryžtingus atsisveikinimo žodžius: "Būkite vie-ningi. Reikalaukite tiesos. Sovietų Sąjunga yra gimęs samšys, ir iš-silaiko tik jėga, melu, teisių laužy-mu bei geležine uždanga. Tačiau ta uždanga brąška ir spontaniškas lais-vės rytojus tikrai išauš". Dobylas

• "TEVISKES ŽIBURIŲ" metinė prenumerata nuo 1979 m. sausio 1 d. — \$14. Naujiem prenumeratoriam — \$10.

St. Petersburg, Fla.

VASARIO 16 MINĖJIMAS praėjo pakilioje nuotaikoje. Buvo pilnutėlė salė žmonių. Iškilmingos pamaldos buvo atlaikytos vasario 18 d. Flori-dos gubernatorių savo proklamaci-ja Vasario 16 paskelbė Lietuvos Ne-priklausomybės Diena. Tokias pat proklamacijas paskelbė St. Peters-burg Beach, City of Treasure Island, City of South Pasadena, City of Gulfport, City of Pinellas Park ir City of St. Petersburg burmistrai. Pastarojo miesto burmistrė Corinne Freeman atvyko į minėjimą ir pati perskaitė deklaraciją. Ji buvo nuo-širdžiai minėjimo dalyvių priimta. Jos senelis atvyko į JAV iš Vilniaus, ir ji laiko save esančia lietuvių kil-mės. Prie paminėtų miesto savival-dbių pastatų vasario 16 d. buvo iškeltos tautinės lietuvių vėliavos. Pagrindiniame minėjime kalbą pa-sakė prel. J. Balkūnas. Kaip pa-prastai, jo kalba buvo persunkta gilia tėvynės meile ir padarė gilų išpūdį dalyviams. Buvo priimta at-tinkama rezoliucija, kuri pasiūta JAV prezidentui, Floridos senato-riams bei kongreso atstovams. Meno programą atliko klubo choras. Aka-demijos metu dalyvavo R. Kalantos ir Palangos jūros šaulių kuopų vėliavos. Minėjimą pradėjo ir užbaigė vicepirm. K. Urbšaitis, programą pranešinėjo A. Karnienė. Minėjimas truko 2 valandas. Surinkta aukų laisvinimo reikalmis: ALTAI — \$1,578.57, JAV Lietuvių Bendruo-meni \$1,299.57 ir VLIKui (Tautos Fondui) — \$437.56. Iš viso surinkta \$3,315.70.

"CONGRESSIONAL RECORD — HOUSE" 1979 m. vasario 15 d. yra įtrauktas Floridos atstovo Mr. Young šis pareiškimas: "Viso pasa-ulio lietuvių vasario 16 d. mini 61 metų Lietuvos nepriklausomybės su-kaktį. Amerikiečiams svarbu atsi-minti baltiečių tautų kančias Sovie-tų Sąjungos tironijoje. Visame pa-saulyje nėra kitų tokių tautų, kur būtų taip paminėtų žmogaus teisės. Tos teisės yra nuolatos paneigiamos, ir tai žiauriu būdu. JAV turi palaikyti tą pavergtų tautų norą siekti nepriklausomybės ir laisvės."

SOLISTES G. CAPKAUSKIENES bendras su klubo choru koncertas, klubo surengtas Liet. Bendruomenės apylinkė taktinait, praėjo su dide-liu pasisekimu vasario 7 d. Solistė padainavo keletą dainų ir arlių solo, o su choru — Sasnausko "Karvelė-li", Budriūno "Mano protėvių žemė". Ypatingą išpūdį paliko "Mano protėvių žemė", lyg ir primindama Kanadoje įvykusią dainų šventę.

L. Z.

Ottawa, Ontario

KUN. DR. VIKTORAS SKILAN-DZIONAS, lietuvių kapelionas, yra ir Otavos kalėjimų kapelionas-koor-dinatorius. Tai pagrindinis jo dar-bas, kuriam įsiai skiria beveik visą savo laiką. Jo darbu domisi ir spau-da, ir radijas, ir televizija. Neretai jis yra kviečiamas kalbėti įvairių klubų bei organizacijų susirinki-muose. Pastaruoju metu jis kalbė-jo apie kalinių sielovadą "Lions Club" ir "Full Gospel Business Men's International" susirinkimu-se. Jo darbu susidomėjo ir pronuncij-us arkiv. A. Palmas — pasikvietė jį pietums ir sutiko aplankyti Otavos kalėjimus bei juose atlaikyti pa-maldas.

Nuo š.m. pradžios kun. dr. V. Ski-landžiūnas dirba instruktoriumi nau-jai atidarytoje mokykloje, kuri ruošia tarnautojus kalėjimams, būtent, "Staff Training and Development Centre".

Kolumbo vyčių organizacija, ku-rioe kun. dr. V. S. seniai dalyvauja, padarė jį garbės nariu už nuopelnus tai organizacijai.

RYSIUM SU TIKINCIOSIOS LIE-TUVOS DIENA arkivyskupijos ku-rija, paprašyta KLB Centro, išsiunti-nė visoms parapijoms raštą, skati-nantį visas parapijas įsijungti į maldos dieną už persekiojamus Lie-tuvos tikinčiuosius. Kovo 4 d. visose Otavos arkivyskupijos šventovėse skambėjo Lietuvos vardas ir jos ko-va už tikėjimo laisvę. Trumpa in-formacija tuo reikalu buvo išspaus-dinta parapijų biuleteniuose. Ks.

Lietuviška baldų dirbtuvė Torontė

Daromi nauji minkšti baldai ir ap-traukiami seni PIGIA KAINA. P. LUBYS. Tel. 638-3171, 663-9096

Palaikykite ryšius su savo šeimos nariais ir draugais kituose kraštuose už trisdešimt penkis centus!

Pirmos klasės laišakai — 17 ct., sveikinimo atvirukai — 15 ct. betkur Kanadoje ir JAV-se. Laiskai į kitas šalis — 35 ct., sveikinimo atvirukai — 35 ct.

Canada Post
Postes Canada

Keep in touch with family and friends abroad for thirty five cents

First Class letters, 17¢ and greeting cards, 15¢
...anywhere in Canada and the U.S.A.
Letters to other countries, 35¢.
Greeting cards, 18¢.

EUROPE

CARIBBEAN

ASIA

CANADA

Canada Post...linking 23 million Canadians with the rest of the world.

Kanados paštas jungia 23 milijonus kanadiečių su visu pasauliu

Lietuvis - kandidatas į parlamentą

1978 m. balandžio mėn. prof. dr. Romas Vaštokas buvo išrinktas Kanados liberalų partijos kandidatu Hastings-Frontenac rinkiminėje apylinkėje. Jis atkreipė liberalų partijos dėmesį, kai jo vadovaujama apylinkės organizacija priešinosi atominės energijos bendrovės planams suversti branduolinius atmatas Madoc apylinkėje, netoli Peterborough, Ont.

Romas atvyko į Torontą su tėvais iš Anglijos 1951 m. Jau kaip moksleivis ir studentas reikšėsi lietuviškoje ir visuomeninėje veikloje. Buvo ateitininkų moksleivių kuopos pirmininku, komendantu Wasagos stovykloje, dalyvavo studentų veikloje.

Taip pat jis reikšėsi scenoje kaip aktorius "Atžalyno" dramose sambūryje ir vėliau kaip režisiorius. Režisavo Antano Skėmos "Zvakide" ir Algirdo Landsbergio "Barzdą". Rašė ir spaudoje kultūriniais klausimais.

R. Vaštokas baigė studijas Toronto universitete antropologijos magistro laipsniu, vėliau gavo daktarato laipsnį Kolumbijos universitete Niujorke. Grįžęs į Kanadą, pradėjo profesoriauti Trento universitete, Peterborough mieste, kur penkerius metus buvo antropologijos skyriaus vedėjas ir keliavo po Kanadą, dalyvaudamas bei vadovaudamas archeologiniams kasinėjimams. Tuo pat metu buvo pakviestas nariu į "Ontario Heritage Foundation" ir valstybės sekretoriaus "Cultural Properties Review Board", kuri prižiūri kultūrinio turto išvežimą iš Kanados.

Romas yra Toronto Lietuvių Namų narys ir 1978 m. balandžio 23 d. pirmininkavo simpoziumui "Lietuvių Namai ir lietuviškos išlaikymas". Jis yra vedęs torontietę Joną Belickaitę, kuri taip pat profesoriauja Trento universitete kaip meno istorikė.

Mes, lietuviai, Kanadoje esame daug pasiekę ekonominėje

ir lietuviškoje kultūrinėje veikloje. Deja, politiniame fronte mes esame atsilikę ir šiuo metu neturime nė vieno atstovo, kuris galėtų kalbėti mūsų ir kitų panašių grupių reikalų Kanados parlamente. Dr. R. Vaštokas galėtų mums padėti kaip ryšius tarp lietuviškos bendruomenės ir parlamento bei vyriausybės. Jo kandidatavimas į Kanados parlamentą yra gera paskata mūsų lietuviškam jaunimui siekti augštesnių idealų, neatsisakant nei lietuviškos pavardės, nei lietuvių kalbos, nei tautybės.

Dr. R. Vaštokas, paklaustas kodėl kandidatuoja į Kanados parlamentą, atsakė: "Tai reta proga pasireikšti viešosios politikos arenoje, kuri ateityje ne žinia ar pasikartos. Šiuo metu ne tik Kanadoje, bet ir visame pasaulyje vyksta pagrindiniai persiorientavimai, kurie nuspręmę mūsų ir ateinančių kartų ateitį. Pateikti politinių sprendimų eiles būtų ne tik svarbi, bet ir praktiška galimybė paveikti reikalingą eigą į pozityvią pusę".

Kadangi dauguma mūsų tautiečių negyvena dr. R. Vaštoko rinkiminėje apylinkėje (Hastings-Frontenac), negali padėti savo balsais, geriausia jam galime padėti finansinėmis aukomis, kurios yra atleidžiamos net iki 75% nuo valdžios mokesčių. Ta proga jau yra atidarytos sąskaitos lietuviškuose kredito kooperatyvuose: Toronto lietuvių kredito kooperatyve "Parama" sąskaita nr. 6150, Toronto Priskelimo parapijos kredito kooperatyve sąskaita nr. 4022, Hamiltono lietuvių kredito kooperatyve "Talka" sąskaita nr. 3120.

Kovo 21 d., 7.30 v.v. L. Namų posėdįj kambaryje šaukiama taktininkų susirinkimas, kur ir bus sudaromas R. Vaštokui remti komitetas. Šiame susirinkime dalyvaus ir pats kandidatas. Visi maloniai kviečiami dalyvauti. T. Stanulis

Čikagos lietuvių ansamblis "Dainava" repetuoja muzikinę A. Kairio dramą "Emilija Platerytė". Dešinėje — torontietis solistas R. Strimaitis

Grįžta dabartin Platerytė

Pokalbis su veikalo kompozitoriumi Aloyzu Jurgučiu

JURGIS JANUSAITIS

Lietuvių visuomenėje didelį susidomėjimą kelia naujoji "Dainavos" meno ansamblio premjera "Emilija Platerytė". Artėjančios premjeros proga užkalbiname kompozitorių Aloyzą Jurgutį.

— Maestro, Jūs parašėte "Emiliją Platerytę" muziką. Norėtume iš Jūsų išgirsti daugiau apie šį veiklą?

— "Emilija Platerytė" — trijų veiksmų, keturių paveikslų istorinė muzikinė drama, parašyta operos forma, be kalbamųjų interjų. Libreto autorius — visiems lietuviams gerai pažįstamas scenos veiklų rašytojas Anatolijus Kairys. Ši operinė drama žiūrovą-klausytoją nuveda į istorinę Lietuvos praeitį, beveik pusantro šimto metų atgal. Kūrinyje įdomus tiek savo turiniu, tiek istoriniais faktais. Apimtis, tai spalvinga operinė drama. Ši savo viena geriausių veiklų dedikavau savo mylimai žmonai Marijai Jurgutienei, kuri, likusi okupuotoje Lietuvoje, pakėlė vargą, parodė daug ryžto ir asmeninės drąsos kovoje, kad galėtų su savo šeima laisvėje gyventi.

— Ar šio veikalo muzika bus klasikinė, moderni ar grynai lietuviška?

— Muzika — iliustracinio pobūdžio, paryškinanti patį tekstą ir suteikianti klausytojui pagal teksto mintį. Ji įvairuoja. Pavzdžiui, pirmame veiksmo vaizduojamas senas rusų geenrolas, besipiršęs Emilijai Platerytei. Veiksme daug komiško elemento. Taigi ir muzika linksmo pobūdžio.

Antrame veiksmo vaizduojami ano meto Lietuvos sukilėliai. Dėlto ir muzika liaudiško pobūdžio. Girdimi ir patizaniškų dainų motyvai. Šiame veiksmo atsispindi lietuvių tautos ryžtas, patriotizmas, laisvės troškimas.

Trečiajame veiksmas pilnas tragizmo, heroizmo. Emilija Platerytė miršta. Ji atsiviešina kovos draugus. Taigi ir muzika visai skirtinga nuo pirmųjų dviejų veiksmų muzikos. Reikėjo muziką atvaizduoti mirstančios Emilijos Platerytės vidinį pasaulį, pergyvenimus, atsiviešėjimą.

Cia girdėsime daugiau mistinę muziką su moderniosios muzikos elementais. Aplamai, šio veikalo muzika klasikinė. Šių laikų muziką įterpia tik ten, kur reikėjo paryškinti tragiškas scenas.

"Emilijos Platerytės" operiniam dramatinio pobūdžio veikalui modernioji muzika netinka, nes ji neišreikštų lietuviškosios dvasios, neišryškintų ir paties veikalo pobūdžio.

— Dažnai dramos veikaluose žiūrovas pasigenda dinamikos. Ko žiūrovas gali tikėtis iš naujosios premjeros?

— Šiame veikale daug kontrastų, daug ekspresijos. Scenos gyvos, spalvingos, žiūrovą pagaujančios. Įdomūs anų laikų drabužiai ir ginklai. Manau, kad šis veiklas žiūrovui neapvils.

— Neatskiriama šio veikalo dalį sudaro orkestras. Gal žodį ir apie jį?

— Gros simfoninis orkestras 18 asmenų. Jį sudaro Čikagos "Lyrikos" ir simfoninio orkestrų nariai. Visi profesionalai.

— Būtų įdomu žvilgtelėti ir į vidinį Jūsų darbo pasaulį. Ar ilgai rašėte šį veiklą ir kokius metodus naudojote?

— "Emiliją Platerytę" rašiau daugiau kaip pusantų metų. Su Anatolijaus Kairio libretu susipažinau daug anksčiau, maždaug prieš devesius metus. Veikalas patiko. Tada išstudijavau veiklų charakterius, jų dvasią, pobūdį. Po to visą laiką su personažais gyvenau ir jiems sukurti muziką jau nebebuvo sunku.

— Be "Emilijos Platerytės", Jūs muziką parašėte "Pamario pasaką" ir "Kūlgindai". Kurį savo kūrybos veiklą laikote geriausiu?

— Visi trys veikalai skirtingo pobūdžio. "Pamario pasaka" (libretas D. Bindokienės) — tikra pasaka, tipinga operetė. "Kūlginda" (libretas N. Jankutės-Užabalienės) — daugiau legendinė, operetinio ir operinio žanro junginys. "Emilija Platerytė" — istorinė A. Kairio drama, parašyta operos forma.

Man atrodo, kad šis pastarasis veiklas bus įdomesnis už ankstesnius, todėl minties artumo, ryškaus, visiems suprantamo teksto. Manau, kad ir lietuviškai publikai šis veiklas bus arčiau prie širdies.

— Ar šis veiklas bus įdomus mūsų jaunimui?

— Taip. Mūsų jaunimas šį veiklą turėtų būtinai pamatyti. Mokyklos galėtų savo mokinius organizuoti atvesti į spektaklius. Jaunimui būtų įdomi, vaizdinė medžiaga, atskleidžianti lietuvių tautos ryžtą, kovojant prieš pavergėjus rusus, priešpačią amžių savaraję.

— Ar planuojate naujus darbus ateičiai?

— Turiu keletą lietuvių rašytojų parašytų libretų, kuriuos studijuojau. Pradėjau rašyti vieną naują muzikinę dramą. Sekantį veiklą norėčiau parašyti linksnų, priešingą dramom. Tai būtų komedija. Žinoma, jeigu pageidautų "Dainavos" meno ansamblis.

— Jūs vadovaujate "Dainavos" ansamblui. Pažįstate jo vergus, lūkesčius ir viltis. Sakykite, ar "Dainava" senėja, jaunėja ir ar ateityje dar pajęgs atlikti operinius veikalus?

— Ansamblis pasipildė vis naujomis, jaunesnėmis įgėjomis. Tai geros viltys. Manau, kad ir ateityje ansamblis bus pajęgus ir sceną išvesti vis naujų ir naujų lietuviškų muzikinių veiklų. Tačiau ansamblis turi nuolat aktyviai dirbti, rodytis viešumoje su turimais ir naujais pastatytais. Tai skatina ir jaunimą domėtis ansamblio veikla. Be to, susilaukume iš jo naujų pajėgų. Kol aš būsiu "Dainavos" vadovu, bandysiu ta kryptimi eiti. O entuziazmo dainaviečiai tikrai nestokoja.

— Šiame sunkiame darbe, be abejonės, turite ir taktininkų. Gal juos galėtumėte suminėti?

— Veikalą režisuoja jauna, talentinga režisoriė Zivilė Numgaudaitė. Amerikoje baigusi dramos studijas. Tai pirmasis jos bandymas operinio veikalo režisavime. Manau, kad ji šioje srityje turi pakankamai kūrybiškumo, scenos ir veikalo problemų sprendžia sumaniai, ir veiklą yra gerai įsigiliniusi, režisūroje parodo daug išradingumo. Ši darba, manau, ji atliks be priekaištų.

Kiti didieji tautos ramsčiai — Zivilė Modestienė, akompaniatorė, daug laiko praleidžia akompanuodama chorams bei padėdama solistams. Energingas dirba jauna, talentinga chormeisterė Rasa Soliūnaitė, ruošdama chorą. Scenovaizdžiai — dail. Jurgio Daugvilos, taktininkas Česlovis Rukuižai. Drabužiai — Monikos Kripiakauskienės, taktininkas Liorentienė.

Malonu dirbti su "Dainavos" ansamblio valdyba bei jo rūpingtoniu pirmininku Aleksu Smilga. Esu dėkingas jiems, kad jie sudaro galimybę man statyti savo veikalus scenoje.

Malonu dirbti ir su rašytoju Anatolijum Kairiu, libreto autorium, aptariant veikalo statymo problemas. Libretas, kaip minėjau, kupinas kontrastų, spalvingas, perkliantis iš laiko perspektyvos istorinius įvykius į dabartį.

— Ar numatote su nauja premjera aplankyti kitas lietuvių kolonijas?

— Turime kvietimą vykti į Torontą balandžio 28 d. Vyksime. Tikrai būtų gera, kad savo darbo vaisiais galėtume pasidalinti ir su kitų kolonijų lietuvių. Mielai keliautume, jeigu sulauktume iš kitų kolonijų kvietimų.

— Jūsų, maestro, pageidavimas?

— Būčiau dėkingas, jei lietuvių visuomenė naująją premjerą "Emiliją Platerytę" sutiktų su šilto dėmesiu ir gausiai lankytų spektaklius Čikagoje kovo 31 ir balandžio 1 d., o Toronte — balandžio 28 d. Tai būtų didysis mums visiems atpildas už nemiegotas naktis, už ryžtą ir už dovaną lietuvių tautinei kultūrai bei menai.

Okulistas
S. Brogowski, O.D.
412 Roncesvalles Ave.
Toronto, Ontario
(prie Howard Park Ave.)
Kabineto telefonai
531-4251
Pacientai priimami
susitarus telefonu

NAUJA **Anatolijaus Kairio**
poema

"Laisvės sonata"

Simo Kudirkos šuolis poetinėje vizijoje,
40 dail. D. Kizlauskienės iliustracijų, didelis formatas,
kieti viršeliai, gražiai išleista knyga. Tinka mokyklai,
jaunimui ar dovanai betkuria proga. Kaina \$6.00

Užsakymus siųskite:
Mr. A. Kairys, 4304 West 55th St.,
Chicago, Ill. 60632, USA.

Per 16 metų - 16 milijonų

Toronto Lietuvių Priskelimo Kredito Kooperatyvas iš 1978 m. pelno lietuviai veiklai davė \$11,263

V. MATULAITIS

S. m. kovo 11 d. įvyko Toronto Priskelimo parapijos kredito kooperatyvo 16-tas metinis narių susirinkimas. Jį pradėjo pirm. dr. S. Cepas, pirmininkavo V. Bireta.

Iš pirm. dr. S. Cepo pranešimo paaiškėjo, kad kredito kooperatyvui 1978 metai buvo sėkmingi — gauta \$2,220,000 prieaugio. Balansas prieš N. Metus priartėjo prie \$16,000,000. Praėjusiais metais Kanados bankai dėl infliacijos net šešis kartus keitė palūkanų nuosimčius už indėlius ir paskolas. Kredito kooperatyvo mokamos palūkanos buvo tokios pat ar geresnės nei kituose bankuose, kai ten palūkanos buvo keičiamos net tris kartus. Po to teko ir kredito kooperatyvui kelti palūkanas už indėlius, bet nedidinti palūkanų už paskolas. Pirm. dr. S. Cepas pasidžiaugė, kad praėjusiais metais kredito kooperatyvas galėjo daug pagelbėti kooperatyvo nariams ir lietuvių visuomenei, nesiekdamas didelio pelno. Jei palūkanos būtų buvusios atitinkamai keliamos už paskolas, kaip ir kituose bankuose, tai būtų buvę pelno dar daugiau ketvirčių milijono. Visa tai buvo daroma narių paramai. Be to, nariams yra apmokami nario bei gyvybės draudimo mokesčiai, paskolų bei indėlių draudimas, nemokamai atliekami visų sąskaitų mokėjimo bei čekių patarnavimai.

Išd. J. Palys pranešė bendrą pajamų — išlaidų judėjimą per 1978 m. Iš viso gauta \$1,315,893 pajamų. Per metus išmokėtos palūkanos už indėlius, draudimas, tarnautojų atlyginimai bei draudimas, patalpų nuoma, papildymas abejotinių paskolų rezervui, nors dar nė viena paskola nėra nurašyta kaip negrąžinama. Praėjusiais metais buvo paremti 32 lietuviški vienetai \$50 — \$1500 aukomis. Iš viso lietuviškai veiklai duota \$11,263. Be to, ir šiais metais visi nariai nutarė dividendus už šerus skirti Toronto lietuvių Maironio mokyklai, Gryno pelno 1978 m. buvo \$63,457. Jis, perkeltas į operacinių rezervus. Dabar visi rezervai sudaro \$371,694, kurie dar nebuvo naudoti.

Kredito komiteto pirm. J. Tamulionis pranešė, kad 1978 m. nekilnojamo turto paskolų prašė 82, kurių trims nepatvirtinta, 8 apsisprendė neimti, o 71 paskola — \$3,224,900 buvo patvirtinta.

S. m. vasario 28 d. balansas rodė \$16,156,944.

tvirtinta. Asmeninių paskolų prašė 166. Trys paskolos nepatvirtintos, 12 prašymus atsiėmė, o 151 paskola — \$511,875 buvo leista.

Revizijos komisijos pirm. J. Freimanis pranešė, kad kooperatyvo balansas, pajamų — išlaidų dokumentai ir knygos yra tvarkingai vedamos.

Po šių pranešimų buvo kelias klausimų, į kuriuos atsakė pirm. dr. S. Cepas. Kooperatyvo 1978 m. balansas susirinkimo narių buvo priimtas.

Iš valdomųjų organų šiais metais pasitraukė po vieną narį, kurių vietoje reikėjo naujus rinkti. Visi, kurių kadencija buvo pasibaigusi, buvo naujai perrinkti: į valdybą — J. Palys, kredito k-tą — J. Tamulionis, revizijos komisiją — J. Freimanis.

Specialiu kredito kooperatyvo revizoriumi patvirtinta ta pati G. H. Ward & Partners įstaiga.

Prisitaikant prie 1977 m. naujai pertvarkyto bendro kredito kooperatyvų statuto, buvo padaryti keli pakeitimai ir šio kooperatyvo statute. Kooperatyvo vardas paliktas tas pats, nors išplėstos teritorinės veiklos ribos, įskaitant ir Lietuvos Kankinių parapiją. Padidintos ribos asmeninių paskolų iki \$50,000, o nekilnojamo turto paskoloms iki \$100,000. Susirinkimo nariai priėmė naujus siūlomus statuto pakeitimus. Susirinkimo dalyviams buvo duota 15 laimėjimų \$250 sumai.

Po susirinkimo visi dalyviai pasivažiavo skaniais užkandžiais ir šiltais gėrimais.

Tenka tik pasidžiaugti, kad per 16 metų Priskelimo parapijos kredito kooperatyvas labai sėkmingai išaugo į stiprų ekonominį vienetą, kuriame lietuvių turi geresnį asmeninį ekonominį patarnavimą. Jis teikia didelę ekonominę paramą visai lietuviškai veiklai.

Kooperatyvo vadovybėje per 16 metų be pertraukos dirba pirm. dr. Silvestras Cepas, Aloyzas Kuolas ir tik su vienerių metų pertrauka — Juozas Tamulionis. Visi valdomųjų organų nariai čia praleidžia tik dalį savo laisvalaikio, nes pragyvenimą užsidirba kitose profesijose. R. Underys yra jaunas ir energingas reikalų vedėjas, kuris gauna nuolatinį atlyginimą.

S. m. vasario 28 d. balansas rodė \$16,156,944.

MYLIMAI MAMAI

a + a Emilijai Ažubalienei

mirus, jos sūnus — kun. kleboną PETRĄ AZUBALĮ,
JONĄ AZUBALĮ su šeima ir kitus artimuosius
nuoširdžiai užjaučiame —

Jurgis ir Veronika Aleknavičiai

"Amber Holidays"

1979 METŲ EKSKURSIJOS Į LIETUVĄ
ZEMIAUSIOMIS KAINOMIS

VIENOS SAVAITES: Maskva — Vilnius — Leningradas

kovo 19	— \$725.00	birželio 7	— \$859.00
balandžio 11 ir 25	— \$795.00	liepos 12 ir rugpjūčio 2	— \$865.00
gegužės 2 ir 9	— \$829.00	rugsėjo 19 ir rugsėjo 26	— \$829.00
gegužės 16	— \$839.00	spalio 10	— \$829.00

DVIEJŲ SAVAIČIŲ:

birželio 7	— Maskva 1, Vilnius 5 ir 6 dienos Vakarų Europoje: Viena, Muenchenas, Kolnas, Briuselis — \$1399.00
birželio 20	— Leningradas 2, Vilnius 5, Ryga 2, Maskva 2, Helsinkis 2 — \$1189.00

liepos 12	— Maskva 1, Vilnius 5 ir 6 dienos Vakarų Europoje: Viena, Muenchenas, Kolnas, Briuselis — \$1399.00
rugpjūčio 2	— Maskva 1, Vilnius 5 ir 6 dienos Vakarų Europoje: Viena, Muenchenas, Kolnas, Briuselis — \$1399.00
rugpjūčio 8	— Leningradas 2, Vilnius 5, Ryga 2, Maskva 2, Helsinkis 2 — \$1189.00

VISOS GRUPĖS aplankys KAUNĄ IR TRAKUS, bus lydimos vadovų. Prie šių grupių galima jungtis iš VISŲ AMERIKOS IR KANADOS MIESTŲ, su papildomu mokesčiu, Niujorke

GRUPĖSE VIETŲ SKAICIUS RIBOTAS —
PATARTINA REGISTRUOTIS KUO ANKSČIAU

Trans-Atlantic Travel Service, Inc.
393 West Broadway, P. O. Box 116
South Boston, Ma. 02127, USA. Tel. (617) 268-8764

Trans-Atlantic Travel Service, Inc., vidaus ir užsienio kelionių agentūra, jau nuo 1960 metų SEKMINGAI organizuoja visą eilę ekskursijų į LIETUVĄ ir į kitas pasaulio šalis.

[Istaigai vadovauja: ALDONA ADOMONIS IR ALBINA RUDZIONAS.
Prices are based on double occupancy and are subject to changes and/or Government approval.

Liublino unija teisės istorijos apvalkale

Dr. Jono Žmuidzino veikalas, parašytas ir išleistas prancūzų kalba

J. Jakštas

(Tęsinys iš praėjusio nr.)

Pora puslapių (87-92) skirta įrodyti pagal XV-XVI š. šaltinius, kad lietuviuose tada buvo gyva tautinė samonė (le sentiment national). Pradedama įrodinėti nuo XIV-XV š. raštų: Pašutos spėjamoji Traidenio laikų kronika, Ypatijaus (geriau Volynės) kronika ir Vytauto paneigryka (Pohvala Knjazų Vytavtu). Ką jos turi bendro su tautiniu lietuvių sentimentu? Kas kita yra XVI š. dviejų autorių — Mykolo Lietuvio ir Augustino Rotundo raštai ir dar autorius paminėtas vad. Palemono legenda. Kas buvęs šios legendos autorius, nežinoma. Abu minėti autoriai kilme nebuvo lietuviai. Mykolas Lietuvius, parašęs veikalą „Apie totorių, lietuvių ir maskviečių papročius“, buvo kilme rusas Mykolas Tiškevičius, kuris įrodė du žinomi istorikai nepriklausomai nuo vienas kito — Jg. Jonynas ir M. Liubavskis. Rotundas buvo kilęs iš Lenkijos. Jis yra autorius lenkiško rašto „Pasikalbėjimas lenko su lietuviu“. Jie abu savo raštuose reiškė valstybinį patriotizmą ir tarė lietuvių esant kiekvieną Lietuvos valstybės krikščionių gyventoją. Tai pastebėjo ir pats autorius, pasekęs Jakubovskiu ir Lappo (91 p.). Mykolas Lietuvius ir Rotundas kildino lietuvių iš romėnų ir gretino lietuvių kalbą su lotynų. Jie laikė lotynų kalbą „garbingesne“ už valstybinę rusių ir todėl siūlė pakeisti ją lotynų kalba. Vargu galima iš to išvesti jų lietuvišką tautinį sentimentą.

Dar ryškesnis valstybinis patriotizmas autorius dėstomuose teisiniuose nuostatuose. Iš jų matyti, kad Lietuvos kunigaikštijos vadovai gynėsi nuo lenkų skverbimosi. Tai reiškė ne patriotizmą, kaip mes jį suprantame, bet savos valstybės ir savų piliečių interesų gynimą. Pirmoji dalis baigiamą trumpa apžvalgė 7 Lietuvos — Lenkijos sutarties. Pradedama nuo 1325 m. sutarties tarp Gedimino ir Lokietkos. Duotos sutarties santraukos, nors jos specialiose veikaluose (Kutzebe, Haleckio) pagrindiniai išnagrinėti. Disertacijoje jos galėjo būti ir aplytintos.

Baigiamajame poskyryje trumpai pakalbama apie lietuvių ir lenkų diskusijas unijų klausimu. Tenka nustepti, kad šioje vietoje (114 p.) vėl grįžtama prie Rotundo, kuris nelaikomas veikalo „Pasikalbėjimas lenko su lietuviu“ autorium. Jis buvęs „kolektyvinis“ veikalas, redaguotas lenkiškai. Jo iniciatoriai buvę Radvilas Juodasis. Tai tikrai revoliucinis atradimas, gaila, pateiktas be įrodymų. Jis nežinomas nei Iviniskiui, plačiai aprašiusiam Rotundą ir jam priskyrusiam „Pasikalbėjimą...“ (LE XXVI, 16 p.), nei 1957 m. Vilniuje išleistoje Lietuvių literatūros istorijos chrestomatijoje.

Dalies pabaigai dar priduriama du periodai prieš Liublino uniją. Pirmame periode užsimenami 1401 metai ir nurodoma, kad lenkų šleika 1538 m. susirinkime pirmą kartą reikalavo prijungti Lietuvą prie Lenkijos. Antrame periode kalbama apie lietuvių kariuomenės stovyklą prie Vitebsko iškeltą unijos reikalavimą ir apie Varšuvos seimą 1564 m. Po to eina pačios unijos.

Liublino unija buvo didelės istorinės ir teisinės faktas ir todėl svarstyti abiem atžvilgiais. Jis, kaip ir kiekvienas kilmės istorinis vyksmas, vaizduojamas siejant jį su to meto politinėmis ir visuomeninėmis bei kultūrinėmis aplinkybėmis, aiškintinas kaip atsirasdo unijos reikalas. Tuo keliu būti paryškinta unijos kilmė. Prieš kalbėdamas apie Liublino uniją, autorius turėjo apmesti, kad ir trumpu žvilgsniu, abiejų partnerių, Lietuvos ir Lenkijos, padėtį. Ypač reikėjo pavaizduoti Maskvos kunigaikštijos agresiją, kai ji pasiekė Baltijos jūrą ir užgrobė Polocką (1563).

Liublino unijos konferencija, kaip ją autorius vadina, truko daugiau kaip pusę metų (nuo 1569 m. sausio mėn. iki tu pačių metų rugpjūčio). Tai sudėtingas procesas, kupinas įvairių valdymų. Istorikai dėstant, būti reikėjo aprašyti konferenciją iš platesnės perspektyvos, duoti jai istorinį foną,

žinoma, remiantis šaltiniais. Siame unijos konferencijos vaizdavime (121-141 p.) išryškėja autorius daugiau kaip teisininkas negu istorikas. Teisininkas autorius ima pagrindinį konferencijos šaltinį — M. O. Kojalavičiaus išleista Liublino seimo dienoraštį ir pagal jį atpasakoja konferencijos eigą (trumpesnis Dzialynskio išleistas dienoraštis nepanaudotas). Tad Liublino unijos konferencijos aprašas išėjo tarsi Kojalavičiaus dienoraščio santrauka. Kai apsiribojama vienu šiuo dienoraščiu, tai nepaisoma ar nesiimama plačiau aiškinti ir išskirti įvykių, išriedėjusių iš konferencijos. Vienas jų buvo 4 Lietuvos vaivadijų — Palenkės, Volynės, Braslavo ir Kievo prijungimas prie Lenkijos. Gaila, kad autorius nepanaudotas O. Haleckio tam dalykui skirtas veikalas (Prijungimas Palenkės, Volynės ir Kijevijos prie Karūnos, 1915). Būtų visai tikėtina, kaip lenkai motyvo tu Lietuvos žemių atplėšimą. Jų pasiaiškinimai ir iš Kojalavičiaus dienoraščio išskaitomi. Kitas dar svarbesnis dalykas, konferencijoje iškylęs, bet disertant nepasieštas, buvo Zygmanto Augusto išsižadėjimas Lietuvos paveldėjimo teisių ir jų perleidimas Karūnai. Jau Varšuvos seime (1564) nustepti lietuvių karaliaus pareiškimas apie išsižadėjimą Lietuvos paveldėjimo teisių ir jų perleidimą Karūnai. Būtų buvusi teisininkui disertantui labai tinkama tema nagrinėti, kodėl lietuviai taip smarkiai reagoavo į tą paskutinio Gedimino pareiškimą Liublino seime. Vilniaus vaivados Mikalojaus Radvilo Rudojo turti žodžiai (Kojalavičius, 67 p.) reiškė lietuvių atkirtį į Zygmanto pareiškimą.

Dar pačioje konferencijos pabaigoje lietuviai bandė derėtis dėl tos paveldėjimo teisės net nusileisdami. Jie prašė, kad Zygmantas perleistų paveldėjimo teises Karūnai ir Lietuvai. Lenkai tam pasipriešino. Jie ištare lietuvių turint paslėptą tikslą: pastatius proga, išsivaduoti sau atskira didįjį kunigaikštį. Dėl paveldėjimo teisės lietuviai net ir paskutiniam konferencijos posėdyje pasireiškė dramatiškai — raudodami suklaupė prieš karalių. Aplamai, paveldėjimo teisės klausimas buvo išimtinis epizodas Liublino seime ir buvo vertas ypatingo dėmesio.

Autorius teisininkui būti reikėjo atkreipti dėmesį į skirtingas lietuvių ir lenkų unijos priesaikos formules. Lenkai prisiėkė ištikimybės unijai, tuo tarpu lietuvių priesaikos tekste unija nežymiai paminėta: priesaikos svertis — ištikimybė Zygmantui Augustui ir jo įpėdiniams kaip lenkų karaliams. Iš skirtingų priesaikos formulių seka išvada, kad lietuvių atėjo į jungtinę (konfederuotą) valstybę, netekę savo valdovo, ir prisiėkė kitam, kurį yra lenkų karalius. Prisiėkdami karaliui, jie tuo pačiu prisiėkė ir lenkų karalystei, kuri su pridurta D. Lietuvos Kunigaikštija bei kitomis žemėmis sudarė kelių tautų respubliką, autorius pavadintą „Commonwealth“.

3 Geriausiai disertantui pasisekusi yra trečioji dalis, kuri galėtų būti vadinama lietuviškai „unija gyvenimo tikrovėje“. Čia apžvelgiama Lietuvos valstybės po Liublino unijos kaip ir konstitucinė teisė. Ypač atsižvelgiama į Liublino sutarties (geriau pasakius, lenkų padiktuotą) aktą. Aiškinama, kaip jis buvo taikomas iki 1795 m. Pirmiausia nurodomi prieštaravimai pačiuose sutarties nuostatuose. Duodamas taiklus paaiškinimas: partneriai turėjo skirtingus interesus ir negalėjo aiškiai susitarti. „Lenkija siekė ne kito, kaip Lietuvos inkorporacijos į Lenkijos valstybę, tuo tarpu lietuviai stengėsi susijungti konfederacijos pagrindu“ (155 p.). Lenkai bandė siekti tikslo karinėmis priemonėmis.

Po paaiškinimo kontroversijos pačiuose unijos sutarties nuostatuose einama prie jų taikymo valstybinėje santvarkoje. Dėstomi karaliaus rinkimai, jo vainikavimas. Po karaliaus kalbama apie D. Lietuvos kunigaikščio poauštę, ir čia užkabina mus paaugusių paskutiniųjų metais ginčus keliantis karalių.

kunigaikščių klausimas, susilaukiant nuo betkokių sprendimų. Plačiai dėstomi seimai Lietuvos ir Lenkijos, seimeliai, augščiausios valstybės organai, kaip didžiojo ir rūmų maršalo, didžiojo kanclerio, išdininko, hetmano, funkcijos. Ryšium su hetmano funkcijų vaizdavimu įdomiai papasakojama apie kariuomenės organizavimą, ypač visuotinio šaukimo (lèvee en masse). Šiuo atveju, kaip ir kitais, mūsų autorius naudoja Liublino unijos nuostatais ir kitais šaltiniais, ypač Lietuvos Statutais.

Į kanclerio valdžios apžvalgą įterpiama ir Lietuvos metrika. Duodama jos trumpa istorija. Atskleidžiamas mažai kam žinomas dalykas, kad 1969 m. sovietinės Lietuvos istorikas J. Jurginis su Švedijoje gyvenančiu J. Lingiu surado Švedijos archyvuose 7 Lietuvos Metrikos tomus (200 p.).

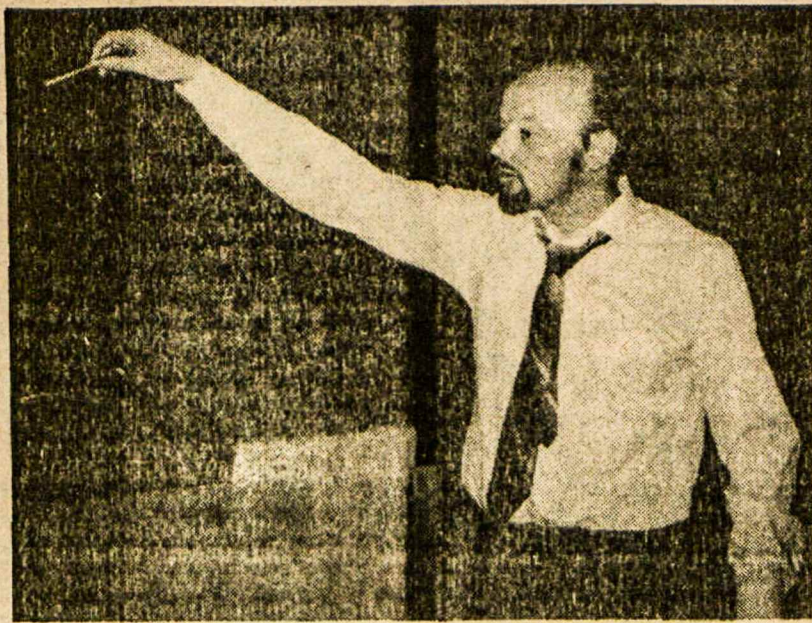
Veikalas baigiamas poskyriu, pavadintu „Liublino unijos forma“. Siame poskyryje įrodinėjama, kad Liublino unija nebuvo realinė, kaip dažnuose veikaluose rašoma. Kad ji tokia nebuvo, norima įtikinti skaitytoją jos palyginimu su Austro-Vengrijos unija nuo 1867 iki 1918 m. Ji, disertanto pripažinimu, buvusi realinė. Ji skyrusis nuo Lietuvos-Lenkijos unijos tuo, kad turėjusi tris bendras ministerijas ir dar abiejų valstybių parlamentų išrinktus delegatus. Prie to autoriui būti reikėjo pridėti dar vieną skirtumą: Austrijos imperatorių turėjo būti vainikuojamas Budapešte Vengrijos karaliumi ir Stepiono karūna. Paskutinis buvo ja užsidėjęs Karolis I 1916 m. Tuo tarpu Lietuva ir Lenkija jokių bendrų institucijų, be seimo, neturėjo. Kai autorius taip įrodinėjo, jis skyrėsi nuo Augustino Voldemaro, kuris 1920 m. išleista prancūziškame veikalė „Lietuva ir Lenkija“ rašė: „Mūsų padėtis su Lenkija anuomet (apie 1772 m.) buvo tokia, kokia buvo Vengrijos su Austrija“ (Prof. A. Voldemaras, Raštai, 1973, 202 p.).

Aplamai, vedamoji trečiosios dalies mintis atitinka Lappo ir ypač A. Šapokos disertacijos dėstomąsias. Gaila, kad jų veikalo autorius neturėjo progos panaudoti išsamiai. Jis būtų galėjęs papildyti ir praplėsti savo tezę jų duomenimis.

4 J. Žmuidzino disertacija, skirta Liublino unijai, yra labai savita, originali. Ji įpinta į Lietuvos istoriją, pradedant nuo seniausiu laikų iki XVIII š. Pačiai disertacijai (siauriausia to žodžio prasme) skiriama maždaug 20 ps. 237 ps. knygoje. Tad knygai geriau būtų tikęs pavadinimas: Lietuvos istorija iki XVIII š., atsižvelgiant ypatingai į Liublino uniją ir jos pasekmes.

Kaip Lietuvos istorija, disertacija yra tikrai „opus magni sudoris“. Reikia stebėtis dideliu autoriaus apsiškaitymu, kuris aiškėja beveik iš kiekvieno puslapio. Retas kuris jų nepagrįstas šaltiniais ar rimtais veikalais. Darbas rašytas pagal reikių istorikų taisyklę: neteigti nieko, ko negalima pagrįsti tiesioginiais ar netiesioginiais šaltiniais. Kad autorius reiklus istorikas sau pačiam, rodo jo pateiktiamos labai gausios išnašos. Jų tiek daug, kad jos duodamos prie kiekvieno skryliaus, o nesutruačiamos į vieną eilę, kaip daugumoje daroma. Taip pat plati bibliografija rodo autorių kaupus augštą mokslinį krūvį, rengiant šį leidinį. Per visą veikalą dėstymą lydinčios ilgesnės ar trumpesnės ištraukos iš šaltinių pagyvina vaizduojamą dalyką. Dėmesio vertos ištrauktos pasaulinio garso žmonių, kaip Benedetto Croce ir kitų, sentencijos. Jos rodo autoriaus mokslininko polinkį. Autoriui rūpėjo ne tik informuoti nelietuvių skaitytoją, bet dar įtaigoti jam lietuvių pranašumą, ypač jų tautinę samonę. Tad šiame netiesioginiame tikslu (tiesioginis tikslas — pateikti mokslinę disertaciją) ir glūdi veikalo vertė.

• Mokslo srityje skaityk naujausius veikalus, literatūrą — seniausius. Klasikinė literatūra yra visuomet nauja (Bulwer-Tytton).

Kompozitorius ALOYZAS JURGUTIS, operinės dramos „Emilija Platerytė“ muzikines dalies autorius, diriguoja „Dainavos“ chorą, besirengiančiam minėto veikalo spektakliams. Nuotr. V. Jasinevičius

Nedaug parašyta, daug pasakyta

Kun. dr. J. Gudauskas

Taip galima tarti apie prel. P. Celiščiaus teologinę studiją, pavadintą „Eucharistija“. Antrinis to darbo pavadinimas yra „Eucharistijos esmė ir jos prasmė“. Šis leidinys yra nedidelės apimties, bet brandus turinys, ryškus sutelktu ir gan aiškiu dėstymu. Kas nori giliau suvokti, kas yra Eucharistija (Mišios) ir kodėl Eucharistija yra kartu ir sakramentas, turi atidžiai perskaityti šį teologinį svarstymą. Jis nėra ilgas — 59 puslapiai.

Autorius savo moksliniu pasirodymu yra daugiau filosofas negu teologas, bet šioje studijoje jis pasireiškia ir kaip gilesnis išvalgomo teologas. Jis yra gerai susipažinęs su žymesnių teologų veikalais, ypač rašiusių apie Eucharistiją po antrosios Vatikano santarybos. Tik vieną veikalą jis perdaug nuvertina, būtent, kun. dr. P. Manelio „Kristus ir Eucharistija“ (išleistas 1977 m. „Krikščionis Gyvenime“ serijoje nr. 15). Esą „jis nėra kaip mokslo veikalas nei logiškai išmąstytas, nei teologiškai tikslus, nei metodškai suręstas bei atbaigtas“ (p. 9). Videlio tai vertinga knyga; parašyta ilgamečio teologijos dėstytojo Notre Dame kolegijoje (Belmont, Kalifornijoje), turinti 380 p. Ji, kaip ir kiekvienas žmogaus darbas, nėra tobula: ją beskaitant neviename puslapyje teko padaryti pastabų, prie kelių kurių teigimų parašyti klausukų. Bet tai nemažina jos bendrosios vertės.

Prel. P. Celiščiaus veikalėlyje randame įvadą ir du plačius skyrius. Pirmame įvado skirnyje autorius pasisako, kad jis apie Mišias kalbės dogminiu požiūriu, o ne liturginiu, istoriniu, archeologiniu ar moraliu. To paties įvado II skirnyje, kalbėdamas apie naujosios Sandomos aukos apreiškimą, pažymi, kad ji randama pas tris evangelistus ir apaštala Paulių. Naujosios Sandomos aukos (konsekracijos) tekstas nėra išlikęs originalia aramųjų kalba (ja Kristus kalbėjo paskutinės vakarienės metu), bet tik graikiškame vertime. „Den bisrj“ reiškė „Tai mano kūnas“, o „Den damj di qejamj“ — „Tai mano kraujas sandomos“. Trečiame skirnyje „Naujosios Sandomos aukos pavadinimai“ iškeliamas faktas, kad Mišios ne tik per pirmąjį krikščionybės šimtmetį, bet ir vėliau neturėjo to paties pavadinimo. Kristus tai vadino Velykų vakariene (Mk. 14, 13-14), apaštalai „Duonos laudyti“ (Apd. 2, 42), apaštalas Paulius — „Viešpaties vakariene“ (1 Kor. 11, 20). Bažnyčios Tėvai ir vėlesni teologai Mišias vadina dažniausiai Eucharistija — padėka Dievui. Nuo VI š. Vakarų Bendrijoje vietoje Eucharistijos imta vartoti Missa — Mišios. Šis pavadinimas yra kilęs iš lotynų kalbos žodžio „missa“, kuris reiškia darbo užbaigą, atsiveikimą, paleidimą. Leidus vartoti Eucharistijos šventinėme gimtasias kalbas, ir paskutinieji Mišių žodžiai pakeisti reikšmingesniais. Vietoj saktyti „Ite Missa est“ („Eikite, Mišios baigtos“), vartojama „Telydi jus Viešpaties malonė“.

Trumpuose konsekracijos žodžiuose galima pastebėti Mišių kaip Naujosios Sandomos aukos pobūdį, kurį autorius vykusiai iškelia pirmojo skryliaus pradžioje „Dievo veikmė Eucharistijoje“. Iš Kristaus pasakytų žodžių „mano kūnas, kuris už jus atiduotas“ ir „ši taurė yra nau-

joji sandoma mano kraujuje, kuris už jus išliejamas“ (Lk. 22, 19-20), matyti Naujosios Sandomos auka. Žodžiais „tai mano kūnas“ ir „tai mano kraujas“ (Mk. 14, 22-24) Kristus praneša savo buvimą sakramentiniu būdu. Kai sakė apaštalam „Tai darykite man atminti“ (Lk. 22, 19), Kristus jiems davė galią konsekruoti ir pabrėžė Eucharistijos kartojimo reikšmę. Žodžiais „už daugelį“ (Mk. 14, 24) iškeliamas Kristus įvykdyto atpirkimo visuotinumą. Iš Jėzaus žodžių „nuo šiol aš negeršiu šito vynmedžio vaisiaus iki tos dienos, kada su jumis gersiu jį naują savo Tėvo karalystėje“ (Mt. 26, 29) išskyla eschatologinis Eucharistijos aukos pobūdis.

Kalbėdamas apie Eucharistiją kaip auką, autorius iškelia Senosios Sandomos aukų menkavertiskumą, Naujosios Sandomos vienintelį aukotoją Jėzų Kristų, tos aukos kilniausią atnašą Jo kūną ir kraują. Kalbėdamas apie Eucharistiją kaip sakramentą, paliečia tokius klausimus, kaip sakramentai ir sakramentalijos, sakramentaliniai ženklai ir simboliai. Įdomus svarstymas, kaip įvairiais laikais buvo ir šiandien yra suprantamas esminis Kristaus buvimas Eucharistijoje, neišskiriant ir naujosios teologijos bandymų.

Labai patartina ši neilga studija apie Eucharistiją pasiskaityti visiems, kurie nori turėti apie ją gilesnį ir tikrą supratimą.

P. Celiščiaus, EUCCHARISTIJOS ESME IR PRASME. Spausdino saleziečių spaustuve Romoje. Išleido Vakarų Europos Lietuvių Sielovados Centras. Bad Woerishofen 1978 m., 59 ps.

Jaunas, kylančias solistas bosas VYTAUTAS PAULIONIS, dainuojantis kanadiečių ir lietuvių renginiuose. Dainavimas, harmonija ir planina yra studijavęs šešerius metus Toronto konservatorijoje ir universiteto muzikos fakultete. Vienas iš jo mokytojų buvo vėlonis dr. H. Geiger-Torrel. Sol. V. Paulionis yra dainavęs operų arijas Toronte ir Hamiltone, atlikęs boso dalį Haendello „Mesijuje“ su McMaster universiteto simfoniniu orkestru Hamiltone. Šventųjų gieda solo kanadiečių ir lietuvių šventovėse. Vasario 16 praga dainavo lietuviškus kūrinius bendrame minėjime Anapilio salėje

Atsiųsta paminėti

VOELKER IN KETTEN. Nichtstrusen in der Sowjetunion. Tai rinkinys paskaitų, skaitytų 1978 m. sausio 13-15 d.d. Luzernoje, Šveicarijoje. Redagavo Albertas Gerutis ir Hans Rychner. Išleido SOI Berne 1978 m., 139 ps. Rinkinyje yra dr. A. Geručio paskaita apie maskvinę nerušikų tautų priepauidą ir St. Lozoračio, jn., — apie dabartinę būklę Lietuvoje. Leidinys gaunamas: Schweizerisches Ost-Institut, Jubiläumstrasse 4, 3005 Bern, Switzerland. Kaina — \$10.

M. Čapkauskas, PALLYGINIMU MODYNAS. Viršelis dirb. B. Bukausko. Monteralis 1979 m., 296 ps.

KULTŪRINĖJE VEIKLOJE

DETROITO DIEVO APVAIZDOS PARAPIJOS kultūros centre kovo 25 d. bus iškilmingai įteikta 27-ji „Draugo“ romano konkurso premija Toronto gyvenančiam rašytojui Juozui Kralikauskui už istorinį romaną „Ikaite Vilniaus akmenys“. Iškilnė bus pradėta po pamaldų ruošiamomis trumpomis vaizėmis 11.30 v.r. Akademine dalis prasidės 12.30 v.p.p. Premijoto romano ištraukas skaitys vietiniais aktoriais Danutė Jankienė ir Karolis Balys, koncertinę programą atliks sol. Margarita Momkienė, sopranas iš Čikagos. Premiją laureatui įteiks jos mecenatė Marija ir Juozas Mikonai, atvykę iš Klevelando. Šis proga taipgi bus paminėta ir dienraščio „Draugas“ 70 metų sukaktis. Bronius Kviklys, vienas jo redaktorių, su rengs spaudos parodėlę, rodinus atsivežęs iš Čikagos. Jie atskleis ne tik „Draugo“ per 70 metų nueitą kelią, bet ir kitų visos Amerikos lietuviškų laikraščių šimtmetį siekiančius žingsnius. Pagrindinį „Draugo“ septyniadesimtmečio minėjimą jo leidėjų rengia gegužės 20 d. Čikagoje, Marijos gimnazijos salėje. Koncertui atlikti pakviesti solistai Arnoldas Vokaitis, Gina Čapkauskienė, pianistė Raimonda Apeliukytė ir Andrius Kuprevičius. Dar vienas minėjimas su pokyliu ir menine programa įvyks rugsėjo 22 d. Čikagos Jaunimo Centre.

NIJORKO LINKOLNO CENTRE atidaryta iki balandžio 7 d. veiksianti dail. M. Dobužinskio scenografijos darbų paroda. Išstatyta beveik 200 rodinų, kurių didžioji dalis yra teatrų pastatymams skirtų scenovaidžių bei drabužių eskizai. Daug jų buvo įgyvendinti Kauno operos ir baletu teatre. Pirmuosius eskizus Kaune dail. M. Dobužinskis paruošė P. Čaikovskio operai „Pikų dama“ 1925 m. Kaune jis gyveno ir teatre dirbo nuo 1929 m. iki išvykimo į JAV 1939 m. Jis taipgi profesorius ir Kauno meno mokykloje. Atvykęs į JAV, dirbo Nijorko Metropolitan operoje bei kituose vietiniuose teatruose. Mirė 1957 m. lapkričio 20 d. Nijorkoje. Jo scenografijos darbų paroda buvo organizuota net keturius metus. Dail. rodinų parūpino Linkolno centre veikiančio scenos meno biblioteka, kita dalį jo sūnūs — dail. Vsevolodas Nijorkoje ir Rotislavas Paryžiuje. Į Parodos mecenatų sąrašą buvo įtrauktas daug Europos intelektualų, jų tarpe ir prof. Jurgis Baltrušaitis Paryžiuje. Įvadą parodos katalogui parašė estas menotyrininkas Aleksis Ranit. Paroda vyksta Vincento Astor galerijoje, 111 Amsterdam Ave. ir 65 St. (ėjimas iš Amsterdam Ave.). Bibliotekos pastatas — už Metropolitan operos rūmų.

JAUNIMO DAILES IR MENINIU NUOTRAUKŲ paroda vasario 10-11 d. Detroito, Dievo Apvaizdos parapijos kultūros centre, surengė Lietuvių Jaunimo Sąjungos šio JAV didmiesčio skyrius. Dalyvavo 13 jaunųjų menininkų ir fotografų: V. Abariūtė, D. Astašaitytė-Shuttle, D. Černytė, L. Kulikauskas, L. Leonavičiūtė, A. Petrauskaitė, K. Pikūnaitė, R. Pikūnaitė, E. Sukytė, J. Vaitčiūnas, I. Vizgirdaitė, P. Jurgaitis ir T. Zarankaitė su piešiniais, grafikos darbais, abstraktais, natūrmortais, portretais bei nuotraukomis. Premijas paskirti buvo parašytas valstybinio Wayne universiteto meno prof. Ričardas Bilaitis, trečios kartos lietuvis. Pirmą premiją jis paskyrė Eglei Sukytei už spalvotą paveikslą, antrą — Liucijai Kulikauskiui už kelias negatyvas nuotrafuotą berniuką, trečią — Kristinai Pikūnaitėi už abstrakčių paveikslą. Kadangi premijos trūko lėšų, buvo pasitenkinta nedideliais kaspinėliais su poros žodžių įrašu. Paroda norta laikyti atdarą ir sekančią vasario 17-18 d.d. savaitgalį, bet šio sumanymo taip pat teko atsisakyti dėl lėšų stokos. Salės nuoma savaitgaliui — \$80, o pirmą savaitgalį jaunieji rengėjai tesurinko \$70.

ED. CINZAS, gyvenantis Briuselyje, baigia rašyti naują romaną „Mona“. Jį išleis A. Mackaus fondas Čikagoje. „Mona“ E. Cinzas tikisi užbaigti šį pavasarį.

PROF. DR. VYTENIO M. VASYLONO vargonų muzikos rečitalai vasario 16 praga kun. Vaclovas Šarka vasario 10 d. surengė Luebecke, Šv. Jėzaus Širdies šventovėje. Šis menininkas yra bostonietis, daug koncertavęs su savo tėvu smulkininku Izidorium Vasylinu, propaguojančiu kamerinius lietuvių kompozitorių kūrinius. Jis turi fizikos doktoratą ir šioje srityje dirba V. Vokietijoje. Koncerto programon buvo įtrauktas J. S. Bacho, F. Liszto, C. Francko kompozicijos. Lietuviams atstovavo J. Gaidelio „Vakaro meditacija“ ir V. Barkausko „Gloria urbi“. Pastarasis kūriny susilaukė šilčiausio muzikos kritiko G. Wulfo įvertinimo dienraštyje „Luebecker Nachrichten“. G. Wulfas primena skaitytojams, kad prof. dr. V. M. Vasyliūnas yra Lietuvoje gimęs mokslininkas, tapęs ir dėmesio vertu vargonininku, muziką rikiuojančiu žalia fizikos. Pats prof. dr. V. M. Vasyliūnas nusiskundė, kad Šv. Jėzaus Širdies šventovės vargonai nėra pakankamai geri koncertams. Juos Luebecke geriau būtų rengti St. Marien šventovės vargonų katedroje.

SAJUNGINĖJE SCENOGRAFIJOS PARODOJE Maskvoje buvo suilaukta 687 dalyvių su maždaug 2.000 kūrinių. Dalyvavo ir 19 Lietuvos teatruose bei filmuose dirbantieji dailininkai. Spaudoje minimi šios sritys specialistai: L. Trukys, R. Skorigailaitė, M. Percevas, V. Mazūras, D. Matulionis, jaunieji dailininkai — V. Idzelytė, A. Jacovskis, A. Kariniauskas. V. Kat.

VILNIAUS UNIVERSITETO STUDENTAI DIALEKTOLOGAI aptarė praėjusią vasarą surengtą ekspediciją rezultatus. Posėdyje dalyvavo ir nemažas būrys svečių: Lietuvos Mokslių Akademijos lietuvių kalbos ir literatūros instituto istorijos bei dialektologijos skyriaus vedėjas, Morkūnas, moksliniai bendradarbiai, V. Vitkauskas, K. Eigmantas, universiteto lietuvių kalbos katedros vedėjas prof. Z. Zinkevičius, docentai A. Girdenis, A. Pukpulis, filologijos katedros vedėjas R. Vencutė, aspirantas B. Stundžia. A. Girdenis ir A. Pukpulis vadovaujama studentų ekspedicija tyrinėjo kalbą, rindo žodžius Akmenės ir Molėtų rajonuose. Lituanistikų ekspedicijai Molėtų rajono Alantose, Giedraičių, Jonavos rajono Upninkų, apylinkėse vadovavo R. Vencutė, A. Butkus ir B. Stundžia. Per kelias savaites studentai į korteles įrašė apie 4.000 žodžių. Tos korteles dar bar perduotos LM Akademijos lietuvių kalbos ir literatūros institui. Medžiagos rinkime ypač pasižymėjo lituanistikos studentės M. Slušnyskaitė, B. Jasūnaitė, B. Janušauskaitė. Joms įteiktos Z. Zinkevičiaus, J. Vitkausko, K. Morkūno knygos bei straipsnių rinkiniai su autorių linkėjimais. Belgijoje 1972 m. įsteigtam „Europos kalbų atlaso“ centrui teks pristatyti 40 Lietuvos vietovių tarminių fonologijos, morfologijos, sintaksės, semantikos aprašų.

ŠIAULIŲ PARODŲ RŪMŲOSE su savo kūrinių viešėjo kauniečiai dailininkai. Tapybai atstovavo S. Nenortas, V. Povilaitis, E. Survilas, V. Ostrauskienė, P. Stausko, I. Martiničiūtė, M. Mildažytė-Kulikauskienė, A. Kristopaitis, O. Jablonskio darbai, grafikai — R. Carnos, V. Klemkos, skulptūrai — K. Svažo, J. Zalenso, J. Kėdainio, L. Strigos, V. Zuklio ir K. Mozuraitės-Klemkienės.

XVII-JI SAJUNGINĖ AUGSTI-JŲ DAILES MOKYKLŲ diplominių darbų paroda buvo surengta Lefingrade. Joje dalyvavo ir Vilniaus dailės instituto diplomantai. Ši kartą parodai buvo pateikti daugiau tapybos darbų: J. Miliaus-Miliausko „Elektros stotis“, J. Armono „Remontas“, A. Sato „Profesorius“, J. Brėdikio portretas. Nors oficialiai jie buvo įvertinti „labai gerai“ ir „gerai“, diskusijų nesulaukė. Lygintam su kitų Pabaltės dailės institutų darbais, jie vis dar tebėra silpnoki. Grafikai atstovavo trys A. Ratkevičienės litografijos „Lietuvos mokslo pagrindėjai“, trys G. Ratkevičiaus šilkografijos „Vilniaus universitetai — 400 metų“ ir trys L. Prialgaukaitės plakatai. Parodoje taipgi dalyvavo L. Mažeikaite su gobelenu „Šventinis koncertas“, V. Matuzonytė — su keraminiais indų rinkiniu talkomosios dailės fakulteto valgyklai, L. Karnavičienė — su sportinių drabužių eskizais, V. Chasanovas — su Dušanės miesto partiniam komitetui skirtu vitražu „Linkama eiseną“. Buvo išstatyta ir keliolika architektūros projektų bei monumentaltosios dekoratyvinės dailės kūrinių nuotraukų. Lietuvai atstovėję diplomantai yra dailininkai — A. Stasiulevičius, V. Gečo, J. Kuzmiskio, J. Gaikaus, M. Dūdienės, J. Mikėno, G. Razmienės, A. Stokauskas auklėtiniai.

UTENOS RAJONO KULTŪRŲS NAMŲ dramų grupė, vadovaujama J. Grigo, uteniškis pakvietė į pėdijos spektaklį „Silų mėlynumas“, kuriu buvo panaudotas vietinio poeto P. Panavo poezijos rinkinys „Po debesių baltu“. Pagrindinius vaidmenis atliko buvusieji kultūros mokyklos auklėtiniai: A. Elgerdienė, M. Musteikytė, A. Kunickienė, V. Kairienė ir S. Girska.

RASYTOJAS JUOZAS PAUKS-TELIS kovo 3 d. sulaukė 80 metų amžiaus. Sukaktyvininkas moksle Šiaulių gimnazijoje, baigė literatūros studijas Kauno universitete. Apie 20 metų dirbo mokytoju, vėliau direktoriumi Kėdainių gimnazijoje. Literatūron atėjo 1928 m. po apsakymų rinkiniu „Vidurnakties baladė“. Parašė romanus „Našles vaikus“, „Pirmieji metai“, premiją laimėjusius „Kaimynus“. Prieškariniam laikotarpiui tapo priklausom viltinių gyvenimą vaizduojanti drama „Užgrobtos žemės“. Paveikėlyje dramatos teatro 1949 m. pastatė J. Paukštelio pjesė „Audra ateina“, su prisitaikančiu propagandinę pagausu. Stambiausiu J. Paukštelio darbu pokaryje tenka laikyti romaną trilogiją „Jaunystė“, „Netekę, saule“, „Čia mūsų namai“. Juose vaizduojamas lietuviškasis kaimas, paskutinėje trilogijos dalyje jam būgchizontas. Už trilogiją jam buvo paskirta respublikinė premija 1969 m.

ROKISKIO KULTŪROS MOKYKLOJE V. Sekspyro sonetų vakarą surengė skaitovė Eugenija Jankutė. Jai talkino smulkininkas Pauglys Juodisius ir violončelistas Rimagtas Asmonas, atlikę solines J. S. Bacho sonatas bei suitytą dalis britų klasi-ko H. Purcellio kompozicijas.

SAJUNGINĖJE SCENOGRAFIJOS PARODOJE Maskvoje buvo suilaukta 687 dalyvių su maždaug 2.000 kūrinių. Dalyvavo ir 19 Lietuvos teatruose bei filmuose dirbantieji dailininkai. Spaudoje minimi šios sritys specialistai: L. Trukys, R. Skorigailaitė, M. Percevas, V. Mazūras, D. Matulionis, jaunieji dailininkai — V. Idzelytė, A. Jacovskis, A. Kariniauskas. V. Kat.

Prisikėlimo Parapijos Kredito Kooperatyvas

999 College St., Toronto, Ont. • Telefonai: 532-3400
M6H 1A8 • 532-3414

AKTYVAI — virš 16 milijonų	
KASOS VALANDOS:	MOKA UŽ:
Pirmadieniais 10-3	term. indėlius 1 metų 10%
Antradieniais 10-3	term. indėlius 2-3 metų 9 1/4%
Trečiadieniais uždaryta	pensijų ir namų s-tas 9%
Ketvirtadieniais 10-8	taupomąsias s-tas 9%
Penktadieniais 10-8	depozitų čekių s-tas 6%
Šeštadieniais 9-1	DUODA PASKOLAS:
Sekmdieniais 9.30-1	asmenines 10 1/2%
	nekiln. turto 10 1/4%
	investicines 10 1/2%

Skyrius ANAPILYJE veikia sekmdieniais —
9.30 v.r. iki 1 v.p.p.

Nemokama visų narių gyvybės drauda pagal santaupų dydį iki \$2,000, asmeninių paskolų, mirties ir invalidumo atvejais — iki \$10,000. Parduodami "American Express" kelionių čekius ir pinigines perlaides. Nemokamas čekių ir sąskaitų patarnavimas. • Mūsų tikslas — ne PELNAS, bet sąžiningas PATARNAVIMAS lietuviams.

LIETUVIO SAVININKO VAISTINĖ

MARGIS DRUG STORE

JOHN V. MARGIS, Phm. B.

408 Roncesvalles Ave. Tel. 535-1944

PRIMA "ONTARIO DRUG BENEFIT" RECEPTUS.
VAISTAI, KOSMETIKOS PREKĖS IR KT.

NEMOKAMAS PRISTATYMAS Į NAMUS

MARGIS DRUG STORE TURI "LOTTARIO" LOTERIJOS
SKAITYTUVĄ (KOMPIUTERĮ)

PROGRESS

REAL ESTATE LTD.
REALTOR
1072 Bloor St. W.

Perkant ar parduodant nekilnojamojį nuosavybę visada

Jums sąžiningai patarnaus A. Blūdžius

Telefonai: 534-9286 • namų 537-2291

AUTORITE SALES & SERVICE

1636 Dundas Street West,
Toronto, Ontario M6K 2M4 Telefonas 531-1331

BLOOR AUTORITE GARAGE

296 Brock Avenue
(Tarp Dundas ir College) Telefonas 531-1305

★ Automobilio saugumo pažymėjimai (Mechanical Fitness Certification)
★ Sąžiningas ir patikimas patarnavimas. • Visi automobilių mechanikai
★ taisyklės. • Sniginės ir paprastos padangos, MICHELIN, B. F.
★ GOODRICH, RADIAL ir kt. Savininkas FRANK PETITT

TIM'S AUTO BODY LTD.

Visų rūšių automobilių išorės (body) taisyklas bei dažymas (bake oven) ir visi mechaniniai taisyklės. Parduoda variotus automobilius.
24-28 Howard Park Ave. (arti Dundas St. W.) FILTSOS BROS

Toronto, Ont., M6R 1V5

Telefonai 533-8451, 533-8452

Lietuviška maisto gaminių krautuvė

PARKSIDE MEAT MARKET

335 Roncesvalles Ave.,
Toronto, Ontario Telefonas 535-1258

• Užsakymai priimami telefonu • Nemokamas pristatymas •

ANKA & PETER/photographers

2374 Bloor Street West, Toronto, m6s 1p5 769-4488

Specialistai vestuvinių nuotraukų, portretų ir kitų
fotografinių darbų

P. ir T. SERVICE CENTRE garažas

(1862 Mattawa Ave., Mississauga, L4X 1K1, tel. 279-4371)

Važiuoti į vakarus Dundas St. W. nuo 427 kelio 1 mylių, sukti kairėn
prie pirmųjų šviesų (į pietus) Wharton Way, važiuoti Wharton Glen
gatve tiesiog į garažą.

• Sąžiningai atliekame visus automobilių mechaniskus patarnavimus. •
Savininkai: A. Paškevičius ir J. Tamošiūnas

Simon's TELEVISION

Savininkas — V. SIMINKEVIČIUS

2385 Dundas St. W., Toronto Tel. 532-8772

Netoli Lietuvių Namų prie Bloor-Dundas požeminio.

Nuomojam, taisymas, parduodam "ADMIRAL" ir kitų firmų
televizijas bei "stereo" aparatus.

Lietuviška
maisto
krautuvė

EUROPEAN MEAT & DELICATESSEN

2899 Bloor St. W., prie Prince Edward
Tel. 233-9783 NAUJI LIETUVIAI SAVININKAI

Toronto skautės Kaziuko mugėje Prisikėlimo parapijos salėje Stp. Varanka

SPORTAS

Lygumos slidinėjimo pirmenybės

Kovo 4 d. Moonstoneo vietovėje, kaip baltiečių pirmenybių tase, įvyko lygumos slidinėjimo pirmenybės. Iš šių davinų buvo atrinkti ir lietuvių pirmenybių laimėtojai: vyrų 10 km — 1. A. Gataveckas (A) 55:01, 2. P. Vitas (V) 58:35; moterų 5 km — 1. V. Kijauskaitė (Z) 32:32; jaunių 5 km — 1. P. Kijauskas 28:40 (Z), 2. R. Kizys 31:39, 3. T. Kizys 35:58 (abu Žaibo); veteranų 10 km — 1. V. Čiurlionis (Z) 58:12.

Pirmenybės vyko lyjant. Tai žymiai pakenkė pasekmėms. Po dviejų dienų varžybų galutinė klubinių laimėtojų padėtis taip atrodė: 1. Klevelando Žaibas 56:0; 2. Vytis 27:0; 3. Aušra 21:0; Bostono Grandis 19:5; Cikaga 19:0.

Laimėtojų buvo įteiktos vienkartinės dovanos: klubinė taurė (H. Lapo), iškiliam slidininkui — A. Skrebūno ir iškiliam slidininkei — Alg. Bielskaus.

Pirmenybės nebuvo gausios. Trūko geriausių mūsų slidininkų. A. S.

SPORTAS LIETUVIJOJE

Augščiausios vyrų rinkinio lygos pirmenybėse žaidžia Kauno "Granito" komanda. Maskvoje buvo užbaigtas pirmasis šių žaidynių ratas, pradėtas Kijeve. Ten kauniečiai lydėlo nesėkmė, nes jiems pavyko laimėti tik vienerias rungtynes. Geriausi Maskvoje, kur "Granitas" laimėjo trejas rungtynes, vienerias su žaidė lygomis ir dvi pralaimėjo. Dvylikos komandų sąrašas granitėčiai su 9 taškais dabar užima IX vietą. Pirmoji vieta priklauso Maskvos kariškių CASK klubui su 22 taškais, II — Maskvos MAI su 19, III — Minsko ASK su 17. Paskutinėje vietoje yra Rygos "Ceitniekas", turintis tik vieną tašką.

Lygumos atletikos varžybose Alžerijoje dalyvavo grupė Lietuvos lengvatelečių. Po du aukso medalius parsivežė: vilnietis A. Sabonis, į tolį nušokęs 7 m 18 cm, trišuolyje — 15 m 85 cm; vilnietė A. Kastekaja, 200 m nubėgusi per 25,1 sek., 400 m — per 58,3 sek.; klaidėdė J. Putnienė, nustūmusi rutulį 13 m 42 cm, numetusi ietį 55 m 62 cm. Vieną aukso medalį laimėjo kauniečiai E. Tatarūnas už jieties metimą. Jo pasiekta rezultatas — 75 m 62 cm.

Naujamietinis vaikų krepšinio turnyras "Vilnius-79" ši kartą įvyko pavėluotai dėl metų pradžioje siutusio didelio šalio. Turnyre dalyvavo miestų rinktinės, kurias sudarė juose veikiantys krepšinio mokyklos. Vilniaus mergaitės, trenerio S. Gėdimo auklėtinės, pirmąsias rungtynes pralaimėjo talnietėms 45:51, bet vėliau atsigaivino ir tapo turnyro čempionėmis. Antrą vietą užėmė Talnės mergaitės, trečią — Kauno. Berniukų grupėje stipriausi buvo klaidėdėčiai, treniruojami P. Jefišovo, nepatyrę nė vieno pralaimėjimo. Antroji vieta teko kauniečiams, trečioji — vilnietėms. Turnyre dalyvavo 7 mergaičių ir 7 berniukų komandos.

Lietuvos teniso žiemos pirmenybėse Klaipėdoje varžėsi 10 pažėgiausių tenisininkų ir 12 tenisininkių. Moterų čempionė netikėtai tapo Kauno J. Jablonskio vardo vidurinės mokyklos dešimtokė Birutė Sližytė, jau pogrūpyje nugalėjusi vilnietę sporto meistrę A. Vaitkienę 7:6, 6:2. Baigmėje ji laimėjo susitikimą su kauniečio sporto meistrė N. Gudavičienė 6:7, 6:4 ir 7:5. Antrą vietą užėmė N. Gudavičienė, trečią — A. Vaitkienė. Vyrų grupėje pagrindinė kova vyko tarp kauniečio G. Remeikio ir vilnietės V. Mažeikos. Pergalę išsikovojo G. Remeikis rezultatu 6:3, 6:3, antroje vietoje palikęs V. Mažeiką. Trečią vietą užėmė kauniečiai A. Kančas, įveikęs kauniečią S. Labanaušką 6:3, 3:6, 6:1. Klaipėdos teniso federacija savo keturis prizus įteikė: pirmenybių laimėtojams B. Sližytei ir G. Remeikiui, jauniausiam tenisininkui vilnietui R. Mugevičiui ir geriausiai sužaidusiai klaidėdėtei N. Krūminytei.

Antrosios Pabaltijo bokso pirmenybėse Panevėžyje susitiko Lietuvos, Latvijos ir Estijos boksininkų rinktinės. Laimėjo Lietuvos rinktinė, nugalėjusi estus 9:0, latvius — 6:3.

Kovojama buvo dviejose svorio grupėse — daugiau kaip 85 kg ir iki 85 kg. Absoliučiu Pabaltijo čempionu tapo kauniečiai J. Silevičius, laimėjęs pirmosios grupės kovas. Antroji vieta šioje grupėje teko latviui H. Runkovskiui, trečioji — latviui Zakarevskiui. Lengvesnio svorio grupėje (iki 85 kg) I vietą laimėjo vilnietis A. Jančiauskas, II — vilnietis V. Oleinikas, III — Latvijos atstovas S. Kučinas.

VYČIO ŽINIOS

Visuotinis Vyčio susirinkimas — šį sekmadienį, kovo 25 d., 2 v.p.p., Toronto Lietuvių Namuose. Bus renkama nauja klubo vadovybė ir aptariama ateities veikla. Visų narių dalyvavimas būtinas.

Pasaulio pirmenybėms besirušiant, Montrealyje buvo surengtas stambus stalo teniso turnyras. Šalia geriausių Kanados stalo tenisininkų į šį turnyrą buvo pakviesti ir pajėgiausi JAV žaidėjai. G. Nešukaitis šiame turnyre, žaidžiant kiekvienam su kiekvienu, laimėjo III vietą.

Vytis C (14) — Holy Rosary 40:25. CYO pirmenybėse Vyčio jauniai C sužaidė vienas iš geresnių rungtynių ir nesunkiai įveikė H. Rosary krepšininkus 40:25. Žaidė: R. Karpis 9, P. Karpis, J. Azubalis 1, R. Stanulis 4, J. Namikas 16, A. Slapšys, A. Dunderas 6, E. Stanulis 4, R. Marcinkevičius.

Vytis C (14) — Aušra 39:33. Tų pačių pirmenybių rungtynėse Vytis įveikė Aušrą 39:33. Gerai žaidė R. Marcinkevičius, įmetęs beveik pusę komandos krepšių — 16. Be to, žaidė: R. Karpis 12, J. Aukštaitis, P. Karpis 2, J. Namikas 7, E. ir R. Stanulis, A. Dunderas 2.

Vytis A (18) — St. Peters 39:54. OYO rungtynėse pralaimėta St. Peters komandai 39:54. Žaidė: G. Sendžikas 12, K. Banellis 4, E. Augaitis 6, A. Radzevičius 6, A. Kišonas 11, T. Kasperavičius, A. S.

HAMILTONO KOVAS

Atvirose Binbrook stalo teniso pirmenybėse dalyvavo ir Kovo atstovai. Iki 17 m. amž. grupėje II v. laimėjo Ramona Raguckaitė, kurią baigmėje įveikė jaunis Ch. Nicholls 1:3. Trečią vietą užėmė Dana Bernotaitė, nugalėdama Daivą Koperskytę 0:2. Paguodos rate nugalėtoja liko Ramona Bernotaitė, įveikdama M. Koch 2:1.

Atvirose rytinės Kanados stalo teniso pirmenybėse Toronte kovo 24 d. Kovui žada atstovauti penki žaidėjai. K. B.

Skautų veikla

• LSS suvažiavimo prezidiumo pranešimu LSS tarybos pirmosios pirmininku išrinktas buvęs LSB vyr. skautininkas v. s. fil. Sigitas Miknaitis iš Cikagos. Garbės teismo pirmininku išrinktas v. s. Antanas Bobelis iš Niujorko ir kontrolės k-jos pirm. — v. s. fil. Vaclovas Tallatkepa iš Cikagos.

• "Satrijos" ir "Rambyno" tuntų Kaziuko mugės metu kovo 4 d., paravinėjant lankytojams širdėles, "Skautų Aidui" surinkta \$481.68. Tai jau įsitvirtinusi tradicija mugės metu prisiminti savąją spaudą. Šios tradicijos pradininkė s. B. Abromaitienė tam reikalui suburia talkininkų būrelį. Šiais metais jame dalyvavo skautininkės V. Kalendrienė, V. Grybienė ir A. Biškevičienė; taipgi ir nuolatinės rėmėjos — O. Indrelienė, I. Baltakienė ir J. Vanagenienė. Mugės lankytojų skaičius šiais metais buvo gal kiek mažesnis, bet drėvas gana gerai papildė savo išdus, pardavinėdamas rankdarbius ir skatūnų. Mugė atidarė rajono vadovas v. s. K. Butūra.

• Kovo 11 d. bendrojo skautininkų-kū suiejoj, kurio buvo pakviesti ir šeimų nariai, atsisveikinta su ilgamečiu rajono vadovu v. s. K. Butūra, įteikiant jam lietuvišką albamą ir sėsei D. Batūrienei — gėlių puokštę. Naujai išrinktam rajono vadui v. s. V. Skrinkui įteiktas pereinamasis kaklaraiščio žiedas su įrašu "Kanada". Sueiga pajavairinta dainelėmis bei nuotaikingais skaitiniais (A. Biškevičienė, C. Senkevičius). Sueigai vadovavo senėnės ps. B. Palilytė. Prie kavutės pasidalinta įspūdišiais ir papendrata. Dalyvavo apie 50 asmenų.

(Atkelta iš 1-mo psl.)

nešė vadinamasis paslaugų skyrius, apimantis kanadiečių keliones į užsienį, pinigų investavimą užsienio šalyse, užsienin iš Kanados išsiųstus akcinių bendrovių dividendus. Vilties šiek tiek teikia netikėtai kanadiško dolerio vertės pakilimas vienu centu iki 85,48 amerikietiško cento. Priekštas tebėra nežinoma, išskyrus faktą, kad finansinėje užsienio rinkoje staiga padidėjo kanadiškų dolerių paklausa. Tai greičiausiai bus tik laikinys reiškinys.

Otavoje sudaryta nauja antiinfliacijos komisija, kuri betgi neturės jokios praktinės galios, išskyrus pranešimus apie perdidelį kaikiurių bendrovių pelną ir teisę reikalauti iš visų bendrovių jos tyrimams reikiamos medžiagos. Komisija negalės reikalauti kainų ar atlyginimų sumažinimo, kaip kad darė šias kontroles tvarkiusi antiinfliacinė taryba. Dėlto jos sudarymą daug kas sieja su artėjančiais federacinio parlamento rinkimais. Opozicinių partijų vadai ir atstovai primena, kad per 10 metų Kanada jau turėjo 4 tokias komisijas ir kad pastaroji yra penkta. Per tą laiką varotojų išlaidos už tą patį gaminių bei paslaugų sąrašą nuo \$9.41 pakilo iki \$18.27, beveik padvigubėdamos. Veiksminiausia buvo kainų bei atlyginimų kontrolė tvarkiusi antiinfliacinė taryba, turėjusi reguliavimo teisę, bet jos darbas buvo užbaigtas 1978 m. gruodžio 31 d. Tolimesnis šios institucijos palikimas būtų buvęs nuostolingas premjero P. E. Trudeau liberalų vyriausybei šimteminiuose parlamento rinkimuose. Dėlto dabar ir pasitenkinama nauja komisija, kuri negali sumažinti nei perdidelio atlyginimų bei pelno, nei peraugusių kainų. Finansų min. J. Cretenas taipgi pranešė, kad 2-15% sumažinamas maitis iš užsienio įvežamos daržovės, kol jas vasarą galės pakeisti Kanadoje užaugintos. Tai daugiausia liečia vaisių sultis ir daržoves iš JAV. Tačiau ir šiuo atveju tegalima laukti kainų sumažėjimo tik vienu kitu centu.

Kanados statistikos duomenimis, nedarbas Kanadoje, matuojamas sezoniniu masteliu, vasario mėnesį nuo 8,1% sumažėjo iki 7,9%. Toks nuostimtis paskutinį kartą buvo tik 1977 m. birželio mėnesį. Šiais duomenimis ypač džiaugiasi liberalai su savo premjeru P. E. Trudeau, bet rimtos prieštasties džiaugsmui juose nemato opozicinės partijos. Praktiškai konstatuojamas tik labai nežymus bedarbių skaičiaus sumažėjimas 23.000 nuo 977.000 sausyje. Taipgi neužmirština, kad daug bedarbių jau negauna pašalpų iš nedarbo draudimo fondo ir kad jie nefigūruoja oficialiame

Ateitininkų žinios

Toronto ateitininkų metinė šventė įvyks balandžio 21-22 d. Šventės metu įžodį duos studentai, moksleiviai ir jaunučiai. Įžodžiai pasirošimas jau pradėtas tuoj po Kalėdų. Studentai ir moksleiviai daro susirinkimus kiekvieną sekmadienį, o jaunučiai — kas antrą savaitę.

Ateitininkų stovykla Wasago įvyks liepos 15—28 d. Kadangi šiais metais tuo pačiu laiku vyksta jaunimo kongresas Vokietijoje, tai daugelis jaunimo, kurie vadovaudavo stovykloms, išvyksta į kongresą. Norį stovykloje būti vadovais prašomi kreiptis į dr. O. Gustainienę. Stovyklautojų amžius — nuo 7 iki 18 metų. Stovykla bus suskirstyta į dvi grupes.

Moksleiviai turėjo savo gėvėnės susikauptimą seselių namuose. Tema — "Atsinaujinimas". Visą programą paruošė ir įvykdė patys moksleiviai.

• Romuvos stovyklavietei aukoj: P. Gulbinskas \$50, St. Draugielienė \$25, D. Trinkūnienė \$10. Skautiškas ačiū.

• Mindaugo drėvės žiemos varžybose dabar pirmąja "Žirgu" skiltis su 1849 taškais (skilt. Paulius Karosas). Juos nori iki pavasario pralenkti "Briedžiai", dabar surinkę 1685 taškus (skilt. A. Saplys). "Lapinių" skiltis baimės įvaro "Briedžiams". Ji turi 1648 taškus (skilt. P. Sukauskas). Sekanti drėvės sueiga — kovo 26 d. Prisikėlimo Parodų salėje. Iškyla į Romuvą — birželio mėn. I pat. I. išlaikė egzaminus E. Augaitis; II pat. I. — S. Namikas.

• Hamiltono "Širvintos" ir "Nemuno" tuntų Kaziuko mugę kovo 11 d. aplankė L. Kalinauskas, C. Senkevičius, V. Grybienė, B. Abromaitienė, E. Grybas, S. Kazilevičiūtė ir V. Skrinkas. Pastarasis parsivežė loterijos laimikį — A. Pilypaičio padovanotą radijo aparatą. Mugė buvo turtinga ir gausiai lankoma. C. S.

• Lietuviškoji spauda yra tautinės gyvybės maitintoja.

Kanados įvykiai

bedarbių sąrašą. Šia proga džiaugsmo neteikia ir Kanados nedarbo palyginimas su ta pačia problema kitose valstybėse. Jeigu Kanada turi 7,9% bedarbių, tai Japonijoje jų t. 2,3%, V. Vokietijoje — 4,2%, JAV ir Britanijoje — 5,7%, Italijoje — 7,5%.

Kanados radijo ir televizijos taryba, pratesdama televizijos stočių leidimus, tyrė jų programmas, reikalaujama didesnio kanadiško turinio. Nemaionioje situacijoje atsidūrė valstybinė CBC bendrovė, kas metai gaunanti apie \$500 milijonų iš valstybės išdo, paaiškėjus nuolatiniam žiūrovų skaičiaus mažėjimui. 1967 m. CBC televizijos tinklas turėjo 34,6% visų žiūrovų Kanadoje, o 1976 m. — tik 22,5%. Tame pačiame laikotarpyje privačios televizijos stotys savo žiūrovų skaičių padidino nuo 43,2% iki 52,3%, valdžios išdų nepadarėdamos nė cento išlaidų. CBC vadovai teisinasi, kad privačių stočių populiarumą padidina gausesnės amerikietiškos programos. Faktas betgi lieka faktas, kad tos privačios stotys daugiau žiūrovų susilaukia ir žinių bei kitose programose, nieko bendro neturinčiose su JAV. Kyla klausimas, ar negeriau būtų to-

kiu atveju parduoti CBC bendrovę privatiems sluogsnams, kur ji turėtų remtis ne valdžios pašalpomis, o savo suteiktomis pajamomis. Amerika turi tris privačių bendrovių televizijos tinklus, kurie patys rūpinasi savo programomis bei pajamomis ir taipgi transliuoja specialias laidas, kai jų prireikia vyriausybei dėl atitinkamų įvykių. CBC, atrodo, serga biurokratinio substabarėjimu, kuris yra būdingas garantuotą pajamą turinčioms valdinėms įstaigoms.

Kalgaryje dirba apie 2.000 paštininkų, kurie nukentėjo dėl savo kolegų nerūpestingumo. Vasario 14 d. iš Otavos visiems paštininkams buvo išsiųsti "T-4" kvitai, žymintys 1978 m. uždarbį bei padarytus pajamų mokesčio atskaitymus. Dabargi paaiškėjo, kad kalgaričiams skirta "T-4" kvitų siunta dingo ... pašte, nepasiekusi adresatų. Ji reikalinga pajamų mokesčio blankams užpildyti ir Otavon pasiųsti iki š. m. balandžio 30 d. Šis incidentas primena jau anksčiau girdėtus siūlymus, kad paštininkams ir jų atlyginimas turėtų būti siuntinėjamas paštu. Galbūt tada, besirūpinant savomis siuntomis, pagerėtų pašlaugos ir kitų kanadiečių siuntoms.

REAL ESTATE LTD.

22 Hedgewood Rd., Willowdale, Ontario M2L 1L5

Kanados, Ontario ir Toronto Real Estate Board narys

Telefonas 536-2738. Jeigu niekas neatsiliepią,

skambinkite 489-1543.

BLOOR-JANE, atskiras rupių plytų namas, 6 kambariai per 2 augštus, (gumwood medis), modernios 2 virtuvės ir prausyklos (viena pirmame augšte), vandens šildymas; įvažiavimas ir garažas; arti Bloor-Jane požeminio; prašo \$75.900.

INDIAN RD.-BLOOR, atskiras 10 kambarių namas, arti Lietuvių Namų, naujas vandens šildymas, 3 virtuvės, 3 prausyklos, gilus sklypas, 2 garažai; vienas atviras mortgičius; prašo \$89.900.

INDIAN RD.-HOWARD PARK. Dvibutis, atskiras (paskirstytas į 4 butus), 4 modernios virtuvės ir prausyklos, iš viso 12 kambarių; pajamos \$890.00 į mėnesį, be to, butas savininkui; pastatas gerame stovyje; dviejų augštų; įmokėti apie \$80.000.

BROCK — DUNDAS, dvibutis, 11 kambarių per 2 aukštus; trys garažai, gerame stovyje, prašoma kaina — \$52.900, įmokėti \$3.000.

REIKALINGI NAMAI PARDAVIMUI.

NUOLAIDA LIETUVIAMS SAVININKAMS
UŽ PARDAVIMĄ.

Taupyk ir skolinkis

Pirmutiniame ir didžiausiame
TORONTO LIETUVIŲ
KREDITO KOOPERATYVE

PARAMA

MOKA: 10% už 1 m. term. indėlius
9 1/4% už 3 m. term. indėlius
9 1/4% už pensijų ir namų planą
9 1/4% speciali taup. sąsk.
8 1/4% už taupymo s-tas
6% už čekių s-tas (dep.)

IMA: 10 1/2% už asm. paskolas
10 1/4% už mortgičius

AKTYVAI virš 22 milijonų dolerių

Asmenines paskolas duodame iki \$50,000 ir mortgičius iki 75% įkainoto turto. Visų narių gyvybė apdrausta santaupų dydyje, bet nedaugiau \$2,000. Asmeninės paskolos mirties atveju apdraustos iki \$10,000. Nemokamas čekių ir sąskaitų patarnavimas — pinigines perlaides, kelionės čekiai (American Express) Kitos paskolos: (Line of Credit) ir antrieji mortgičiai.

KASOS VALANDOS: pirmadieniais, antradieniais ir trečiadieniais — nuo 10 val. ryto iki 3 val. po pietų; ketvirtadieniais ir penktadieniais — nuo 10 val. ryto iki 8 val. vakaro; šeštadieniais — nuo 9 val. ryto iki 1 val. po pietų (liepos ir rugpjūčio mėnesiais uždaryta)

BOSTINĖ: Lietuvių Namai — 1573 Bloor Street West,
Telefonai: 532-8723 Toronto, Ontario
ir 532-1149 M6P 1A6

ED. KONDRATAS, siuvėjas

1113 Dundas St. W.,
Toronto, Ont. M6J 1W9 Tel. 533-5454

Lietuviška "Real Estate" įstaiga St. Petersburg, Floridoje

ANGELE E. KARNIENE Broker • Realtor
Notary Public Residencijos • motelių • sklypai
Daugiabučiai (kondominijai)
Nuomojimo patarnavimas

3701 Gulf Blvd., St. Petersburg Beach, Florida, 33706
Telefonas (813) 360-24

Lietuviai Čikagoje

K. A. SAULAITIS

LITUANISTINIŲ MOKYKLŲ 1979 m. JAV LB švietimo taryboje užsiregistravę 28, kurių trys yra naujos: Detroito „Aušros“ lit. mokykla su vienu mokytoju ir 10 mokinių, Pitsburgo suaugusiųjų lit. mokykla su 20 mokinių ir sešėli dešimtys, Park Forest, Ill., suaugusiųjų kursai su 26 mokiniais. Trijų mokyklų nebėra sąrašas — Elizabeth, Baltimore ir Waterbury. Kaikurie šių miestų mokiniai lanko gretimų vietovių lit. mokyklas. Mokyklų skaičius 1978-1979 mokslo metais — 1,718, o mokytojų — 264. Sumažėjo mokinių 112 arba 6,5%. Metinė mokyklų samata siekia \$160,000. Didžiausia yra K. Donelaitio mokykla Čikagoje — 263 mokiniai ir 23 mokytojai su \$23,000 metine apyvarta. Per 100 mokinių turi dar Dariaus — Girėno mokykla Čikagoje, Marquette Parko, Lemonto, Klevelando, Detroito „Žiburio“, Maironio Niujorke ir Los Angeles lit. mokyklos. Aštuonios mokyklos turi 20 ar mažiau mokinių.

PARAMA LITUANISTINĖS mokyklos JAV LB švietimo taryba skirstė savo vasario 28 d. posėdyje. Išdalinę \$10,500 pagal prašymus, kurių suma dvigubai didesnė. Šie pinigai gauti iš Lietuvos Fondo ir lituanistinių mokyklų pajamų 1978 m. pabaigoje, sutelkusio apie \$3,000. Lietuvių Fondas pagėdavo, kad kiekviena mokykla gautų nors simbolinę \$100 sumą, neatšaukiamą (pirmoji laida išmesta). Finansinė mokyklų našta palengvinti švietimo taryba buvo įregistruota atskira korporacija Illinois valstijoje ir gavo federacinį nuo mokesčių atleidimą. Tuo būdu lituanistinės mokyklos gali savo aukas pervedti per švietimo tarybos knygas ir gauti mokesčių dokumentus kartu su čekiu už tą patį sumą. Plačiau apie šią privilegiją aiškina sausio 28 d. bendrasis 11 nr. Pajamų pervedimo tvarko išdėtininkas Jeronimas Gaizulis (7120 So. Ridgeway Ave., Chicago, IL 60629).

JAV IR KANADOS MOKYTOJŲ studijų sąveiką, kaip jau anksčiau skelbta, įvykė tautų pranciškonų vasarvietėje Kennebunkport, Maine, nuo liepos 7 iki 14. Dalyviai registruojasi švietimo taryboje, o naktines ir valgio reikalus kreipiasi tiesiai į pranciškonus (St. Anthony's Monastery, Kennebunkport, ME 04046, USA). Augstesniųjų mokyklų bei kursų reikalų vedėjas kun. Juozas Vainys, SJ, mokytojų savitębė vadovavo lietuvių kalbos psichologinio kursui, kuris vasario ir kovo mėnesį duodamas Čikagoje suaugusiems. Kurso turinys — naujoji rašyba, skrybia, dažniausias klaidų, svetimybės. Savaitės vedėjų pakviestas rytinio prakaito lit. mokyklų inspektoriaus Antanas Masionis iš Niujorko.

DAUŽVARDŽIO FONDO — Lietuvių žurnalisto, Sąjungos 1978 m. premijų sąrašas, kuris anksčiau buvo „Tėviškės Žiburio“ paskelbtas, truko dviem savaitėms. Po \$50, ypač už bendradarbiavimą „Skautų Aido“, gavo čikagiešis Vilijus Dundzila (taip pat „Mūsų Žinių“ jaunimo puslapio redaktorius) ir losangelietis Regina Vilkaitė. Čikagoje esanti Daužvardžio fondo valdyba pagerbė 16 jaunų spaudos bendradarbių, išdalinę premijas \$975.

JAUNIMO KONGRESO registratoriai (JAV keliautojas) PLB būstinėje Čikagoje iki registracijos oficialios baigtimo dienos II. 16 buvo gavę JAV kvotos JK stovyklai 200 anketų, o vėliau paštu ir kitais būdais.

FRANK BARAUSKAS LTD., Realtor
3828 BLOOR STREET WEST, ISLINGTON, ONTARIO

- NAMAI
- VASARNAMIAI
- ŪKIAI

Stoyner, Springhurst, Wasaga, Collingwood (705) 445-8819 atstovas MARIO TURCO

ISTAIGOS 233-3323 NAMŲ 743-0100

BALTIC EXPORTING CO.
Siuntiniai į Baltijos kraštus ir Sov. Sąjungą

- Prilimamė užsakymus ir maisto siuntinių iš Danijos.
- Perime įvairių medžiagų ir kitų prekių, tinkamų siuntimui

DARBO VALANDOS: 9 v.r. — 5 v.p.p. (po 5 v.p.p. susitarus telefonu); šeštadieniais 9 v.r. — 4.30 v.p.p.; trečiadieniais uždaryta

492 Rensselaer Ave., Toronto, Ont. M6R 2N5 Telefonas 531-3098 Savininkai S. ir F. Janavičiai

DRAUDA
BALIO MASKELIŲNO INSURANCE AGENCY LTD.
Tel. 251-4864, 251-4025, 251-4824 • Namų: 277-0814
2405 Lakeshore Boulevard West, Suite 403 Toronto, Ontario M8V 1C6

VISŲ ROSIŲ DRAUDA • 20 METŲ PATIRTIS • ĮVAIRIŲ DRAUDOS BENDROVIŲ ATSTOVYBĖ •

Ir mes dalyvavome Lietuvos nepriklausomybės šventės programoje Toronte-Mississaugoje Nuotr. R. Puteris

JAUNIMO KONGRESO ŽINIOS

Vokietijos lietuvių jaunimo atstovai iš III PLJK paryžė žinią, kad sekantis kongresas turėtų įvykti Europoje. Dage, lis Vokietijos lietuvių abejojio ir manė, kad tai bus perdidelis projektas, ypač finansinių atžvilgiu. Toki kongresą reikia gerai paruošti, sudaryti įdomią programą, surasti vietas bei palapas renginiams, informuoti spaudą, žmones, praveisti registraciją, priimti atvykstančius ir t.t.

Labai taupus biudžetas aiškiai rodė, kad paruošiamiesiems darbams reikia 40.000 DM. PLB sutiko remti kongreso programą ir atvykstančius jaunuolius iš užsienio, ypač jaunuolius iš P. Amerikos.

Organizacines išlaidas sutiko padengti patys Europos lietuviai. Lešu telkini rūpintis apsiėmė VLB valdyba. Ji atidarė banko sąskaitą šiam tikslui ir prašė Vokietijos lietuvių remti jaunimą. Valdyba suruošė sodo šventę, kurioje patys valdybos nariai su talkininkais aptarė sūčius.

Valdybą sudarė: pirm. J. Sabas, vicepirm. V. Svila, J. Tendegolskis, sekr. dr. A. Veigeliene ir narys A. Lipšys.

Sodo šventė davė per 4.000 DM pelno. Panašias šventes su ruošė mažoji Miesau apylinkė ir Muencheno šokių grupė „Ratukas“. Pirmoji sutelkė 500 DM, antroji — per 1300 DM.

Pirmasis tikstantininkas buvo kun. K. Gulbinas. Iki 1978 m. gruodžio 31 d. tikstantininkų eilės įsiriškė: dr. Veigeliene — 2.000 DM, St. Simkus ir Vyt. Sutkus po 1500 DM, G. Glemžienė — 1200 DM (kas mėnesį pasiūdavo 100 DM) ir kun. V. Bernatavičius — 1200 DM.

500 DM — didžiausias aukos Vyt. Pundzevičius, dr. A. Gerutis iš Sveicarijos, kun. K. Senkus (500 DM) ir nemažai plokštelių, kurių pelnas lieka kongresui. J. Norkaitis, dr. J. Norkaitis ir A. Griniene, dr. V. Raišys 1978 m. paaukojo 700 DM, o šiais metais per Vasario 16 minėjimą Stutgartėje įteikė IV PLJK pirm. A. Smitui dar 500 DM ir tapo tikstantininku. Po 500 DM paskyrė Raudonasis Lietuvos Kryžius ir „Labdarai“ VLB iš savo pajamų paskyrė 2000 DM kongresui.

Iš viso iki 1978 m. gruodžio 31 d. gauta per 26.000 DM. Šalia stambių aukų, buvo labai daug smulkesnių. Pasirodė, Vokietijos lietuvių „supratę“ kongreso reikala ir jaunimui yra labai duosnūs. Jeigu aukos nesurinktų, tai 40.000 DM suma bus surinkta, ir kongreso ruošos darbai Vokietijos Lietuvių Bendruomenei nuostolių nepadarys.

IV PLJK ruošos komitetas nuosirdžiai dėkoja visiems aukotojams ir tiki, kad iš viso pasaulio suvažiavęs lietuvių jaunimas jų neapvils.

Vasario 17 d. įvyko IV PLJK kultūrinės komisijos posėdis. Prie komisijos darbų prisijungė Danguolė Kvikiytė, kuri, atvykus iš Čikagos, mokytojausia Vasario 16 gimnazijoje, Rūta-Ōna Šiulytė

ATA ZIGMUI LAURINAVIČIUI

mirus, jo žmoną MAGELONĄ, sūnų VIKTORĄ, seseris — SOFIJĄ ir ELENĄ, brolių STASĮ bei jų šeimas nuosirdžiai užjaučiame —

Pranas ir Domicelė Jankai
Danutė ir Robert Tatti
Rūta ir Richard Wesolowski
Vytas ir Patricia Jankai
Algimantas ir Anna Jankai

SKAITYTOJAI PASISAKO

LITUVIŲ BENDRUOMENĖ

LB laisvajame pasaulyje yra vienišė lietuvių organizacija, kuri nėra nei ideologinė, nei politinė, nei profesinė ar ekonominė, o tik tautinė. Lietuvių tauta yra viena, todėl ir LB turi būti viena. Ji skirtingai tvarkosi įvairiuose kraštuose, bet visus jungia PLB valdyba. LB apima visus lietuvius, išskyrus komunistus. Ji yra virš visų lietuvių organizacijų, klubų, draugijų, nes ir jų organizacijai nariai įeina į Lietuvos Bendruomenę. Galia, kad yra lietuvių, kurie bando sudaryti daug lietuvių bendruomenių, tarsi būtų kelios lietuvių tautos. Šiuo atžvilgiu blogą pavyzdį rodo JAV lietuvių.

1978 m. per Čikagoje įvykusį VLK'o seimą vienas čikagietis, sutikęs Kanados lietuvių, pasakė: „Kaip kadaisė rusai pasikvietė Riuriką, kad jie atvyktų ir valdytų Rusiją, nes rusai patys nepajėgė susitvarkyti, taip ir mes, JAV lietuvių, turėsime pasikviesti Kanados lietuvių, kad jie atvyktų ir tvarkytų JAV lietuvių, nes pas mus atsirado per daug organizacijų ir net lietuvių bendruomenių. Jūs Kanadoje gražiai tvarkotės“. Malonu buvo išgirsti tokią pagyrimą Kanados lietuviams, bet turėtų susiprasti ir JAV lietuvių, kurie kenkia lietuvių tautos vieningumui. J.

VLK'o VEIKLA

Dr. Jonas Grinius š.m. „T2“ 6 nr. išskėlė svarbią mintį apie VLK'o ateities veiklą. Išskėlė VLK'ą iš JAV ir Kanadą būtų labai sveikas dalykas. Remiu dr. J. Grinius mintį. Duok Dieve, kad ji gautų eiga. VLK'as atjaunėtų žmonėmis, gautų naujų paskatų savo ateities veiklai. Siandieninis VLK'as reikalingas naujos energijos.

ALTA yra tik vietinio pobūdžio organizacija. Mums, lietuviams, gyvenantiems kituose kraštuose, ji nieko neduoda. Ir tegul ji nepretenduoja valdyti VLK'ą ir Pasaulio Lietuvių Bendruomenę.

Stasys Kasparas, Londonas, Anglija

AKTORES VIESNAGĖ

Komunistinės propagandos laikraštis „Gimtasas Kraštas“ 1978 m. 52 nr. išspausdino pasakalėimą su aktorė Zilvė Klektyte, kuri „Tėviškės“ dr. jos dėka viešėjo Lietuvoje dvi savaites. Ten ji pasakoja savo išpučius: „Lietuva paliko pačius įvairiausias, geriausius išpučius. Tai mano sapno išsipildymas“. Kultūrinis Lietuvos gyvenimas esąs nepaprastai intensyvus, turtingas, visiems prieinamas, o Vakaruose jis esąs skirtingas „tik tam tikram ratui žmonių“, nes visas pasakalėjas brangus. Iš to pareikšmė matyti, kad jaunoji aktorė nepažįsta nei okupuotos Lietuvos gyvenimo, nei Vakarų. Tas pasakalėjas brangumas yra iš pirmo išauktas tvirtinimas. Kas ne kas, bet teatral Vakarose yra visiems

lengvai prieinami. Bet liūdniausia yra tai, kad jaunoji aktorė nematė tikrojo Lietuvos gyvenimo. Jeigu ji pažintų, nesakytu, jog Londone (Britanijoje) neįsakytu gyventi. Aš jos vietoje nebūčiau grįžusi Britanijon ir būčiau pasilikusi kolchozo žemėje. Nežinau pamatytų Lietuvos teatrui ir iš to daryti išvadas apie tautiečių gyvenimą. Taip darydama aktorė pati klysta ir kitus klaidina, pasiduodama sovietiniams propagandistams, kurie Lietuvos vergiją laiko pridingtą teatro ir kitokiomis skraistėmis.

„ZYGIS I LIETUVĄ“

Jonas Vakariss, recenzuojamas knygelę „Zygis i Lietuvą“ „T2“ 1979. I. 25, rašo: „Nedomins jinais apskaičiavimais, nebent būtų istorinių raštų mėgėjas“. Gerb. recenzentas istorinių raštų, matyt, nepriškiria prie apskaičiavimo. Vertimo kokybę laidoja apskaičiavimais pažįstamas autorius A. Tyruolis, gi recenzijos vertei nieko neprieda „apskaičiavimų“ Vakariss slapyvardis.

Eliniai ir apskaičiavimai lietuvių (kad ir nebūdami istorinių raštų mėgėjai, nei šiaip „inirte“ skaitytojai) gali susipažinti su šiuo Lietuvos senosios istorijos šaltiniu pasiunte \$2.95 JAV šiuo adresu: KARYS, 341 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y. 11207, USA.

Z. Raulinaitis

Aukos religinei...

(Atkelta iš 6-to psl.)

Svč. Trejybės, Wilkes-Barre, Pa.	755.74
Sv. Kazimiero, Windsor, Kanada	50.00
Sv. Kazimiero, Winnipeg, Kanada	167.50
Aušros Vartų, Worcester, Mass.	295.00
Sv. Kazimiero, Worcester, Mass.	751.00
Hot Springs lietuvių, Ark.	782.00
Lietuvių misija, Sudbury, Kanada	1,209.00
Otavos lietuvių kapelionija, Kanada	195.00
Sv. Kazimiero lietuvių misija, St. Petersburg, Fla.	52.00
Sv. Tomo Villanova parapija, Goshen, Conn.	100.00
Manchesterio lietuvių, Anglija	111.00
Adelaidės lietuvių parapija, Australija	1,840.00
Brisbanės lietuvių parapija, Australija	273.23
Geelongo lietuvių, Australija	941.07
Hobarto lietuvių, Australija	283.00
Latrobe Valley, lietuvių, Australija	125.00
Melburno lietuvių parapija, Australija	4,340.45
Pertho lietuvių, Australija	179.00
Syd lietuvių, Australija	122.00
Sydneyje lietuvių parapija, Australija	1,569.96
Lietuvos kenciantios-kovojančios Bažnyčios vardu Lietuvių Katalikų Religinė Salpa dėkoja visiems aukotojams. Kas negavo progos per parapiją paaukot, gali savo auką pasiųsti sekančiu antraštu: Lithuanian Catholic Religious Aid, 351 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y. 11207, USA.	
Suminėkite parapiją arba organizaciją, jei norite jos sąskaiton įrašyti savo auką.	
Lietuvių Katalikų Religinės Salpos valdybos vardu — Kun. Kazimieras Pugevičius, reikalaujantis vedėjas	

Kultūrinis savaitgalis Toronte

Kovo 17 ir 18 dienų vakarai buvo skirti kultūriniam renginiams. Šeštadienio vakarą Priskelimo parodų salėje susirinko gana gausus būrys tautiečių (apie 150) į poezijos vakarą, skirtą Kazio Bradūno kūrybai.

Pastarasis atvyko iš Čikagos kviečiamas Priskelimo par. tarybos visuomeninės sekcijos. Jos pirm. Aušra Karkienė predejo vakarą sveikinimo žodžiu ir pakvietė Vl. Saltnirą vakaro įvadan. Kalbėtojas glausiai apibūdino svečio kūrybą ir pažėrė originalių minčių apie poeziją. K. Bradūnas, dvylikos knygų autorius, paskaitė iš kiekvienos savo knygos po porą eilėraščių, pabarstydamas įdomių komentarų, kurie padėjo klausytojams išsivieinti į jo poeziją.

Antroje programos dalyje K. Bradūnas paskaitė iš tryliktosios knygos, dar neišleistos, kurią ketina pavadinti „Užėiga prie Vilniaus vieškelio“. Pažymėtina ypač tai, kad poetas moko kejo nusileisti iš augštojo parnaso į kasdieninę tikrovę ir savo poeziją perduoti visiem sprantama kalba. Nevenias iš klausytojų įsigijo poeto leidinių. Po programos klausytojai dar ilgokai dalinosi išpučiais, girksnodami rengėjų paruoštą kavą.

Sekmadienio vakaras buvo skirtas muzikai bei dainai. Programą atliko europiečių trijulė: fleitistas Petras Odinis, baritonas Dirk Sagemuelleris ir akompaniatorė dr. Raminta Lampsatytė. Vakara surengė visų trijų lietuvių parapijų moterų draugijos. Koncertą pradėjo sol. D. Sagemuelleris, akompaniuojamas R. Lampsatytės. Jis atliko J. P. Reichardo sonatas, J. Brahms'o dainas, F. Martino monologą „Jedermann“, F. Bajoro sakmes. Bene išpuilingiausiai ir dramatiškiausiai skambėjo religinio pobūdžio minėtasis monologas. Su pasitenkinimu sutiko publika lietuviškąs sakmes, dainuojamas lietuvių kalba. Vokiečiai tai nebuvo lengvas uždavinys, bet pavyko sėkmingai. P. Odinis fleitą atliko Locatelli C. Dur, Mozarto D. Dur, C. Debussy, F. Poulenc, B. Dvariono, V. Montvilos ir Kačanausko kūrinius, akompanuojamas R. Lampsatytės. Tai buvo sodrių melodijų pyne, vedžiojusi klausytojus lyriniais keliais. Klausytojai meno nešėjams atsilygino gausiomis katutėmis.

Visi skirstėsi su pakilia nuotaika. Ypač išpuilinga buvo akompaniatorė, kuri virtuozškai, plunksnos lengvumu valdė fortepijoną, sukurdamą atitinkamą spalvingą nuotaiką, atsispinčią ir jos veide.

Mūsų aukotojai. Z. Tumosa iš Elliot Lake, Ont., „T. Žiburiams“ paaukojo \$100, Laima Baitrėnas iš Los Angeles — \$100; sumokėjo už dvi „T2“ prenumeratas — kun. V. Stančūnas, P. Barbatavičius; F. Mackevičius iš Hot Springs, Ark., apmokėjo naują prenumeratą vietinės lietuvių radijo programos „Leiskit i tėvyne“ vedėjai; a. a. p. Augustauskienės atminimui atsuntė „T2“ \$20 Vl. Keršys; vietoje gėlių a. a. Onos Matukynienės laidotuvių proga „T2“ paaukojo \$20 V. H. Puodžiūnai. Ačiū Jums, mieli rėmėjai!

Optical Studio
OKULISTAS R. SCHMID
Naujas adresas:
1586 Bloor Street West,
Toronto, Ont. M6P 1A7
(prieš Lietuvių Namus)
Telefonas 535-6252

Greitas patarnavimas, neaukštas kainas. Gausami kontakto lęšiai (contact lenses).

13 dienų su giminėm!!!
Organizuojamos dvi puikių ekskursijos:
VILNIUS-Ryga liepos 16 — liepos 30 d.
VILNIUS-Minskas rugpjūčio 20 — rugsėjo 3 d.
Kellonės ir viešnagės metu teikiama visapusiška pagalba, ypač keliaujantiems pirmą kartą.

Skambinti tel. 537-3060 • 532-8772
Tel. 537-2165 2385 Dundas St. W., Toronto
Vietų skaičius ribotos. Skubėkite užsisakyti.
SIMON'S, HARMONY TRAVEL SERVICE

DRESHER-BARAUSKAS INSURANCE AGENCY LTD. ir REAL ESTATE REALTOR
W. G. DRESHER
233-3334 - 231-2661 - 231-6226
3830 B Bloor Street West • Islington, Ontario M9B 1K8
Lietuvių kalba patarnauja — V. DRESERIS ir A. MIKSIENE
DARBO VALANDOS: 9 v.r. — 5 v.p.p. ir 6.30 v.v. — 8 v.v., šeštadieniais — 9 v.r. — 12 v.p.p.
Narys „Better Business“ Biuro

INSURANCE * Namų • Gyvybės * Automobilių * Komerciniai
533-1121 Walter Dauginis 822-8480
Insurance Agency Ltd.
1613 Bloor Street West • Toronto • Ontario

Viesėdami Čikagoje, neužmirškite aplankyti N. ir J. VAZNELIŲ

Gifts International Inc.
2501 W 71st STREET, CHICAGO, ILL. 60629
Telefonas 471-1424

Cia gausite lietuviškų knygų, plokštelių, odos, medžio dirbinių. Ypač didelis ginklų išdirbinių pasirinkimas.

V. BACENAS
All Seasons Travel, B.D.
1551 Bloor Street West, TORONTO, ONTARIO M6P 1A5

Visais keliuonų reikalais betkur pasaulyje skambinti
tel. 533-3531
nuo 11 v.r. iki 7 v.v.

TORONTO

Anapilio žinios

— Sekmadienį, balandžio 1, pamažų metu bus daroma vyskupijos rinklė „Share Life“ labdaros institucijoms Toronto vyskupijoje.

— Parapijos rekolekcijos — balandžio 4-8 dienomis. Rekolekcijos vyks rytais 9 v. ir vakarais 7.30 v. Jas ves kun. dr. J. Gutauskas.

— Šį šeštadienį, kovo 24 d., 7 v. v., Anapilyje rengiamas kultūrinis vakaras, kurio programą atliks aktorius J. Ona Kelečius iš Čikagos. Vakara globoja Anapilio Moterų būrelis, kuris po spektaklio visus svečius pavalins.

— Prie pat Anapilio parduodamas vertingas namas, gražiai įrengtas viduje ir puikiai sutvarkytas, su kiemu bei vandens baseinu. Namo kainą palyginti nebrangi.

— Serga P. Daulenskiene ir A. Simkevičienė.

— Pamaldos: šį sekmadienį, 10 v. r., už a. a. Tadą Jakelaitį ir a. a. Juozą Visockį; 11 v. už a. a. Oną Abramaitienę ir a. a. Uršulę Govėdienę.

Lietuvių evangelikų liuteronų išganytojų parapijos žinios

— Pamaldos — sekmadienio rytais 9.30 v. su sekmadienio mokykla.

— Moterų draugijos gavėnios vakaro apmąstymas įvyks kovo 31 d., 7 v. v.

— Verbų sekmadienio rytą 9.30 v., bus Šv. Komunija. Ji taip pat bus teikiama D. Penktadienį, 11 v. r.

— Balandžio 3 d., 8 v. v., renkasi parapijos finansų planavimo komitetas.

— Sveikiname p.p. Dambarus ir p.p. Pamataičius, kovo 3 d. atšventusius savo 25 metų vedybines sukaktis.

— Užuojautą išreiškiame kun. klebonui Petriui Azubaliui bei visai šeimai, jų Motinai mirus.

Lietuvių Namų žinios

— LN narių vajus, paskelbtas vasario mėn., buvo gana sėkmingas. Visuomeninės veiklos koordinacinis komitetas nutarė vajų pratęsti iki balandžio mėn. pabaigos. Vajaus komitetas tikisi iki šių metų pabaigos turėti 2000 LN narių.

— Tradicinis Vėlykų stalas — pietūs rengiami š. m. balandžio 22, Atvelykio sekmadienį, Karaliaus Mindaugo menėje. Ta proga vyks p. Zotovienės iš Detroito dalies darbų paroda. Vėlykų stalo — pietų bilietus bus galima įsigyti nuo kovo 25 d. po pietus metu.

— LN vyrų paruošta anketa veiklos klausimais buvo išdalinta LN metinio susirinkimo metu. Dalis anketų dar nėra gražinta. LN nariai prašomi anketa užpildyti ir sekmadieniais popietį metu įteikti V. Kulnui arba palikti LN raštiniuose.

— Toronto LN šachmatininkai, prieš dvejus metus susibūrę į klubą, išvystę gražią veiklą. Šiuo metu klubas turi 28 narius. Informacija teikiama pirm. V. Genčius tel. 239-7524.

— Numatoma antradienio vakarais sudaryti proga pasirodyti lietuviškiems talentams. Apie tai iš anksto bus paskelbta biuletenyje.

— Ateinantį sekmadienį, kovo 25 d., 3 v. p. p., LN Karaliaus Mindaugo menėje „Aitvaras“ vaidins J. Grušo veiklą „Tėvas ir sūnus“.

— Baltic Veterans League in Canada metinis atstovų suvažiavimas įvyks šį šeštadienį LN Gedimino pilies menėje.

— Pr. sekmadienio popietėje dalyvavo 250 asmenų. Svečių knygoje pasirašė: P. Butkus iš Kalifornijos, J. Millauskas iš Mėgionos, H. Adomonis iš Montrealio, prof. V. Adomonytė iš Waterlo, J. Gudinskas iš Niagaros, p. p. Gudinskas iš Simcoe, A. K. Gudinskas iš Hamiltono, p. p. Melnykai iš Hamiltono, B. Latauskienė iš Burlingtono, p. p. Paulaičiai iš Sudburio.

POKINĖS ARBA PLUNKSNINĖS ANTKLODĖS (kaldros) visų rūšių ir dydžio gaminamos pagal užsakymą. Skambinti tel. 787-9021 Toronto.

MIKOLAINIS VALTERIS atlieka stalius, plytelių dėjimo, vonių, tualetų ir prausyklų įrengimo darbus už prieinamą kainą. Skambinti 769-5024, Toronto.

ALDONA'S BEAUTY SALON 1618 Bloor St. West, Toronto kviečia ponias gražiomis sukusenomis; specialistė pusmetinių (permanent) ir dažymų. Telefonas 533-2904

LIETUVIŠKA

gėlių krautuvė

savininkė V. SIMKINKEVIČIENĖ. Įvairiomis progoms skambinti ir „Petals Florist“ tel. 537-9070, vakarais tel. 763-6256. Adresas: 1574 Bloor St. W., Toronto, Ont., prieš Lietuvii Namus. Pristatymas ir ilgoninės, laidotuvių namus ir t.t. Savininkė yra prityrusi vestuvinių gėlių tvarkymo srityje.

CANDLELIGHT CATERERS

SAVININKAI J. S. BUBULIAI. Baliai, vestuvės, sužadėtuves, parenkami namuose ir įstaigose. Skambinti pirmadieniais, antradieniais, trečiadieniais ir vakarais po 9 v. v. tel. 667-8280 arba 667-8260 Toronto.

Prisikėlimo parapijos žinios

— Visuotiname parapijos susirinkime kovo 18 d. išrinkti nauji tarybos nariai: V. Banelis, Br. Genčius, R. Grigonienė, J. Mačiulis, V. Marcinkevičius, V. Melnykas, V. Montvila, K. Poškienė, F. Poškutė, St. Prapakas, V. Sinkevičius, J. Vingilienė. Kandidatais liko: V. Bubelis, B. Kušlikis, R. Šileikienė.

— Metinė parapijos vakarienė — kovo 25 d., 5 v. p. p. Dar galima gauti bilietų parapijos raštiniuose. Kaina — \$15 asmeniui, pensininkams ir studentams — \$12.

— Romos paskirtas lietuviams pranciškonams vizitatorius kun. Harold Niedzwiecki, OFM, aplankė Toronto vienuolyną savaitės pradžioje. Šį rudinį bus naujos vadovybės rinkimai.

— Nauji mecenatai muzikinės dramos „Emilija Platerytė“, kuri bus suvaldinta balandžio 28: dr. J. ir dr. M. Uleckai \$100, A. E. Sudikiai \$100, A. Jokūbaitis \$100, adv. A. ir D. Puteriai \$100, kun. B. Pacevičius \$50. Mecenatai gauna 2 bilietus į operą ir du bilietus į banketą po operos. Vienam mecenato kaina \$50.

— Salės inventorijai pirkti ir remontams aukoję: dr. J. ir dr. M. Uleckai \$100, dr. J. Urbaitis \$100, J. V. Skrebutėnai \$120, M. Traškevičienė \$100, J. O. Gataveckai \$50, J. E. Beneciai \$50, A. A. Totoraičiai \$40, B. M. Genčiai \$30, J. Z. Didžbaliai \$30, A. V. Zalaukskai \$25, S. G. Krauskas \$25.

— Pakrikštytas David Robert, Ginto ir Sharon Artickonių sūnus, — „Share Life“ vyskupijos vajus vykdomas visose parapijose. Prisidėsimis trims rinkliavoms, kurios įvyks balandžio 1, gegužės 13 ir birželio 10 d.

— Kryžiaus keliai gavėnios metu einami kiekvieną penktadienį mūsų šventovėje 7 v. v.

— Neilsono autoakstėje automobilis prašoma statyti tvarkingai pagal sargų nurodymus, kad visiems būtų vietos.

— Mišios šeštadienį 8 v. už Oną Pliopliene, užpr. A. Plioplys, 8.30 v. už Antaną ir Aušrą Sapijonius, užpr. T. Balnienė, 9 v. davėjų intencija, užpr. O. B. Vilimai, 9.20 v. už Joną Kalinauską, užpr. O. Kalinauskienė, 9.40 v. už Tamarą Pečiulytę, užpr. N. Pečiulytė; sekmadienį 8 v. už Juozą Siminkevičių, užpr. Sapijū šeimą, 9 v. už Mykolą Valadką, užpr. E. Čižikienė, 10 v. už Steponą Kairį, užpr. I. Kairienė, 11.30 v. už parapiją, 7 v. už Magdalėną Pranckevičienę, užpr. A. J. Vaskevičią.

Tikinčiosios Lietuvos Dienos proga KLK Centras kreipėsi laišku ir į Toronto katalikų arkivyskupą G. Emmet Carterį. Dėl pašto kaltės laiškas pasiekė jį pavėluotai (buvo išsiųstas 1979. I. 26). Dėlto jis savo arkivyskupiją negalėjo įsijungti į maldos dieną už Lietuvą. Laiške 1979. II. 20 KLK Centro pirm. dr. J. Sungailai jis rašo: „Jūsų laiškas, rašytas sausio 26 d., deja, pasiekė mane pavėluotai ir dėlto negalėjau iki šiol atsilipti. Jūsų kreipimasis paremti Lietuvos katalikus, be jokios abejonės, vertas visos mūsų paramos, kurią aš jums užtikrinu. Padarysiu visa, kas galima, kad mūsų kunigai ir tikintieji atkreiptų savo dėmesį į tą persekiojimą. Žiūrint iš praktinės pusės, neatrodo, kad bus įmanoma pasiekti arkivyskupijos kunigus iki kovo 1 d. Jūsų prašymą įdėsimi ir pirmąjį pranešimą, skirtą arkivyskupijos kunigams, nes mums nepavyko išsiųsti pranešimus kiekvieną dieną. Dėlto visa tai užtruks kiek ilgiau. O tuo tarpu siūlyčiau prašyti „Catholic Register“ ir gal kitų arkivyskupijos katalikiškų laikraščių tautos, kad ir jie būtų painformuoti apie jūsų rūpesčius. Gal geriau būtų buvę praneškiti grupę tolimesnį sekmadienį, o ne pirmąjį, kovo, tačiau darysime visa, kas galima.“

Montrealio arkivyskupija, kuri taip pat buvo kviesta įsijungti į Tikinčiosios Lietuvos Dieną pirmąjį kovo sekmadienį, atsiliepė laišku, pasirašytu kurijos kanclerio mons. Neil E. Willard, P.H. Tame laiške, adresuotame KLK Centro pirmininkui dr. J. Sungailai, rašoma: „Arkivyskupas Paul Gregoire perdavė Jūsų laišką man. Mes užtikriname Jus, kad nuoširdžiai jungiamės ir viso pasaulio lietuvių rūpestį. Persekiojimas, kurį turi pakelti tauta ir daugelis jos žmonių artimųjų svetur, yra iš tikrųjų tragiškas. Tačiau galų gale lietuvių tikėjimas nugalės. Mes jungiamės su jumis maldoje, išreiškdami savo solidarumą pirmąjį kovo sekmadienį, kurį jūs skelbiate kaip maldos dieną už lietuvių.“

• Pankūčiai patenka į spąstus savo komomis, o žmogus — savo liežuviu (Tomas Fuller).

Kovo 24, šeštadienį, 7 val. vakaro, ANAPILIO salėje įvyks

žymaus čikagiško aktoriaus JONO KELEČIAUS VAKARAS

PROGRAMOJE:
Samuelio Becketto,
Pulgio Andriūšo ir Kazio Binkio
kūrinių interpretacija — vaidyba

Bilietų kaina — \$4.00,
studentams ir
pensininkams — \$3.00

Visus maloniai
kviečiame atsilankyti
Anapilio Moterų Būrelis

TORONTO
LIETUVIŲ

kovo 25,
sekmadienį,
3 v. p. p.,
Lietuvių
Namuose
vaidins

Juozo Grušo keturių veiksmų dramą

“Tėvas ir sūnus”

Bilietai — \$4, studentam ir pensininkam — \$2.

Visi tautiečiai maloniai kviečiami dalyvauti.

KANADOS SPORTO APYGARDOS
KREPŠINIO PIRMENYBĖS

Šeštadienį, kovo 31

KREPŠINIO RUNGTYNĖS New Toronto Secondary School salėje, 350 Kipling Ave. Pradžią — 9 valandą ryto

Lietuvių Namų Mindaugo menėje, 1573 Bloor Street West,

susipažinimo
VAKARAS

Sekmadienį, balandžio 1

BAIGMINĖS RUNGTYNĖS West Toronto Secondary School salėje, 330 Lansdowne (prie College). Pradžią 11 valandą ryto.

KANADOS
SPORTO
APYGARDA

PROGRAMOJE —

moterų sekstetas „Antroji
jaunystė“. Šokiams gro-
gas keturių asmenų
orkestras. Veiks baras ir
bufetas. Bus loterija.

Visi maloniai kviečiami.
Pradžią — 7.30 v. vakaro
įėjimas — \$4 visiems.

Tradiciinis „T. Ziburii“ spaudos balius — balandžio 21, Atvelykio šeštadienį, Anapilio salėje. Programa jau ruošiamą. Bilietai gaunami „T2“ administracijoje ir sekmadieniais parapijose po pamaldų. Visi tautiečiai kviečiami dalyvauti ir ateiti į talką savajai spaudai. Geriausia yra rezervuoti stalus grupėmis po 10 asmenų. Smulkesnė informacija bus paskelbta vėliau.

Vaidybinis-literatūrinis vakaras yra rengiamas kovo 24, šeštadienį, 7 v. v., Anapilio salėje. Žymusis aktorius J. Kelečius, sėkmingai apkeiliavęs daugelį JAV lietuvių kolonijų, vaidybiškai interpretuos rašytojų S. Becketto, P. Andriūšo ir K. Binkio kūrinius. Jo vaidyba yra tokia gyva, kad sugeba vaizduoti būdą perkelti kūrinius į konkretų gyvenimą bei prikelti juos iš nebylių puslapių. Rengėjos — Anapilio Moterų Būrelis tikisi plataus susidomėjimo šiuo originaliu kultūriniu vakaru.

Gėlių paroda, kurią kas metai ruošia Toronto miestas, šiais metais įvyks kovo 18 — 25 d. Toronto miesto rotušės patalpose I augšte. Kovo 24, šeštadienį nuo 1 v. p. iki 9 v. p. parodoj budės ir lietuvių kalba aiškins Vl. Bačeną. Lankytojai mielai laukiami. Įėjimas nemokamas.

Baltiečių filatelijos paroda „Baltpeks VI“ įvyks balandžio 7-8 d. d. Toronto L. Namuose. Dalyvaus Kanados ir JAV filatelistai. Atidarymas — balandžio 7, šeštadienį, 10 v. r. Lankymo valandos — nuo 10 v. r. iki 6 v. v. Parodos proga išleisti specialūs vokai su atitinkamu antspaudu, gautas specialus Kanados pašto įspaudas ant vokų, rengiamas specialus leidinyss anglų kalba.

Pasaulio Lietuvių Jaunimo Sąjungos valdybos pirm. Gabija Juozapavičiūtė kovo 18 d. lankėsi Čikagoje, kur jai buvo įteikta Eugenijaus Kriaučellūno vardo premija už lietuvišką veiklą jaunimo organizacijose.

Metinis Anapilio Sodybos Korporacijos narių susirinkimas šaukiamas š. m. balandžio mėn. 1, sekmadienį, 6.30 v. v., mažojoje Anapilio salėje. Darbotvarkėje: 1. atidarymas ir invokacija, 2. komisijų sudarymas, 3. praėjusio susirinkimo protokolo skaitymas, 4. valdybos pranešimai ir diskusijos, 5. dviejų valdybos narių rinkimas, 6. einamieji reikalai. Nustatytą valandą kvorumiui nesusirinkus, po valandos šaukiamas kitas susirinkimas, kuris bus teisėtas, nežiūrint dalyvių skaičiaus.

Valdyba

Toronto lietuvių dainos vienetas „Volungė“ uoliai ruošiasi koncertui, kuris įvyks Niujorke balandžio 21 d. Taip pat jis dalyvaus pasaulio lietuvių jaunimo kongrese Europoje. Neseniai jis koncertavo baltiečių vakare Kanados parlamento rūmose. Rudenį „Volungė“ pakviesta koncertuoti Bostone ir vėl Čikagoje. „Volungei“ vadovauja muzikos mokytoja Dalia Viskontienė, akompanuoja — Silvija Freimanienė. Visos volungietės taria nuosirdų acū Prisikėlimo parapijos bankeliui ir Anapilio Moterų Būreliui už piniginę paramą.

K. Bradūnas, kultūrinio „Draugo“ priedo redaktorius, poezijos antologijos redaktorius ir 12 poezijos knygų autorius, kovo 18, sekmadienį, dalyvavo pamaldose Lietuvos Kankinių šventovėje ir aplankė „T. Ziburii“, kurių patalpose Anapilio Moterų Būrelio veikėjos suruošė bičiulišką priėmimą.

Diplomuotas buhalteris, lietuvis, „Paramos“ valdybos kviečiamas, sutiko nemokamai padėti užpildyti pajamų mokesčių blankus nepasiturintiems tautiečiams balandžio 7, šeštadienį, „Paramos“ patalpose. Sis patarnavimas teikiamas diplomuotų buhalterijų organizacijos tiksliai asmenims, uždirbantiems mažiau kaip \$12,000 ir metus. Norintieji pasinaudoti šiuo patarnavimu turi iš anksto užsiregistruoti ir susitarti dėl laiko „Paramos“ raštiniuose.

MONTREALQUE

Šv. Kazimiero parapijos žinios

— Kun. S. Kulbis, SJ, pavadav atostogaujanti mūsų parapijos kleboną kun. dr. F. Jucevičių, kuris grįžo kovo 20 d.

— Rekolekcijos bus balandžio 5, 6, 7 d. d., vakarais 7.30 v. su pamokslu ir Mišiomis. Sekmadienį, balandžio 8, 11 v. r., Mišios su pamokslu. Svetainėje bus bendri rekolekčių pusrčiai. Rekolekčių vedėjas — kun. J. Bacevičius, pranciškonas.

— Atvelykio pietus rengia Šv. Onos Dr-jos valdyba. Kaina — \$5 asmeniui.

— Onai Lukaškiei Royal Viktorijos ligoninėje padaryta operacija.

— Antanas Dainius, pabuvęs Kanadoje, aplankęs JAV, balandžio 8 d. grįžta į Kauną. SK.

Akademiniš Lietuvos Sambūris rengia sutiktuves H. Nagio naujojo poezijos rinkinio „Prisijauksiu sakala“ kovo 23, penktadienį, 8.30 v. v., Aušros Vartų par. salėje. Apie naująjį leidinį kalbės dr. I. Mazliauskienė, solo dainuos G. Capkauskienė, akompanuos Z. Lapinas. Po meninės dalies — vaisės. Įėjimas — \$3.00.

Lituanistinės mokyklos mokiniai išleido vasario 16 d. naują numerį laikraščio „Liepsna“. Redaktorė — Daiva Piečiūtė su būriu talkininkių iš IX skyriaus. Redaktorės žodyje sakoma: „...kol bus bent vienas lietuvis, tai ir degs Lietuvos liepsna. Neužgesinkime šitą degančią liepsną, laikykime ją savo širdyje ir būkime kas mes esame — Lietuvos vaikai.“ Laikraštelyje rotojiūni atspausdinta daug rašinių įvairiomis temomis. Beveik kiekvienas rašinėlis iliustruotas. Tai kruopštus mokinių ir jų vadovų darbas, rodantis mūsų atžalyno sugebėjimus.

Spaudos sukaktis. Kovo 31 d. Aušros Vartų parapijos salėje KLK Moterų Draugija rengia 75 metų lietuviškos spaudos atgavimo sukaktį. Paskaitą skaitys kun. dr. Pranas Gaidis, „Tėviškos Ziburii“ redaktorius. Tai proga pritaikyta vaizdų pynė rengia Birutė Nagienė.

Sol. Gina Čapkauskienė dalyvaus kovo 11 d. Kanados liberalų partijos suvažiavime-baliuje Queen Elizabeth viešbutyje. Rengėjai atsiluntė

jai kvietimą ir banketui bilietą 125 dol. vertės. Jai teko pasikalbėti ir su min. pirm. P. E. Trudeau.

Skaityti ir skaityti Kazimiro mugę įvyko kovo 10-11 d. d. Aušros Vartų parapijos salėje. Kovo 10 d. buvo iškilminga sueiga, kurioje paminėta 60 metų Lietuvos skautų įsteigimo sukaktis, 30 metų Montrealio skautų sukaktis ir 15 metų „Baltijos“ stovyklavietės sukaktis. Visa eilė skautų ir skaucijų buvo pakelta į augstesnius laipsnius ir parodyta skaidrių iš stovyklų gyvenimo. Mugė buvo turtinga įvairiais gražiais rankdarbiais. Loterijos, žaidimai ir kitokios pramogos sutraukė daug jaunimo ir suaugusių.

Lituanistinės mokyklos mokytojų posėdis įvyko kovo 18 d. pas mokytoją M. Malcienę. Aptarti einamieji mokyklos reikalai. Mokslo metų užbaigimas — gegužės 12 d. Mokyklą baigs 11 mokinių. Dabartinės mokyklos patalpos sekančiais metais uždamos. Tėvų komitetas turės įvesti naujų patalpų. Svarbu mokinių skaičius sekančiais metais ir kiek reikės klasių. Tėvai, kurie suinteresuoti savo vaikų lietuviška mokykla, prašomi užregistruoti vaikus iki gegužės 1 d. pas mokyklos vedėją M. Jonynienę tel. 489-2106.

Mokytojų suvažiavime Toronte pernai pranešimus padarė St. Ališauskienė ir J. Adamonytė. Prie puikių šeiminių p. Malcienės vaikių stalo buvo aptarti ir smulkesnieji mokyklos reikalai. A. A.

Dvylika Montrealio universiteto profesorių paršė laišką politinių Lietuvos kalinių reikalui ir išspausdino dienraštį „Le Devoir“ 1979. III. 3. Jame pasirašiusieji protestuoja prieš pakartotinį Balio Gajausko suėmimą bei nubaudimą už jo bandymą padėti buvusiems kalinimui ir archyvinčių raštų rinkimą. Jie tame laiške atpasakoja B. Gajausko biografiją, remdamiesi žiniomis „Amnesty International“. Esą neišsivaduojama, kaip galima nesilaikyti Helsinkio deklaracijos, kurią pasirašė ir Sov. Sąjunga, ir Kanada. Laiško autoriai kviečia visuomenę rašyti protesto laiškus L. Brežnevui, Sov. Sąjungos ambasadoriui Otavoje ir sovietinės Lietuvos gen. prokurorui A. Kairėliui Vilniuje, taipgi kreiptis į savo krašto spaudą.

Mūsų kredito unijos nariai

ačiū Juozui Bakanavičiui

mirus, jo žmonai GENEI bei visiems kitiems artimiesiems nuoširdžiai užuojautą reiškia —

Montrealio Lietuvių Kredito Unijos „Litas“ valdyba

75 METŲ LIETUVIŠKOS
SPAUDOS ATGAVIMO
SUKAKTIES

MINĖJIMAS

š. m. kovo 31, šeštadienį, 7 v. vakaro, Aušros Vartų parapijos salėje

PROGRAMOJE: „Tėviškos Ziburii“ redaktoriaus

kun. dr. Pr. Gaidos paskaita,
Birutės Vaitkūnaitės-Nagienės
vaizdų pynė

Po programos — šaltų užkandžių vakarienė, baras
įėjimas — suaugusiems \$5, moksleiviams — \$3.

KLK Moterų Draugijos Montrealio skyrius

Greitas ir tikslus patarnavimas!

Tel. Bus.: 722-3545

Res.: 256-5355

PETRAS ADAMONIS

C. I. B.

GAISRAS • AUTOMOBILIAI • ATSAKOMYBĖ • GYVYBĖ

ADAMONIS INSURANCE AGENCY INC.

3907 A ROSEMONT BLVD., MONTREAL, QUE.

UTAS MONTREALIO LIETUVIŲ
KREDITO UNIJA

1465 DE SEVE STREET MONTREAL, QUE. H4E 2A8. Telefonas: 766-5827

MOKA UŽ:	DUODA PASKOLAS:
Einamąsias s-tos	Asmenines
Taupomąsias s-tos	Nekiln. turto
Pensijų planas	Čekių kredito
Term. ind. 1 m.	Investicines nuo

Duoda nemokamą gyvybės apdraudą
iki \$2,000 už taup. s-tos sumas.

Nemok. gyvybės apdr. iki \$10,000
už paskolos sumą.

KASOS VALANDOS:
1465 De Seve St., pirmadieniais, antradieniais nuo 9 iki 3 v.; ketvirtadieniais nuo 12 iki 8 v. v., penktadieniais nuo 12 iki 6 v.; sekmadieniais nuo 10.45 iki 12.45 v. Sekmadieniais nedirbama vasarą nuo gegužės 15 iki spalio 15 d. ir per visus ilguosius savaitgalius.

3907-A Rosemount Blvd.: Ketvirtadieniais nuo 6 iki 8 valandos vakaro ir penktadieniais nuo 12 iki 6 valandos vakaro.